

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körut 18.

Főszerkesztő:
EÖSZI JÓZSEF.

Felolvasó szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR.

Kiadja:
A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Az esetetek.

Budapest, október 8.

(v.) Temérdek oszlopos emberén a régi képviselőháznak irgalmatlanul gázolt végig a szerencse forgandó kereke. Végignézte az eseteket névsorán, szinte megdöbben az ember, nemcsak attól, hogy *hányan*, hanem attól is, hogy *mekkorák* buktak el. A háboruban is a nagy természetű forognak leginkább veszedelemben, mert jó célpontot szolgáltatnak; a választási hadjárat tusáiban hajh, szintén a jelentékenyebbekre jár rá a szekér rudja. Kiszámíthatatlanok a szuverén nép szeszélyei; s eddig nem volt kikutatható annak a mindenütt tapasztalható jelenségnek az oka, hogy miért szeret elfordulni a népkegy az izmosabb tehetségektől. A francia forradalom vérengzéseit egy elmés író az egyenlőség diadalra jutó eszméjéből magyarázta ki, azt mondván, hogy aki egy fejnyi magassággal kiemelkedett a tömegeből, azt a tömeggel úgy tették egyenlővé, hogy leütötték a fejét. A szabad választások folyamatába a kifürkészhetetlen tömeglélek vajjon elegyít-e ilyen forradalmi motívumokat? S vajjon nálunk is az egyenlőségi ösztönre vezethető-e vissza, hogy a legelső szabad választás a parlamenti közélet jelentékenyebb embereiből szedte a legtöbb áldozatát?

Bármilyen fájdalmas az esetetek névsorában jelentkező veszteség, az új képviselőház szellemi színvonala miatt kár volna már eleve kétségbeesnünk. A kipróbált harcosok elhullával beállott résekbe elhelyezkedik majd az új nemzedék; s ki tudja, a friss erők közül hány jeles tehetség fogja szárnyait kibontani. S ha teljes kárpótlást nem is, de talán részleges kompenzációnak mégis csak kapunk majd az új emberekben, akiket a népkegy változandó hullámjárása ezuttal oly nagy számmal sodort a törvényhozás termébe. Ra-

gaszkodnunk kell továbbá ahhoz a reményességhez is, hogy az új országgyűlés öt esztendőnek folyamán lesz még mód arra, hogy a most esetetek nagy része újra feltámadjon. Mert ebben az egy tekintetben a parlamenti harctér kevésbé kegyetlen a háború vértáptáta porondjánál. A politika esettjeit nem földelik el, s feltámadásukra nem kell az itéletnapjáig várniok. Nem elíratni akarjuk hát a kibukott áldozatokat, hanem okulni akarunk csupán sorsukon.

Ha végigtekintünk névsorukon s külön-külön kutatjuk mindegyikük fatális sorsának okát, legtöbbjüknek nyomát sem találjuk valamely erős *politikai* összekoccanásnak, hanem szinte kivétel nélkül *helyi* természetű s meglehetősen banális elkedvetlenedésekre bukkanunk. Hiszen jellemző az a tünet, hogy igen sok helyen a választók többsége csupán a régi *képviselőt* ejtette el, nem pedig a régi *politikai irányt*. Mit bizonyít ez? Azt, hogy a közönség elhanyagoltnak érezte magát. A választók megkívánják, hogy akit bizalmukkal megtisztelnek, az időről-időre mutassa magát körükben, számoljon be szorgalmasan cselekvéseivel és mulasztásaival, karolja fel a kerület egyetemes érdekeit, adjon s kapjon utmutatást kerületében, egyszerűen: maradjon állandó és szoros érintkezésben azzal a közönséggel, amelyet képvisel. Ki kell mondanunk, hogy ez a kívánság feltétlenül jogosult. Aki a választási mozgalom idején hízéssel vagy más uton befurakodik a választók kegyébe, de győzelme után a hóna alá csapja a mandátumot s többé feléje se néz a kerületének, az helytelenül fogja fel népképviselői hivatását, s ne csodálkozzék aztán, ha visszaszállván a szabad elhatározás joga a választókra, ezek se hederítenek többé rája. A jelölt rendszerint azt kéri a választóktól, hogy ajándékozzák meg bizalmukkal. De a

választóközönség csupán *kölcsön* adja a bizalmat, nem pedig ajándékba. Azt a politikai bizalmat, amelynek a mandátum a záloga, legkésőbb öt esztendő múltán vissza kell szolgáltatni a kerület kezéhez, még pedig tiszta és ép állapotban. A képviselői hatalom tehát *kölcsönportéka*; akinek rész jutott belőle, az nem korlátlan ura, hanem sáfárja csupán, aki számadással tartozik a ráruházott bizalom miként való felhasználásáról választóinak. Amíg a kormányzati hatalom ránehezedett a választók akaratára s a kerületek a hatósági üldözéstől való féltükben moccanni sem mertek, addig a választóközönség elhanyagolása ritkán járt ilyen drasztikus következményekkel. De a kuriai biraskodás rezsímje alatt nincs mit csodálkoznunk, ha az elhanyagolt kerület úgy bánik a képviselőjével, mint az elhanyagolt asszony az urával: *előbb megcsalja, aztán elvállik tőle*.

Az elhullottak egy része bizonyára ezen a réven maradt ki a parlamentből. Egy másik részének szomorú sorsánál közrehatóan talán *politikailag* nem volt figyelmen kívül hagyható irányában, de bűnül esetleg azt rótták fel, hogy *választóival* szemben nem volt eléggé *szolgálatkész*. Tartunk tőle, hogy e részben ezentul szélesebb körű lesz az elégedetlenség. Mert az új országgyűlés összeültével megkezdődik a foganatja az *összeférhetetlenségi törvénynek*. A képviselőnek ezentul nagyon sok tekintetben meg van kötve a keze: patikajogot, italmérséi engedélyt, trafikot, szubvenციót nem szerezhet, hivatalba senkit nem protegálhat, előléptetést senki számára ki nem eszközölhet. Közbenjárása jóformán kizárólagosan a kerületjelbeli *közérdekek* ügyekre van rászorítva. Hasznát tehát a képviselőnek magánérdekek szemponjtábjából a választók nem vehetik. Az új jogrend keretében nagyon szorossá

TÁRCA.

A galambdúc.

☞ A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Molnár Ferenc.

Alexander Bernát irt egyszer egy gyönyörű tárcacikket arról, hogy miért szeretjük meg mi a külföldet, miért sóvárgunk hozzá vissza, ha vakáció utazásról hazatérünk. Azt magyarázta, hogy ott csak felszínesen ismerjük meg az embereket, az intézményeket, s mivel nem veszünk részt velük együtt a létért való küzdelemben, hozzájuk mindnyájan kedvesek, szeretetreméltók. Abban a cikkben ez hosszabban és szebben volt kifejtve, de körülbelül ez volt a lényege. Azóta magam is többször jártam külföldön, s erre a cikkre gondoltam, amikor egy kedves pincér miatt megszerettem egy párisi vendéglőt, vagy amikor egy nyájas kereskedő miatt el voltam ragadtatva a francia kereskedővilágtól, vagy amikor a római Forumon egy értelmes napzamos magyarázó beszéde után kedvező ítéletet mondtam az olasz köznépművészi érzékéről. Ilyenkor mindig arra gondoltam, hogy az a pincér mennyire másként bánt nekem, ha törzsvendég volnék és kevés borralvót adnék, az a kereskedő mily rideg és brutális volna, ha perelnie kellene s mily nagy elkéséredéssel beszélnek az olasz munkásokról, ha történetesen rossz cipőt csinált volna nekem.

Igy folytattam magamban ennek az elmélkedésnek a konkluzióit, s arra az eredményre jutottam, hogy ha az ember sokáig marad külföldön s végleg beleolvad egy idegen társadalomba, — népiesen szólván: ott van, ahol volt. S ez az

itt következő történet is eleven példája annak, hogy a civilizált embernek a civilizált világon mindenütt állandó és meghatározott értéke van, mint egy kiló vasnak, amely ugyanannyi nyom Budapesten, mint Párisban vagy Moszkvában. Akin pedig ez a tétel nem bizonyosodik be — az csal.

És most lássuk a történetet.

A kávéházból ismertem egy Polec nevű bankhivatalnokot. Elég csinos külsejű fiú volt, azok közül való, akik két öltözöt ruhájukat pontosan váltogatják, este a nadrágjukat drótszorítóba kényserítik, cipőjükbe pedig sámfát vernek. Akiik ugyesen kötik hosszúra a nyakkendőjüket, tüt fűznek bele, diszkrétan színes manzsettát viselnek és állandó ragaszkodással viselnek valamely olcsó egyiptomi cigarett-fajtához. Olvasmányuk egy-két napilap, beszélgetési témájuk a lóverseny és a szerelem.

Ez a Polec sokszor panaszkodott, hogy hiába minden: kárbavész az öltözködés, a társalgás, a diszkrét magaviselet, neki még sohasem volt kalandja uri asszonyval. Volt egy bizonyos niveau, amin felül nem tudott emelkedni. Hol egy varrólány, hol egy szobalány, hol egy bádogos felesége, — szóval a tisztességes elemnek ez a könnyű lovassága... Ezen felül semmi. Igaz, hogy ezen alul sem, de ez nem nagyon vigasztalta Polecot, aki irigyen hallgatta a méltóságos asszonyokról szálló pletykákat, fiatal ügyvedek szerelmi épszeit. Már majdnem azt hitte, hogy hazudnak a regényírók és a pletykázók is. Nincs kaland, minden hazugság. Azzal próbált magán segíteni, hogy egy kis varrólánynak selyembuzokat és csipkés alszoknyát vett, s finom parfümöt ajándékozott neki. De a kis hölgyről a szép ruha eleinte lerit, később meg lecacagott, amit úgy kell érteni, hogy félvilági

dámának nézték. Azt a kedves, uri középmereteket, amelyet Polec szeretett volna, nem találta el. Utóbb le is mondott erről az ábrándjáról, de a lóversenyen azért néha arcába szaladt a vér, amikor az ötforintos helyen meglátta a nagyuri szép asszonyokat.

Történt, hogy a Polec bankjának egyszer valami üzlete akadott egy francia bankkal. Polec jól beszélt franciául, így hát őt küldték ki, hogy egy félszázadon keresztül képviselje a magyar bankot egy kisebb francia városban. Elutazott, jól intézte a dolgát s pompásan érezte magát új lakóhelyén. „Ah, a franciák!” — írta néha röviden, de kifejezően egy-egy képes levelezőlapon, melyet egy Andrassy-uti kávéházba címezett barátaihoz.

A téli szezon elején bejutott néhány szalonba a csinos Polec. Tetszett, mert jól öltözködött s a vidéki franciánál nines rosszabbul öltözködő nép a nyugaton. Pestről hozott, nálunk divatos angol operettek és bécsi keringőket zongorázott, ami ott ismeretlen. Kitűnően táncolt, amihez a munkás vidéki francia szintén nem ért s így a „jeune hongrois” hamar kedvelt alak lett néhány társaságban.

Egy szeles, esőre álló novemberi estén a francia bank igazgatójához sietett Polec. Ez volt a direktor első estéje, amelyen a város crèmeje jelent meg. Polec gyönyörű frakkban, vadonatúj lakkeipőben ment a kis egyemeletes kertés palota felé. S most úgy érezte, hogy végezett a könnyű lovassággal. A bádogos neje gondolt, meg egy svábhegyi szobalányra... Nem is nézett volna rájuk most, hogy csupa finom francia asszony közé ment. A regényekből észbe jutottak a francia írók ama sablonjai, amelyekkel a szép párisi asszonyokat írják le. Eszébe jutott a „dessous froufrouant aux mille dentelles”, átjárta a fejét a

válk a képviselőnek a kerülettől való függése, de erősen megcsappan a választók magánérdekeinek javára való felhasználhatósága. A kurial bíraskodást, mely a képviselőt a kormányhatalomtól tette függetlenné, a közvélemény örömet bevett. De vajon milyen humorról és milyen mértékben veszi majd be az összeférhetetlenségi törvényt, mely a képviselő befolyásnak a választók érdekében való felhasználását sújtja szigorú tilalommal? Az összeférhetlenségi törvény nem a képviselőktől követel áldozatot, hanem a választóktól. S kíváncsiak vagyunk, meglesz-e a választóközönségben az áldozatkészségnek a törvény által feltételezett mértéke? A kerületével szemben még oly figyelmes képviselőt nem fogják-e a magánérdekeik oltalmától megfosztott választók bosszankodásukban elejteni? Ez a nagy kérdőjel mered imhol elibénk s a mostani események jésztően nagy névsorának láttára valóban attól kell tartanunk, hogy öt év múlva még erősebb lesz a kiselejtezés. Mennél szigorubban fog végrehajtani az összeférhetlenségi törvény, a képviselői állandóság annál ritkább jelenséggé fog válni. Erre már most el lehetünk készülvé.

BELFÖLD.

Szell Kálmán itthon. Szell Kálmán miniszterelnök ma délelőtt kihallgatáson volt a királynál. A miniszterelnök azután hosszasan értekezett Koerber osztrák miniszterelnökkel, délután pedig visszautazott Budapestre.

Magyar liturgia. A Magyarország írja: A hajdudorogi görög-katolikus püspöki külbélynök, Lengyel Endre legközelebb tette le a kánoni esküt Firczak Gyula püspöké s helyét e hó elején foglalta el. Az új vikárius főhatalmazást nyert a püspöktől, hogy a még idegen, görög és szláv nyelveken lévő némely a liturgiához tartozó szertartási könyveket magyarra fordíttathasson.

A tisztviselők fizetésemelése. A tisztviselők fizetésemelésével kapcsolatban több lapban oly közlemlen jelent meg mely szerint a kereskedelemügyi minisztérium újra átdolgozott 1902. évi költségvetése IX., X. és XI. fizetési fokozatban levő tisztviselők részére javított és időseim tetteiket foglalnia magában. Minthogy szó sem lehet arról, hogy egyes tárcákat érdeklőleg e kérdés kiszakítva, önállóan rendeztessék, a jezzett hír, mint illetékes forrásból értesülünk, tévedésen alapult.

habos selyemnek, az illatos puha esikpének, a fodroknak, szalagosokroknak sok kívánatos leírása, ami már átment a magyar tárcaindrolomba, még mielőtt a magyar hölgyek átvették volna.

Fenn a nagy szalonban boldog volt. Mindenké „sok szépet és jót” hallott már róla, mindenki „el volt ragadtatva” s Polez most mélyen lenézte Magyarországot és a magyar társadalmat s büszkén vette tudomásul, hogy a művelt nyugot mennyire ünnepli őt.

Egy kisebb szobában leült melléje a bankigazgató felesége, egy ragyogószemű, halékony testű telivér francia asszony. Mintha a Vie Parisienneből vágták volna ki: finom felső teste előre domborodott, karcsu derekától lefelé számítva pedig minden hátralelé irányuló tendenciát vett. Polez el volt ragadtatva tőle, elkábut a parfümjétől, finom, teltienségtől leheér és kicsiny kezének érintésétől, a ruhája komplikált és árakodó suhogásától — ah, Polez végre kettesben volt — amint irni szokták — „egy illatos budoárban, egy bájos, igéző, csipkés, picilábu, rózsaru, selyemaisószoknyás igazi francia asszonynyal.”

— Nem, — gondolta Polez — a regények mégse hazudtak, ez is van a világon.

Es rögtön szemtelen lett.

Kédtelmű bókokat mondott az asszonynak. Nekihívult és lázban égve beszélt hozzá. S mivel az asszony nemesak haligatta, de néha azt is megtette, hogy picit fogával az alsóájába harapott s ugyanekeor lényes pillantással nézett rá, Polez egyszerre csak mefogta a kezét.

Erre felállt az asszony, esöndesen visszahúzza a kezét és csak ennyit mondott:

— Ah, si l'on pouvait toujours faire ce que l'on veut!

Magyarul: „Ah, ha az ember mindig azt tehetné, amit akar!”

No, Andrassy-uti kávéház, kapucinert

Az Államvasutak főllősége. A Magyar Királyi Államvasutak igazgatósága szeptember hó 23-ikán 1.000.000 koronát szállított be pénztári főllőség gyanánt a magyar kir. központi állampénztárba. E beszállítással együtt a folyó évi összes készpénzbeszállítás 2,623.644 koronát tesz ki.

A választások.

Budapest, október 8.

Ma három városi kerületben volt választás: *Félegyházán* és *Brassó* két kerületében. *Félegyházán* a néppárttal kellett megküzdenie a város mostani képviselőjének, az Ugron-párti *Holló* Lajosnak; a *brassói* két választásnak pedig az adott érdekességet, hogy a magyarság ezuttal szervezeten vonult fel a szászok jelöltjei ellen és mindjárt első szervezkedése is elég szép eredménnyel járt, amennyiben mind a két jelöltje tekintélyes kisebbséget tudott elérni.

A választások lefolyásáról a következő jelentéseket kaptuk:

A félegyházi választás reggel kilenc órákor kezdődött, déli tizenkét óráig *Holló* Lajosra 93, *Buzáth* Ferencre 60, *Bokányi* Dezsőre 34 választó szavazott. — Déután kettő órákor így oszlottak meg a szavazatok a három jelölt között: *Holló* Lajos 146, *Buzáth* Ferenc 111, *Bokányi* Dezső 43. A választás időtöbb lassu tempóban folyt. Déután három óráig *Holló* Lajosra 258, *Buzáth* Ferencre 175, *Bokányi* Dezsőre 57 szavazat esett.

Három órákor vonultak az ipartestület helyiségéből az összes iparosok zeneszóval, zászlóval, valamennyi *Hollóra* szavazott. Aztán jöttek a kereskedők, hivatalnokok, akik mind *Holló*-pártiak.

Fél öt órákor:

<i>Holló</i>	369
<i>Buzáth</i>	234
<i>Bokányi</i>	73

A város legnagyobb része még nem szavazott, eddig csak a tanyaiak szavaztak le.

Ejjei 11 órákor *Holló* Lajosnak 240 abszolút szavazattöbbsége van *Buzáth* és *Bokányi* szavazataival szemben. A választás csak éjjel után ér véget. *Hollónak* most 650 szavazata van.

Brassó kerületeiben is ma volt a választás. 12 órákor az I. kerületben

<i>Vajna</i> Gábor szabadelvi	166
<i>Korödy</i> pártönkivüli	167

Az I. kerületben esti 10 órákor még folyik a szavazás. A bolonyai magyarság százkant jelentkezik. A különbség mégis körülbelül 150 lesz a szászok javára. Eredmény csak éjjel után várható.

a II. kerületben

<i>Réthy</i> Lajos szabadelvi	81
<i>Hintz</i> Ernő pártönkivüli	181

szavazatot kapott.

A hangulat nyugodt. A románok egy része a magyarokkal szavaz.

szüresítő pajtások, Somossy-kávéház átvonuló vendégei, akik éjjeli egy órától kezdve háromig minden utasurkon azt kérdezték egymástól: „hova menjünk?” — Isten veletek! És Isten veled, fejlődő Budapest, aki nem birtad uri hölgyekkel ellátni Polez Édét!

Hogy hazafelé ment az éjszakában, már nagy pártis gvallérnak képzelte magát. Megvetette a magyar nőket, ah, csak a franciák, csak a franciák!

Most már gyorsított ütemben folyik tovább a történet.

Polez másnap is fölment az asszonyhoz és harmadnap is. Polez majdnem minden nap fölment az asszonyhoz és majdnem minden nap szemtelenebb lett. S egyszer, amikor egy bucsuzott tőle, hogy nem a kezeletét esékolta meg, hanem a tenyerét — ami lényeges különbség — eszébe ötlött, hogy lakást kell vennie. A rendes tojamat szerint most már annak kell következnie, hogy az asszony izgatottan, önmagával nagy harcot küzdve elmegy „megnézni az ifju csecsebeesőt”. Ez dolgozott az agyában, ez a „voir mes bibelots”, ami minden francia regényben előfordul. De egyszerű hónapos szobájába nem hívhatta az asszonyt. Vett tehát a város külső részén, a pályaudvarhoz közel két egymásba nyúló szobáskát. A házigazdája egy vörörru, beretvált areu, nyugolomba vonult borügynök volt, aki ilyesmivel is foglalkozott. És azonnal hozzá is látott a két szobáska berendezéséhez. Nyalábszáma hozta a virágot, teáskészletet vett, néhány szines selyempárnáskát, minden fölölleges pénze ráment a berendezésre.

Es amikor mindennel rendben volt, egy napon magához vonta Amélie-t — mert így hívták — és ezt mondta neki:

— Édes Amélie... odaadnám az életem hátralevő részét, ha egyszer eljönne... — itt egy

Brassó város második kerületében *Hintz* Ernő pártönkivüli szász jelölt 809 szavazattal *Réthy* Lajos szabadelvi jelölt 262 szavazatával szemben képviselővé választott.

A második kerületi választásnál sok magyar nem szavazott le. A románokat a szászok elfogadták s ezért győzött a szász jelölt. A választás után tüntetések voltak, de a rendőrség helyreállította a rendet, amiben nagy érdeme van *Farkas* Mihály főkapitány tapintatos eljárásának.

Pótválasztások.

A IX.—X. kerületi pótválasztás. A IX.—X. kerületi Kossuth-párt jelöltje, *Tompa* Antal hosszabb levelet intézett a párt vezéréhez, *Kossuth* Ferenchez. A levélben tanácsot és utasítást kér a pártelnöktől, hogy a pártra és az országos érdekekre nézve mi előnyösebb, ha a két szabadelvi párti közül *Hock* Jánosra vagy *Springer* Ferencre adják-e le a függetlenségigek szavazatukat?

A levél arra utal, hogy mind a két jelölt az önálló vánterület hiva, de míg *Hock* János mint volt nemzetipárti éveik fegyverbarátságban állott a függetlenségi párttal és a sajtószabadság védelmében a függetlenségi pártnak is nagy szolgálatot tett, addig *Springer* Ferenc a függetlenségi zászlót elárulta, hűtlenül elhagyta. A levél így végződik: Vezérünk! Döntson ön. Mi követjük utasítását és cselekszünk bölos tanácsa szerint.

Erre a levélre *Kossuth* Ferenc a következő választ küldte *Tompa* Antalhoz:

Tisztelet barátom! Válaszol a IX.—X. kerület függetlenségi és 48-as választópártjainak nevében hozzám intézett kérdésedre, hogy a függetlenségi zászló elbukván a tennmaradt két jelölt közül melyikre szavazzanak, illetőleg *Hock* Jánosra vagy dr. *Springer* Ferencre? — válaszom az, hogy mint függetlenségi párt a IX.—X. kerületi szavazók elvi ellentétéknél fogva más pártköz nem csatkozhatnak és ennél fogva a párt központi vezetésétől utbagazistást arra nézve, hogy miképpen szavazzanak nem kaphatnak; de ha egyéni és gyakorlati akarják szavazati jogukat, ezt természetesen megtehetik és azokra, akik e jogukat gyakorlati akarják mindenesetre döntő befolyással lesz az a körülmény, amei et megkeresésben megemutattál, hogy dr. *Springer* közvetlenül a választások előtt hagyta ott a függetlenségi tábor. Arra, aki táborunkat otthagya, függetlenségi szavazó mint egész ember sem szavazhat soha! Tiszteó hived *Kossuth* Ferenc.

Megjegyezzük, hogy az első választáson *Hock* János 300 szavazattal többségben volt *Springerrel* szemben, *Tompa* Antalra pedig 450 választó szavazott.

Sopronvármegye központi választmánya a nagymartoni pótválasztást 17-ére tűzte ki. A kerület két jelöltje, *Dégen* Gusztáv és *Tólos* István között előreláthatólag erős küzdelem lesz, de az előbbinek megválasztása valószínű.

kicsit belezavarodott, de kivágta magát: — megnézni a csecsebecseimet.

Az asszony eleinte hallani sem akart erről. De Polez addig és oty kintőnön könyörgött neki, míg megértte, hogy elmegy:

— Holnap este hat órákor várjon... de csak egy percig maradjon ott, és aztán soha, soha többet...

Mikor Polez elment, leintett a levegőben a kezével. O már tudta, mit jelent ez. Ez azt jelentti, hogy minden rendben van. És másnap gyönyörűen kibőltökődött, beparfümözöte magát, beült a lakásba, teát készített és várt.

Várt fél héttig, héttig, fél nyolcig, nyolcig, fél kilencig, mondhattam volna mindjárt, hogy várt hattól kilencig, de az asszony nem jött. „Majd eljön holnap — gondolta — és még aznap este megírta *Pestre* egy bizalmas barátjának, hogy:

„nap-nap után ellátogat az én kis galambdúcumba turbokolni egy édes asszony, imádatra méltó, bájos, előkelő, elegáns, gyönyörű...”

Es a többi. Vannak emberek, akik könnyen előlegezik maguknak az ilyesmit.

De Polez másnap is harmadnap is hiába várt. Amikor harmadnap kifelé kullogott a lakásból, az előszoba félhomályában egy asszonyi alakot látott. A borügynök felesége volt, a borügynöké, akitől Polez a galambdúcot bérelte. Résztvevő hangon szöjt:

— Ugy-e nem jött, akit várt?

Poleznak a bánat e perceiben jól esett a rokonérző sziv. Söhajta felelt:

— Bizony nem jött.

Keserűen tette hozzá:

— Az asszonyok nem érnek semmit.

A borügynök felesége azért volt ott, hogy lámpát gyújtson. Most már égett a lámpa, s így szemügyre vehette az új bérlet. Közelebb lépett hozzá:

Nagykárolyban és a csengeri kerületben október 18-án lesz a pótválasztás.

Somogyvármegye központi választmánya a labi pótválasztást október 17-ére tűzte ki.

A letenyel pótválasztást illetően a Pesti Hírlap mai száma egy közleményt tesz közzé, amely szerint a pótválasztáson Szüllő Géza néppárti jelölt győzelme valószínű. Ezzel szemben tudósítónk szükségesnek tartja megjegyezni, hogy Szüllő általános szótöbbségének eléréséhez nem harminc, hanem 192 szavazat hiányzott. Az sem áll, hogy a Szüllő ellen kiadott nyomtatvány ártott volna neki, mert a jelölt nyomtatvány a közönség között a választást megelőzőleg négy-öt nappal terjedt el s így a választásig Szüllőnek elég alkalma volt a nyomtatvány tartalmát megcáfolni s ezt meg is tette.

A pótválasztás eredményét, kétségtelen, igen fogja az belőlyásolni, hogy Sümegeinek 377 szavazója kire fog szavazni; de kétséget sem szenved, hogy ezen 377 szavazat Csesznák Józsefnek 812 szavazattal fogja gyarapítani, mit már neki többen meg is ígértek s a szabadelvűpárt jelöltjének győzelme annál is inkább biztosnak látszik, mert Csesznák iránt ellen-szenvvel a kerületben senki sem viseltetik s a mi kevés földbírtokos a kerületben van, az mind Csesznák jelöltségét támogatata.

Hieronymi mandátumai. A **Budapesti Tudósító** jelenti: Mindenféle híresztésekkel szemben illetékes helyen nyert információ alapján jelenthetjük, hogy Hieronymi Károlyt, akit tudvalevőleg két kerület választott meg országgyűlési képviselővé, az iránt, hogy melyik kerületet szándékozik megtartani, eddig nem nyilatkozott, amint ez iránt való nyilatkozattételre csak a már meghalagalt képviselőház lehet az egyedül illetékes hely.

Neményi Ambrus országgyűlési képviselő, be nem várva az országgyűlés összejövetelét, a mai napon lemondott több vállalatnál elfoglalt minden oly állásáról, amely esetleg az összejövetelenségi törvénynek rendelkezései alá eshetne.

A gyomai kerületben tudvalevőleg új választás lesz, minthogy **Barabás Béla** már kijelentette, hogy a nagyváradi mandátumot tartja meg. A függetlenségi és negyvennyolcas párt központja, hír szerint, **Hentaller** Lajost készült a gyomai pártbírtokosok jelöltül ajánlani, mint a párt egyik legrégibb és legjelesebb tagját, akinek buzgóságára, agitálására és képességeire a pártnak a parlamentben mulhatatlanul szüksége van. Ugy tudjuk, a kerületben ezt az ajánlást nagy örömmel fogják fogadni s az ősi függetlenségi kerület nyilván mandátumhoz fogja juttatni ezt a szimpatikus tagját a Kossuth-párt vezérkarának.

Képviselő, aki nem választható. A **galgóczi** kerületnek jutott a mostani választások során az a külö-

— Ne busuljon, monsieur — mondta neki — nem csak egy asszony van a világon . . .

A fu ránezett. A háromnapos várakozástól izgatott hangon mondta:

— Hogyan? On ugy találja . . . hogy . . . hogy nemcsak egy asszony van a világon?

A kis szöke nő mosolygott, körülnézett és ajkára tette az ujját.

— Csöndesebben — mondta.

— Igen, csöndesebben — ismételte bután Polez és visszaindult a szoba felé. A szöke nőcskén egyszerű ruha volt, határozatlan színű kötény és bizony a kezén meglátszott, hogy maga takarítja a lakást.

— Ah, monsieur — mondta benn a szobában a kis szöke, miközben fejét Polez vállára hajtotta — én oly finom ember . . .

Most nem az következik, hogy éppen ekkor toppant be az uri dáma. Esze ágában se volt. Sőt meg az se következik, hogy a borjúnyók megtudva, kit vár Polez, a bankigazgatóért rohant és rájuk nyitva az ajtót — óh Bisson, Feydeau, Hennequin! — a maga feleségét találta ott.

Nem. A történetnek itt, számunkra vége. Ami belőle tanulságnak megmarad, az nem világokat rázó nagy gondolat, csak egy csöppeke igazság. Egy kis hit abban a végzetlenül finom szerkezetű mérlegben, amit a nők ösztönének neveznek s amely Pesten és Dijonban és a világon mindenütt ugyanegyformán mérli le a mi sulnyukat. Talán tisztelőtlenség a természettudományok iránt, de azt hiszem, hogy valamint a mézkrisztály állandóan mindig romboéder-alakra hasad, úgy vannak férfiak, akiknek az utja még a milliomas asszonyok budoárján keresztül is a konyhába vezet.

nős szerenese, hogy olyan képviselőt választott, akinek a mandátuma semmis volt, még mielőtt kiállították volna. Ebben a kerületben tudvalevőleg a néppárti báró **Gagern** Miksát választották meg **Rudnyánszky** Bélával, a kerület volt képviselőjével szemben. A báró urnak pedig azonkívül, hogy egy szót sem tud magyarul — ami a néppárton nem diszqualifikálja a képviselőségre — még az a nevezetes tulajdonsága is megvan, hogy csak 1901. január 23-ikén tette le a magyar honpolgári esküt. A honossági törvény értelmében pedig az új magyar honos az eskü letételével minden honpolgári jog birtokába lép, egynek: a passzív választói jognak kivételével. A honosított csak tíz év múlva választható képviselővé. A báró urat a Rudnyánszky-párt részéről még a választás előtt lojalisan figyelmeztették erre, kijelentve, hogy bármely néppárti jelölttel fölveszik a harcot, de a két választás izgalmaiktól meg akarják kimélni a kerületet. A báró ur azonban nem hederített a figyelmeztetésre és most kezében van egy terrorizmussal megszerzett mandátum, amelyet okvetlenül meg kell semmisíteni. Ami annál sajnálatosabb, mert a kerületben a néppárti vezetők által felszított szenvedélyek a választás után sem csillapodtak le; a szabadelvűpárti embereket azóta is folytonosan üldözik, házaikat felgyújtogatják, agyonveréssel fenyegetik őket. Az újabb választás izgalmai elé tehát méltó rettegéssel néznek.

Megtámadott mandátumok. A **gödöllői** választókerület ellenzéki polgársága vasárnap délután 6 órakor Ujpesten értekezletet tartott **Tankó** János fővárosi tanár elnöke alatt, amelyen elhatározták, hogy az október hó 2-án megejtett választást, amelyen **Wolfner** Tivadart jelentették ki 150 szótöbbséggel képviselőnek, meg fogják támadni. E végből megbízást is adott az értekezlet **Vig** Viktor fővárosi ügyvédnek, aki a mai napon már lépéseket is tett a mandátum megsemmisítése céljából.

Halmiban, Ugoceamegyében tudvalevőleg két szabadelvűpárti jelölt állott egymással szemben: **Szentpály** Jenő, a kerület volt képviselője és **Fogarassy** Zsigmond. A választási harcból **Fogarassy** került ki győztesen, akinek mandátumát etetés-ítás és meg nem engedett módon való szavazat-logdosás címén megtámadják. **Fogarassy** a Szentpály-párt vezető emberei az erőszakosságért oly hangon támadták meg, hogy a párbajok egész sorozata keletkezett.

A szentendrei kerületben **Luppa** Péter mandátumát a néppárt akarja kérvényrely támadni.

A margittai választás. Az **E-s** mai száma **Kossuth** Ferencnek, a függetlenségi és 48-as párt elnökének nyilatkozatát közli a margittai választásról, amely **Orley** Kálmánt juttatta mandátumhoz **Szatmári** Mórral az **Egyetértés** jeles tolu munkatársával szemben.

Kossuth Ferenc teljes méltatlankodását fejezte ki a választás rendjére a kormányparti jelölt érdekében írott visszajelzésekről. — Így szól a nyilatkozat. — Mélyen sajnálkozok azon, hogy Szatmári nem kapta meg a többséget, mert a törvénytelen eszközökkel ütöttek el, de hisz, hogy Orley Kálmán levele és a többi adat alapján a Kuria a választást megsemmisíti. Orley levelet igen súlyosan beszámítató beismerésnek tartja, mely kompromittál ó nemcsak Orleyre, hanem a bihari főispánra is, mivel Orley a választási kiadások dolgában korrespondent. Orleytől elvárható lett volna, hogy leve-ének nyilvánosságra juttatása után visszaöljön s mert ezt nem tette s a választás után sem mondott le a függetlenségi pártnak elég okot ad arra hogy ezt az ügyet a parlament előtt is szóvá tegye, mint olyant amely a tisztá választások természetére ugyancsak szomorú viágot vet.

A verbói képviselőválasztásról a következőket írja **miavai** tudósítónk:

A **verbói** kerületben folyó évi október 2-án végbement választás alkalmával a tót nemzetiségi párt jelöltjének, **Valásek** János **miavai** pánszláv ügyvédnek neve került ki győzelmesen a választási urnából. A választásnak ez az eredménye a kerület magyar értelmisége körében általános konsternációt keltett, mert e helyütt nem csupán a szabadelvűség, hanem a magyar nemzeti állameszme lobogója mérközött meg a reakcióval és a parlament képviselőlet következő pánszlávizmussal.

Az egyenlőtlen küzdelemnek szükségszerűleg az előbbiek bukásával kellett végződnie. Mert, míg a hatóságok az 1899. XV. törvényeikk intenciójához híven, aktivitást egyáltalán ki nem tettek addig a **miavai** járás hírhedt pánszlávjai a terrorizmus és izgatás minden nemét vitték bele a választási küzdelembe. A pánszláv ökorotsek a paraszt-tanyákon házról házra jártak, osztogatva a rőpiratba foglalt tót nemzetiségi programot. A parasztság a magyarok uralmának megtörésével, a tót nyelvi teljes érvényesítésével s az ezer év előtti Svatopluk idejében

létező állapotnak visszaállításával izgatják s a tót nemzet árulójának neveztek el azt, aki ennek dacára el nem ígérte szavazatát. A terrorizmus oly nagyfokú volt, hogy a szabadelvű jelölt mellé állott parasztság az inzultustól, sőt agyonveréstől való félelmében nagyrészt nem mert a választásra elmenni, vagy utolsó pillanatban Valásek pártjára tért át.

De még a megfélemlítés és izgatás ily foka mellett sem győzött volna a nemzetiségi párt jelöltje, ha a néppárti jelöltnek, **Chvalibogovszky** Iovagnak választói az abszolút többség biztosítása céljából a pánszláv jelöltre le nem szavaztak volna. Felháborító látvány volt, amint a pánszláv lutheránus és néppárti katolikus papság a hazafiatlanság s magyar-gyűlölet jegyében egyesülve, támogatta azt a Valáseket, aki ellen **Krakovánban** néhány nappal azelőtt tartott programbeszéde miatt a csendőrség a magyar nemzet elleni izgatás címén tette meg a fenytő jelölését.

Maga a választási aktus nagy izgatottság mellett folyt le, annál is inkább, mert mindjárt reggel a **krakováni** káplán által felbujtott választók a rend fenntartása céljából közöttük megjelent **Csenkey** Adolf **miavai** járási főszolgabíróra földre teperték s talán agyon is verték volna, ha a bírteien ott termett csendőrség ki nem menti a hivatalos kötelességet teljesítő ösz tisztviselőt életveszélyes helyzetéből. Midőn dr. **Gyürky** Géza a választás eredményét este 9 órakor kihirdette, a választói helyiségekben jelenlévő hölgyek és urak szégyen, gyalázat, abzug, **Hurbanisták**, **hazaárulók** kiáltásban törtek ki, mire az ujonnan megválasztott jámbor tótoeska jónak látta bizalmi-érőfaival együtt elompolgogni. Mint halljuk, ez a választás is azok sorába fog tartozni, melyek a Kurianak jognak dolgot adni.

KÜLFÖLD.

Az afghanisztáni emir halála. A zsiának egyik hatalmassága hunyta be öt nappal ezelőtt a szemét örökre. **Abdur-Ráhmán** khán, Afghanisztán emirje, aki több mint husz éven kiváló fontosságú szerepet játszott Angliának és Oroszországnak a távol Keleten való uralomért folyó harcában, — meghalt. Hogy ez a hír miért érkezik Szimlán keresztül csak ma, az még nincs földerítve, valamint arról sincs hír, hogy az emir halála óta Kabulban mi történt. Csak annyit jelentenek, hogy az emir szeptember 28-án nagybeteg lett s legidősb fia, **Habibullah** khán nyilvános imádságokat mondatott érte, október 3-án pedig kihirdette, hogy az emir aznap hajnalban meghalt. Ez a **Habibullah** khán lesz valószínűleg apjának az utóda. A meghalt emir, ki élete utolsó idejében sűrű ájulás rohamokban szenvedett, teljhatalommal ruházta őt fel és bizvást föltehető, hogy az ázsiai nevelésű **Habibullah** nem adta addig hírelt apja halálát, míg eléggé biztosítva nem látta magára nézve a kényelmes trónra lépést. A helyzet valószínűleg az marad, ami eddig volt. Anglia sietni fog elismerni az új emirt, akinek támogatást ígér, esetleg külső támadások ellen, Oroszország pedig folytatni fogja intrikáit Kabulban, hogy az angol befolyást gyöngítse. Csak az a kérdés, hogy **Habibullah** khánnak is sikerülni fog-e oly ravasz ügyességgel lavírozni Oroszországnal és Anglia közt, mint sikerült volt **Abdur-Ráhmán**nak, akinek igen nagy személyes presztízse volt.

Már **Jakub** khán emirsége alatt nagyon kedvelt ember volt **Szamarkandban** s **Jakub** trónvesztése után azért lehetett ő olyan könnyen emírré, mert az oroszok sokat vártak állítólagos russzofiliájától, sőt az orosz kormány pénzt is adott neki, hogy annál nagyobb fényvel vonulhasson be Kabulba.

Mint igazi ázsiai despotá **Abdur-Ráhmán** azzal kezdte az uralkodását, hogy testvéreit és nagybátyjait, számra nézve tizenötöt, kivégeztette, mert állítólag meg akarták őt fosztani a trónjától. Nevezetes fordulat volt uralkodásában a pendsabi oázis megszállása, mert az lett a következménye, hogy **Komarov** tábornok kikérgette Pendsabból az afghánokat, kiket a kuskai útközvetben hatalmasan elvert (1885. március 18-án) s azután Oroszország annektálta **Mervet**, **Tedszket**, **Innabot** és **Zolotovot**. **Abdur-Ráhmán** a vereség következtében szorosabban csatlakozott Angolországhoz, angol tiszték segítségével megerősítette Afghanisztán határait, rendszeres miliciát szervezett és komolyan fáradozott a hivatalnokok önkénykedésének a korlátozásán. Utolsó éveit **Abdur-Ráhmán** ágyban töltötte, mert a köszvény lehetetlenné tett rá nézve minden mozgást. Betegsége napról-napra gyanakvóbbá tette, egész kém-hadat szervezett s képzelhető, hogy ilyen rendszer mellett mennyi ártatlan áldozata lett az udvarbeli hatalmasok eselszövényeinek. Lehet, hogy az új emírré, aki egészséges férfi, jobb napok virradnak az afghán népre is.

Abdur-Ráhmán (Aizui khán fia) 1880-ban született. Apjával és nagyapjával szerencsésen harcolt Sir

Ali a törvényes emir ellen. De 1868-ban megverték s Oroszországba menekült. Mint orosz nyugdíjas Szamarkandban élt. De midőn Sir Ali fia, Jakub khán, gyöngének bizonyult, az angolok őt tették meg uralkodónak 1880-ban. Abdur-Ráhman ez időtől fogva az angolok befolyása alá került de Oroszországgal is titokban igyekezett jó viszonyban maradni s bár az angoloknak mindenféle kedvezményt adott, nem oltathatta el az angolok gyanúját. 1889 eleén kiderült, hogy az emir az oroszokkal együttérez és titokban formális szövetségre is lépett az oroszokkal Anglia rovására, amely indiai hatalmát létezte.

Vilmos császár és a berliniek. Említettük volt legutóbb, hogy Kaufmann Gusztavnak berlini polgármesterré való újabb választását a császár ismét nem erősítette meg. Azaz hogy nem is került ennyire a dolog. Az új választás sem a császár, sem a belügyminiszter elé nem került hanem csak a brandenburgi tartományi főelnök intézkedett akképp, hogy a főpolgármesterhez intézett leiratában véglegesnek jelenti ki az első elutasító végzést és ehhez képest jelzi, hogy maga fog most már a kérdésben dönteni. Hivatkozik a városi rendtartás 33. szakaszára. Amelven az van mondva hogy a megerősítés megtagadása esetén a kormány a város költségére kormánybiztosat rendel ki ha a közsegélytanácsosok nem hajlandók új választást kiírni. vagy másodszor is a már egyszer el nem fogadott egyént választják meg. A főelnök megjegyzi, hogy az utóbbi esetben joga van a hatóságnak va amely arra alkalmas egyént kormánybiztosnak ajánlani. Kirschner főpolgármester. mihelyt ezt a határozatot megkapta, rögtön egybehivatta a városi tanácsot, felolvasta az átiratot mire a tanácsosok abban állapodtak meg, hogy városi hivatalnok kinevezése melőzendő és hogy a polgármester helyettesítésének nem látják szükségét. Elhatározta továbbá a tanács, hogy az iratváltást, melyet ebben az ügyben a kormányval folytatott kinyomatja és csütörtökre szétosztatja a városi képviselők között.

A baloldali lapok konstatálják, hogy az a mód, melylyel Kaufmann választásának visszautasítása ezuttal történt, a lehető legridegebb, mert nem maga a császár tagadta meg a jóváhagyást, hanem már egy alárendelt közeg a tartományi főelnök vonakodott a választást jóváhagyás céljából felterjeszteni. A *Vossische Zeitung* azt reméli, hogy a városi tanács a tartományi főelnök eljárása ellen főlebbezéssel él a belügyminiszterhez. A *National Zeitung* ellenben azt ajánlja, hogy a városi képviselőtestület válasszon más polgármestert, akinek megerősítését remélni lehet.

HIREK.

Meddő pályázatok.

A Teleki-pályázatra, amint az Akadémia főtitkárának tegnapi jelentéséből ismeretes, huszontöt szomorujátékot írtak. A Semsey-féle pályázatok közül ellenben hét teljesen meddő maradt, vagyis nem akadt ember széles e hazában, aki arra vállalkozott volna, hogy tízezer forintért megírja a magyar irodalom történetét, a magyar archeologia vagy a magyar földrajz kézikönyvét. Az Akadémia pályázataival régóta nem foglalkoznak az emberek s így a drámairók sokasága és a tudományos buvárok számbeli kicsinysege közt mutatkozó föltűnő aránytalanság nem is nagyon alkalmas arra, hogy belőle tantételeket vonjunk le.

Aki a magyar tudományosság esődjét látja ebben a jelenségben, épp úgy téved, mint aki a drámairók sokaságában a magyar dráma-irodalom föllendülését keresi. A magyar dráma-irodalom ha lendül, nem az Akadémia pályázatain lendül, hanem a színházakban, ahol az eleven élet teszi próbára a szerzőket s ahol senki sem menekülhet a vaskalaposág enyhét adó rejtekhelyeire. Nem szabály ugyan, de a tapasztalat ereje tanít rá, hogy aki pályázatokon megnyerte a pályabírák tetszését, az rendszeren a dramaturgia szabályainak ismeretével imponál az akadémikusnak s föltétlenül elbukik a színpadon. Az sem szabály ugyan, de mégis igazság, hogy aki nem tud drámát írni, de akar, az az Akadémia pályázatain próbál szerencsét problematikus tehetségeivel.

A dolog tehát úgy áll, hogy a színpad a leghivatottabb próbaköve a drámának s mégis az Akadémia dráma-pályázatain ugy

hemzseg a sok drámairó, mint a Parnasszus oldalán a zöld béka.

A tudományosságának hivatott öre és a tudományos munkálkodásnak hivatott bírálója azonban az Akadémia. Az a konzervativizmus, mely minden akadémiát jellemez s melyet olyan gyakran szemére hánynak a mi Akadémiánknak, a tudományos komolyságnak egyik nagyon nemes és szükséges eleme. A radikális tudományosság az egyesek erénye, azoké, akik a tudományt fejlesztik. Akik a tudományt művelik és konzerválják, azoknak illik a konzervativizmus. A Tudományos Akadémia tehát nagyon hivatott arra, hogy bírálója legyen a tudományos működésnek. Az egyetlen fórum, mely előtt büszkén jelentkezhetik a tudományos munkás.

A Semsey-pályázat azt mutatja, hogy nem jelentkezik az Akadémia előtti senki, sem büszkén, sem másként. Nem kell senkinek a tízezer forint, nem kell senkinek az a dicsőség, mely a pályanyertest éri. Tudományos munkával nem áll elő senki, legalább a Tudományos Akadémia elé nem. Két tuhat drámát visznek az illetéktelen fórum elé, de csak három tudományos munkát adnak az illetékes bírák kezébe.

Ez a jelenség már érdekesebb s világgosságot vet arra a nivóra, melyről Magyarországon a komoly dolgokat szokták elbírálni. Az ambíciók nem állnak arányban a képességekkel s a becsületes munka árán szerzett ismeretekkel. Nagyon sok a zavarosban halászó ember s az olyan, aki relativ nagyságának fényében sűtkérez. A komoly kritikát kevesen állják s sokan futnak előle. A pékjeinket az asztalosok dicsérik, az asztalosainkat a szürszabók. A maga helyén nagyon kevés az érték s bőséges alkalom nyílik itt arra, hogy a tehetségtelenekeket jogot válthassanak s hivatalos bizonyítványt állíttassanak maguknak kiváló képességeikről. A bizonyítványt pedig olyanok is kiállítják, akik nem jól examinálnak. Magyarországon még nem erősödtek meg az egyes kritikai tekintélyek, nincsenek megszabva a hatáskörök, a kellő decentralizáció a szakszerűség szerint elválasztott területeket még nem jelölte ki s ezért vetnek nálunk még mindig zabot a kukoricaföldbe.

Ezek az állapotok megnövesztik az irodalmi szédelőgök és a tudományos szédelőgök seregét. Ez a sereg megnöveszti a lelkiismeretlenséget, telehinti hazugsággal életünket, meghamisítja tudásunkat s megrontja izlésünket.

Nem a tudományosság esődje az, mikor a Semsey-pályázatra nem érkezik be háromnál több pályamunka, hanem a megnövekedett lelkiismeretlenség diadala, hogy a tudományos bíróság elé huszontöt irodalmi munkát küldenek ugyanakkor. Ha valamelyik színházunk tűzne ki pályázatot tudományos munkára, igen nagy számú pályázó akadna, aminthogy igen nagy számú pályázó akad az Akadémián, ha drámát kérnek. Az a három ember, aki most a Semsey-pályázaton részt vett, bizonyosan nagyon komoly munkás, mert bátran odalépett az illetékes fórum elé. Abban a huszontöt drámái íróban már nem bizom annyira. Mindenki oda álljon a munkájával, ahol legjobban értenek hozzá. A tudós az Akadémiához, a színművész a színházhoz. A relativ dicsőség inkább humbug, mint dicsőség.

G—A.

Budapest, október 8.

— BUDAPESTI NAPLO. Szeptember 30-án új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Klotild főhercegnő Regensburgban. Bécsből jelentik, hogy Klotild főhercegnő tegnapi este Alcsuhtól odaérkezett és leánya, Margit thurn-taxisi hercegnő látogatására Regensburgba utazott.

— A Quirinál veszeljében. A római királyi palota alatt hosszú alagutak vezetnek. Ezek az alagutak nagyon megrongálódtak s így nem igen bírják a föléjük épített palota falait. A palotának azon része, melyet császárlakosztálynak neveznek, erősen megrongálódtott, úgy hogy falait meg kellett támasztani és az alapozás megszilárdításához kellett hozzá fogni. A munkálatok miatt az alagutnak a *Venti settembre*-utcarára vezető részét elzárták a közönség elől.

— Az olasz királyi pár Milanóban. Milanóban jelentik, hogy a királyi pár tegnap látogatta meg trónralépése óta először Mianót, ahol Zanardelli miniszterelnök Prinetti, Giusso és Curtano miniszterek, a polgármester, a közsegélytanács és az egyesületek fogadták. A királyi palotába vivő egész uton óriási néptömeg üdvözölte a királyi párt lelkes ovációkkal. A palotába érve a királyi pár kétszer megjelent az erkélyen hogy a közönségnek megköszönje a lelkes fogadást. A királyi pár ma meglátogatta a Forreacopalotát az új közsegedépiletet és az árvaházat s mindenütt nagy lelkesedéssel fogadták.

— Jubiláló táborsernagys. Temesvárról jelentik, hogy Waldstätten és Fejérváry táborsernagysok tegnapi bécsujhelyi jubileuma alkalmából arra való tekintettel hogy mind a két jubiláns Temesvár város dispolgára. Telbisz polgármester a bécsujhelyi katonai akadémia parancsnokához üdvözlő táviratot intézett és ebben kiemeli az intézet tradícióit, amelyek abban nyilvánulnak, hogy az onnan kikerült tiszték a polgársággal való egyetértés támaszai lesznek. *Drahtschmidt* altábornagy, a bécsujhelyi katonai akadémia parancsnoka hosszabb magyar nyelvű sürgönyben köszönte meg Temesvár város üdvözlését. Báró Fejérváry levélben tudatta a polgármesterrel, hogy október végén Temesrára utazik, hogy megválasztásáért köszönetet mondjon.

— Heine szobra. A bécsi rotunda déli sarkában pálmák és olajfák között ma délután leplezték le Heine szobrát amely *Hasselriej* alkotása. Az ünnepen megjelent a boldogult királyné volt főudvarmestere, báró *Nopcsa*, a tudományos és művészvilág. *Moschke*, a szoborbizottság elnöke mondotta az ünnepi beszédet s közben lehunyt a lepel a műemlékről, amely Heine nek a Montmartren lévő sírját fogja ékesíteni. Néhány napig még a rotundában marad a szobor, amelyhez ma ezrével zarándokolt a közönség.

— Natália áttérése. Arra a birre vonatkozólag, hogy Natália királyné katolikus hitre tér, Biarritz-ból azt jelentik a *Havas-ügyvédségnek*, hogy a királyné környezetében erősen kétekednek a híresztelés valóságában, sőt e híreket céizatos *koholmányoknak* mondják.

— Honvédelmi a Svábhegyen. A Svábhegynek egyik történelmi nevezetessége hegye az a tisztás domb, mely a fogaskerekű vasút állomása közelében van. A magyar honvédség ágyúit itt állottak 1849-ben és innen ostromolták Budavárat. Erről a helyről lötték a vártalon az első részt, amelyen a diadalmas honvédsereg fönyomult a várba. A Budai Hegyvidéki Turista-Egyesület kebelében mozgalom indult meg, hogy ezt az emlékeztető helyet emlékkövel jelöljék meg. A Turista-egyesület egyik előkelő tagja ez iránt legközelebb előterjesztést fog tenni a fővárosnál.

— Pestmegye kösgyűlése. Pest-Pilis-Solt-Kiskun-vármegye törvényhatósága október 14-én és esetleg a rákövetkező napokon tartja meg évnegyvenes közgyűlést a megye székházában.

— Farkas tanácsos ünneplése. A magyar királyi államrendőrség tisztikara Farkas Lajos rendőrtanácsos tiszteleére szombaton, e hó 12-én este 8 órakor a Hungária-szállodában társaslagomát rendez. A lakoma rendezésének az élén az összes osztályvezetők és hivatalfőnökök állanak.

— Ováció egy igazgatónak. Abból az alkalmából, hogy *Schwarz* Félix a Magyar Ipar és Kereskedelmi Bank igazgatói állásáról lemondott, tisztviselői ma az intézet kötelekéből megválo igazgató iránt való lelkes ragaszkodásunknak adtak kifejezést. A teljes számban egybegyűlt tisztviselők nevében *Fülop* Béla tolmácsolta a tisztviselők változatlan tiszteletét és nagyrabecsülését a távozó igazgató iránt, ki nemcsak szellemével, tehetségével és munkaképességével szolgált mintaadó példának, hanem hivatalnokainak is mindig igazságos és jóakaró barátja volt. A szeretettel telt lelkes szavak mélyen megindították az ünnepelel igazgatót, akit a tisztviselői kar ismételt lelkes ovációban részesített.

— Házasság. *Reisenhoffer* Jenő m. á. v. hivatalnok Budapestben eljegyezte porcsalmái *Porcsalmay* Sándor gravasói állomás önké leányát, *Valériát*.

Dr. *Erdey* Ádár honvédelmi miniszteri fogalmazó eljegyezte *Heuffel* Olga kisasszonyt, *Heuffel* Adolf fővárosi középítési igazgató leányát Budapesten.

— Tűzérkaszárnya Pozsonyban. A városi közgyűlés elhatározta, hogy a katonai kincstár kívánságához képest a város kültelekén nagy tűzérkaszárnyát épít, melynek béro fejében a kincstár évi 23.000 ko-

ronát fizet, ami a befektetett tőke 8%-os kamatjának felel meg.

— **A csorbai tó az államé.** Mikor nemrég felmerült az a hír, hogy *Szentványi József*, a csorbai tó tulajdonosa, ezt a gyönyörű birtokát eladni készült *Hohelohé* hercegnek, komoly aggodalmunknak adtunk kifejezést a miatt, hogy a Magas Tánrának ez a legszebb része idegen kézre kerül és ugyanakkor hangot adtunk annak a kívánságnak is, hogy az állam szerezzze meg a csorbai tó tulajdonjogát és ezzel vessen gátat a felszegs heggyvidék expatriálásának. *Darányi Ignác* földmivvelésügyi miniszter erős nemzeti érzésére, a magyar föld iránt való forró szeretetére alapítottuk ezt a kívánságunkat és a következők megmutatták, hogy számításunkban nem csalódtunk. A miniszter, mihielyt értesült *Szentványi* és *Hohenlohe* szándékáról, vonatra ült és föl-utazott a Tátrába, a tó-tulajdonos meglátogatására és személyes kapacitálására. S a közelépes teljes mértékben sikerült, mert, amint most *Liptó-Szent-Miklós*ról táviratozzák, a földmivvelésügyi miniszter és *Szentványi* között a csorbai tó megvételére vonatkozólag az alku létrejött és megtörtént a telekátvnyvi átírás is. A miniszter nemcsak a Csorba-tavát, hanem a fürdőt az épületekkel és hozzávaló erdőkkel együtt mindenestől megvette 2,718 000 koronáért és egy Kolozsvár mellett a mezőségben fekvő 1000 holdas birtokért. *Darányi* miniszter tegnap utazott el Fenyőházáról. Örömmel jegyezzük fel *Darányi* Ignácnak ezt a legújabb sikerét, amelynek nemzeti és gazdasági szempontból való fontosságát nem szükséges kiemelni. A miniszternek ez a szerencsés tranzakciója, melylyel minden bafafi hállájára érdemessé tette magát, maradandó dicsőséget szerzett. Még csak azt teszszük hozzá ehhez az örvendetes értesülésünkhöz, hogy *Darányi* akciójában a legnagyobb előékenységgel támogatta *Széll Kálmán* miniszterelnök, jelöl annak, hogy a kormány kibelésén csak egy vélemény és csak egy akarat lehetséges akkor, mikor fontos nemzeti érdekek megmentéséről van szó.

— **Szathmáry Árpád temetése.** A *Vigszínház* sötét gyászba vont előcsarnokából kísérték ma délután örök nyugodhelyére a színház oszlopos tagját és a magyar színművészet egyik jelesét, *Szathmáry* Árpádot. A koporsó díszes ravatalon fektűt s a lobogó gyertyák szomorú fényt hirtettek a babérrerdőre, mely a halott művész koporsóját elborította. A temetési szertartás, melyen a fővárosi színészvilág színeje ott volt, negyedél órakor kezdődött. Az egyházi szertartás után *Kasalický Antal*, a *Vigszínház* tagja, mondott beszédet a pályatársak nevében. Ezután a *Vigszínház* zenekara *Kun László* vezetésével előadta *Beethoven* gyászindulóját, majd az énekkar énekelte néhány grszádat. Ennek végeztével megindult a menet. Előtt két lovasrendőr nyargalt utának a korszoros kocsi következett, melyen a budapesti és vidéki színházak a színészegyesület, a színművendékek, a kollégák és a jó barátok nagyszámú korszorúk vittek. Az elhunyt művész ravatalára korszorútközött: A *Vigszínház* igazgatósága a *Vigszínház* zenekara. A *Vigszínház* növendékei a *Vigszínház* műszaki személyzete, *Makó* tevesvári igazgató és társulata, *Relle István* pozsonyi, *Szendrey* kassai színtársulata, a pozsonyi magyar kör, a *debreceni* színtársulat a korszoruk között kitűnt *kettő, Vizváryné* ezzel a teirással: *Szerető hugod — Joldn*. A másik korszorú, amely *Szizty József*, a *Nemzeti Színház* kitűnő veterán művésze küldött, ezt a fölírást viseli: *Árpádnak — szerető bátyád, József*. A gyászhintó is telq volt korszorúval. *Szathmáry* sikereinek babérrészorúit voltak ezek, amelyekkel utolsó kívánsága szerint vele együtt temetik a sírba. A gyászkoosi után gya og haladtak a jóbarátok egész a temetőig. A Népszínház előtt *Szirmai Imre* bucsuzott el még egyszer *Szathmáry*tól, aki egyidőben a Népszínháznak is tagja volt. A temetőben a növendékek *Kun László* egyik gyászadalát énekeltek el s e közben felhantolták a sírt, amely a magyar színészet egyik legjelesebb tagjának ad örök nyugodalmat...

— **Halálos végű párbaj.** Bécsben a katonai lovagló iskolában ma déiben halálos végű pistoly-párbaj volt. Az ellenfelek: *Lóvenfél* Ernő, gyártulajdonos és *Sztojka* Benő 15-ik huszárezredbeli hadnagy voltak. A segítők a gyáros részéről: dr. *Jakobson* és *Bria* főhadnagy, a hadnagy részéről *Jekelhalussy* ezredes és *Végh* főhadnagy. Először mind a két pistoly csütörtököt mondott. A hadnagy fegyvere másodszor sem sült el, de ellenlencze pistolya eldördült és a golyó szíven találta *Sztojka* hadnagyot, aki nyomban meghalt. Mikor a holttestet a lovagló iskolából kivitték, *Sztojka* apa, aki az udvaron várt, kétségbeesetten borult fiának letakart véres tetemére.

— **Egázolt színművendék.** *Galgóczy* Béla 19 éves debreceni születésű színművendéket aki a Soly-mossy-éle színműiskolában tanult, ma délután öt óra tájban — amikor kijött az iskolából — a *József* kör-úton elgázolta a 78-as városi villamos vasuti kocsi. A szerencsétlen leány súlyos sérüléseket szenvedett s

a mentők vitték a Rókus-kórházba. A rendőrség vizsgálót indított, hogy kit terhel a teelölösség a szerencsétlenségért.

— **A bécsúj helyi katonai ünnep.** Bécsből jelentik, hogy a királyi a bécsúj helyi akadémia jubilánsainak Bolfras főhadsegéddel táviratot küldetett, amelyben nagy örömmel veszi tudomásul a jubilánsok hódolatát, köszönetet mond érte és szerencsét kíván az ünnepelőeknek.

— **Egy ügyvéd büne.** *Rómából* táviratozzák: *Borzalmas* büntetést fedezett föl a minap az *empolii* rendőrség. Rájöttek ugyanis, hogy *Corsi* ügyvéd, többszörös milliommos villájának egyik szobájában két évized óta bezárva tartotta testvérét, akiről azt hiték az emberek, hogy eltűnt. A leány atyjának halála után szerelmes lett egyik szolgájába s minden áron felesége akart lenni. A bátyja ekkor elcsukta testvérét, halottának nyilvánította és vagyonát a maga kezébe kaparintotta. A szerencsétlen leány, amikor megtalálták nagyon le volt soványodva. A büns ügyvédet a rendőrség letartóztatta.

— **A pincehelyi vérengzés.** *Pincehelyen*, ahol hét ártatlan ember szomorú halála tette nevezetessé a választást, amelyet az elnök végre is kénytelen volt teljesben felfüggeszteni, most megtesznek minden elhépze hető óvintézkedést arra, hogy a választók teljesen nyugodtan, zavartalanul gyakorolhassák alkotmányos jogukat. A szavazás két külön helyen, a vásártéren fölállítandó két nagy bódóban fog végbemenni; kordonnal lesz a két párt egymástól elkülönítve; oly nagy számú katonaság és csendőrség fog állani a választók megvédésére, hogy senkit sem zavarhatnak meg a szabad választásban. A kerület minden egyes községébe egy-egy *Kossuth*-párti országgyűlési képviselő utazik le, akinek vezetésével jönnek majd be a *Kossuth*-párti választók a kerület központjába. Intézkedett a párt, hogy a választópolgárokat katonaság kísérelje el és vissza községeibe, hogy elejét vegyék a vérengzésnek.

Dr. *Schwetz* József, a pincehelyi választás elnöke, a központi választmányhoz a meghiusuit választásról beadott jelentésében elmondja, hogy a Szűcs-párt a Rátkay-pártot annyira terrorizálta, hogy csakis katonai és csendőredezet mellett lehetett kijelölt helyükre bevezetni. E terrorizálás különösen *Pincehely* községének a Szűcs-párt által kor- és nemi különbség nélkül mondhatók inanzáltak községe részéről oly nagy mértékben jöközött, hogy a Rátkay-szavazókat községeinkint összegyűjtve, csakis katonai tedezet mellett lehetett a szavazóhelyiségbe és onnét helyükre visszakísértetni és még a katonai fedezet dacára is ki voltak téve a Szűcs-pártiak részéről özőnével érkező kődöbasoknak, úgy, hogy többen meg is sebesültek. A zavargás egész napon át tartott. 3 óra tájban a csendőrség önévedelemből, saját teelölösségére, a választás: elnök tudta és beleegyezése nélkül 15—20 lövést tett a nép közé, mely lövéseknek ádozatai is lettek. Ez az esemény a nagyok is inanzáltak tömeget oly izgatottságba hozta, hogy a közrend a legnagyobb erőszaitések árán sem volt többé inanztartható. A fölzigatott tömeg, különösen *Pincehely* községnek apraja-nagya betódult az I. sz. szavazóhelyiség udvarába, benyomult a választási helyiségbe, a választás beszüntetését követelte, a szavazóhelyiséget megostromolta kövekkel kezdett bedobálni, melyeknek egyike a szavazászedő-küldöttség helyettes elnököt, dr. *Pringer* Józsefet találta és fejt meg is sebesítette. A küldöttségek *Pincehelyen* munkáukat be nem tejezhetvén, Hőgyészre menekültek. A központi választmányhoz intézett jelentésében az elnök kiemeli a pincehelyi vasuti állomás és a vonatkísérő vasuti tisztiek dícséretes eljárását, akik saját teelölösségükre, a menetrendről eltérőleg, egy külön vonatot indítottak és az által lehetővé tették azt, hogy a Rátkay-párti szavazók és a bizottság elmenekülhetett. A központi választmány helyeslőleg vette tudomásul *Schwetz* eljárását hogy a választást a további vérengzés elkerülésére felfüggesztette, illetve beszüntette.

— **Eltűnt turisták** *Innsbruckból* jelentik hogy egy *Spetel* nevű mérnök meg egy *Melzer* nevű hivatanok szombaton kirándultak a *Karavendel* hegységbe, hogy megmászassák ezt a még soha meg nem mászott oromot. Azóta mind a kettőnek nyoma veszett. Valószínűleg megiepte őket a hó örveteg.

— **Tűz és betörés.** Az éjszaka eddig ismeretlen okból kigyúndt a *Csalogány*-úta 12 számú ház tetéje. A földszintes ház teteje hamarosan lángba borult. A tűzre nagy zűrzavar támadt: a házbeliek siettek oltani, ami a második kerületi tűzörség segítségével sikerült is. Amikor vége volt a tűznek, észrevették, hogy a zűrzavart vaaki arra használta fel, hogy betört *Boszor* Mátás hentesnek e házban lévő zűlétebe. A pénztárhókban azonban csak két korona készpénz volt am a betörő elvitt magával. A rendőrség vizsgálatot indított.

— **Leégett falu** *Liptó-Szent-Miklós*ról táviratozzák: *Főjérpátnak* *Liptó-Rózsabánya* mellett nagy tűz volt. A tűzet gondatlanságból burgonyát süő kis gyermekek okozták. Néhány épület kivételével az

egész falu leégett. Elhamvadt 120 gazda kárára 207 lakóház és egyéb épület mindennel, ami benne volt. A kár körülbelül 310.000 korona. Ebből csak 8000 korona érték volt biztosítva. A nyomor nagy. Az alispán pilanatnyi segélyül néhány száz forintot osztott ki az égettek között.

— **Az osztályorsorsjáték húzása.** Az osztályorsorsjáték mai húzásán szászézer koronát nyert 79569, negyvenezer koronát 96626, harmincezer koronát 22533, tízezer koronát 94365 88742, ötezer koronát 8999, hétézer koronát 5466 36839 47248 25220 4895 65295 35741 37399 48686 2471 25 52 28806 80401 19676 17432 91895 4180 1773 58811 98247 52174 21609 40062 85520 3535 48344, ezer koronát 95140 60176 32724 67738 79666 23777 50777 12536 49999 18518 40234 29445 96073 71356 46650 65493 39369 71925 60816 46124 87559 88072 65878 94282 53734 50557 14221 29203 91245 4530 73448 92867 96:18 38769 44169 13694 303:4 84649 65034 37349 62164 4716 76974 63495 98428 28686, tízsáz koronát 45652 97780 37231 8258 71048 37549 31998 60149 90541 46312 75479 2:4:2 61975 7222 61069 14497 71884 12211 97839 78209 50650 94090 17299 58225 53890 60010 48351 13:67 46127 88536 40520 76448 48689 38679 59447 20781 9418 45529 19:61 36899 7808 19968 65289 70488 70067 43348 87113 22089 66411 79874 28165 40654 22675 53430 60161 43514 75585 2:296 61672 988:9 56718 96 2 41531 93325 43004 41910 64628 38740 66970 10:82.

Vásároljanak osztályorsorsjegyeket *Lukács Vilmos* bankházában, Budapest, V. Fürdő-úta 10.

— **Cigányzene a Telefon Hírmondóban.** Ma este cigányzene lesz hallható a *Telefon* Hírmondó összes állomásain esti 8 óratól 11 óráig. A cigányzeneátvitel azonban, melyet az Emke- és az Elite-kávéházól közvetít a *Telefon* Hírmondó, megszakítja a 8 óra 15 percor tartandó tözsedolvasás (frankfurti, párisi tözsedolvasás és berlini tözsedolvasás) és a fél 10—10 óráig való esti olvasás, melynek keretében az est folyamán érkezett legújabb híreit olvastatja fel a beszélő újság.

(x) **Csuz és köszvény** ellen elismert legkitűnőbb szer a *Zoltán-fele kenőcs*. Ara 2 korona. *Zoltán Béla* gyógyszerárban, Budapest, V., Sétátér-úta és Szabadságtér sarkán.

(x) **Kérjünk mindenütt F. M. K. E. vagy E. K. E. gyujtót.**

(x) **Joannovits Döme** szőnyegáruházába (*Váci-úta* 36) megérkeztek a legmodernebb szőnyegek és e szakmába vagyó cikkek óriási választékban, különösen perzsa és keleti szőnyegekből. Ez az elsőrangú cég mindent elkövet, hogy jó ósós és szolid kiszolgálás által régi vevőit megtartsa, valamint új vevőit is minden tekintetben kielégítse.

(x) **Közseg** *Henrik* és társa személyarúháza (*Kristófür* 2) a helyzet magaslátán áll. Jó és olcsó árakkal rövid idő alatt ismerté és kedvelté tette magát a nagy közsögnél.

Eltüntetett kocsi.

— A *Budapesti Napló* tudósítójától. —

Budapest, október 8.

A rendőrséget ma reggel óta titokzatos eset foglalkoztatja. Egy *Jacér* kömüveslegényt azzal vádonak hogy a *Promontori*-úton meggyilkolt és kirabolt egy kocsiat, akinek a holttestét valószínűleg a *Dunába* dobta. *Kohn* Lajos, budapesti tejnyakkereskedő tegnap elküldte kocsiát *Téténybe*, hogy tejet hozzon be s azt a megrendelőkhöz szállítsa. Este azután hiába várták haza a kocsiat. A tulajdonos, mikor már látta hogy hiába várakozik emberére, elment egy-két közeli vevőhöz tudakozódni a kocsiat után, de sehol sem tudtak róla bővebb teelvilágosítást adni. Korán reggel azután megszólalt a telefon s azt kérdezte *Kohn*tól *Goldmann* István tejnyakkereskedő irodája:

— Kifizethetjük az emberüknek a tejeskocsi és a kannák arát?

Kohn erre rögtön azt felelte, hogy rögtön tartóztassák el azt, aki el akarja adni az ő homját. *Goldmann*nek rendőrt hívtattak, de az illető, aki a tejeskocsi eladásra kínálta, e közben a bakra ugrott és hihetetlen gyorsasággal elhatatott. *Kohn* Lajost értesítették erről is, aki aztán zsetkültöte embereit a szűkevény ülődésére. A tulajdonos egyik kocsiával az *Üllői* úton egy villamosról nézte, nem látja-e valahol az ő kocsiát, amikor elszáldulott előttük a tejhordófogat. A kocsiin egy barnaköpenyes alak ült, aki mélyen szemébe huzta kalapját *Leugrot*nak a villamosról és megrohantak a kocsiat; de a rajta ülő ember nagy elentárást tejtett ki. Nagynehezen lefogták és a kocsiával együtt bekísérték a IX. kerületi kapitányságra.

A kocsi elejét s a kerekeket aludt vér borította, ami be volt hintve homokkal, hogy a véryom proszágá ne legyen olyan teitűnő. *Peregrinyi* fogalmazó vette vallatóra az idegen embert, aki elmondta, hogy *Pöttös* Mihálynak hívják, 21 éves, nőtlen, rosenthali születésű, foglalkozás nélküli kömüveslegény. Azt mondta hogy tegnap este *Tétény* felé járt, ahol a kertészeknél foglalkozást keresett. Utközben találkoztott a tejhordó kocsiával, *Vitéz* Mihályival, akit régóta ismert s akivel bement a közelben lévő *Klein-léla*

korcsába s ott együtt megittak vagy négy liter bort. Mikor kielé indultak, mindketten részegek voltak, Vitéz azt mondta:

— Eladuk mind a tejet s aztán együtt eliszszuk az árárt.

El is indultak együtt a Ferenc József-híd felé, de Vitéz itt leszállt a kocsiról és így szólt:

— Visszamegvek a kocsmába, mert álmos vagyok és nagyon vézék az orrom; a kocsit, lovat meg az órámat neked adom ajándékba.

Vitéz visszaordult; ő pedig részeg állapotban hajtott a kocsi a városba. Ami később történt vele, arra nem emlékszik, mert holt-részeg volt. Csak akkor tért magához, amikor az Üllői-úton el voltak.

Pötösöt átkísérték toloncköpcsin a főkapitányságra ahol Totó János fogalmazó fogta vállatára a gyilkos továbbra is macacsul tagadt. T. th János rendelőre egész csapat detektív indult el Vitéz Mihály keresésére. Minden jel arra mutat hogy Pötös a részeg kocsi meggyilkolta és holttestét a Dunába vetette. Az eltűnt kocsi 35 éves, nős sovány, kerek arcu gesztenyebarna hajú és kis bajszú.

Egész nap ennek a titokzatos körülménynek a felderítésével foglalkozott a rendőrség s a detektívek Budán minden elő keresék az eltűnt Vitéz Mihályt, azonban nem akadnak nyomára. Totó János rendőrfogalmazó este elé újra kihallgatta a letartóztatott Pötösöt, ez azonban halani sem akar arról, hogy ő meggyilkolta volna jóbarátját Vitéz Mihályt. Azt hangoztatja, hogy majd elő fog kerülni az eltűnt ember s akkor beátja a rendőrség, hogy ő elejétől fogva igazat vallott.

Különb minden jel arra mutat, hogy Pötös eltette láb alól jó barátját. A vérnyomok a kocsi, meg az a körülmény, hogy az eltűnt Vitéz Mihály csizmáit Pötös lábán taálták meg s az órája is nála volt, szinte kétségtelenné teszik a rablógylókosságot. Gyanus különben az a körülmény is, hogy Pötös örülnekk tette magát a rendőrség előtt, a rendőrorvos azonban kisütötte hogy semmi baja sincs.

A rendőrség az eltűnt Vitéz Mihályról a következő szemléltérst adta ki:

Született a ténlegmei Nagy-Baracson 1867-ben. Középmagasságú, sovány testalkatú ember kerek arcú barna arccinnel tett, sűrű, vastagszájú, gesztenyeszínű inkább szőkés hajjal, rendezes homokkal, amelyre a haj rá van fésülve. Szemöldöke barnás inkább szőke szemé maszkaszem orra kicsi, foga nem hiányzik. Gesztenyeszínű kis pörge ba usza két oldalt barkója van, le az a kapcsológ egybeként ála elől borovóit. Ruházata: két ing, alól kék testőng, földte pedig zöld posztó-ing, elől fekete kottai, amely fehér önéval van kiegészelve Dobányvörös színű mellénye van fekete csontgombokkal kis fekete csikos rongyos kabát van rajta földte prémes nyakú melegebb kabát, kis kopott, viselt már vöröses színű kápi és fekete, kopott pantalló.

A rendőrség kéri a donamentum közsegeket, hogy ha holttestét kitognák, a főkapitányságot táviratilag értesítsék.

Elmebetegek statisztikája.

Budapest, október 8.

Az előhalottokról részletes jelentés adott ki a belügyminisztérium *Magyarország elmebetegügye* című háromnyelvű munkájában amely felöleli az elmúlt esztendőnek az elmebetegvásvátra vonatkozó összes adatait. Ezek a hivatalos adatok érdekes adaléka az állam humanitárus működéseknek. A magyar, német és francia nyelvű jelentés bevezetése számot ad arról a bámulatos haladásról, amely az elmebetegügy rendezése terén a letűnt században tapasztalható. Az elmebeteg embertelen kezelése megszűnt, egészséglen, szűk betegszobái helyett nagy, tágas épületek létesültek hol az elmebeteg nem a külvilágtól elzárva, hanem annak káros tényezőitől megóva élhet.

Az 1899. évi elmeügyi állapotokhoz képest az 1900. évi eredmény tényleges baladást jelent. Az elmebetegek jogvédelmét, intézben tartásukat rendelőleg oly módon szabályozták, hogy annak a régi, de alapnékülly gyananak mely azt állította, hogy a betegeket az elmeógyógyintézetekben jótalannul tarták vissza, elejét vették. Sajnos, még nincs elegendő hely az elmebetegek befogadására. Tavaly is számos esetben meg kellett tagadni a felvételt, mivel az elmebetegeket helyszűke miatt nem tudták befogadni. Miért is tárgyalásokat indítottak egy gazdasági telep- (kolonialis) rendszerrel kapcsolatos, 1000 elmebeteg befogadására képes új elmeógyógyintézet felállítására iránt. Ezt a nagy intézetet Budapestban állíták el s a vidéki kórházakat nagyobb elmebeteg osztályokkal hozzák kapcsolatba. Az ilyen vidéki elmebeteg osztályok színvonalát azá tal akarják emelni, hogy azokban az elmeógyógyászat terén kiképzést nyert szakorvosokat foglalkoztatni.

A mult évben 50 hülye befogadására 120 ezer korona költséggel hülyeintézetet építettek a fővárosban. Ami a felvételek időszakait illeti, télen volt sü-

rűbb a felvétel az intézetben, míg nyáron sürűbben boosattottak el elmebetegeket. A felvett betegeknek a kór elzés szerint a tébolyodottság (vesania) és a terjedő hűdéses elmezavar (*paralysis progressiva*) csaknem egyenlő arányban, felesen fordul elő. Mindkét kóralak az élet küzdelmei következtében beállott kimerülés végkövetkezménye. A betegség főleg a középosztály tagjait sújtja, akiknél a mindennapi élet mindennapi uj küzde met is jelent. A terjedő hűdéses elmezavar a női nemnél évről-évre szaporodik. Ez is mutatja a nők roppant nehéz helyzetét a megélhetésért folytatott küzdelemben. Szomorú, hogy a terjedő hűdéses elmezavar beteget közül egyetlen esetet kivéve, gyógyulás elő nem fordult. A nőtlenek és hajadonok nagyobbrészét képezik az elmebetegeknek.

Vallás szerint a mult évben 1550 római katolikus 426 református és 524 zsidó vallású elmebeteg vettek fel így tehát az ország lakosságát vévén alapul, az elmebetegek legnagyobb százalékát a zsidók legkisebbit a római katolikus vallásnak teszik. Foglalkozási ágakat véve alapul, a százalék emelkedése szerint a napszámások, földművesek, tisztviselők és kereskedők következnek a sorrendben.

A betegség okainak legnagyobb része ismeretlen. Az ismert okok között a legnagyobb százalékban fordul elő az öröklés, azután az alkoholizmus és a lelki behatások. Az elmebetegség a nagy idegek központ megbetegedése lévén az elhunyt elmebetegeknek a halál okaként az idegrendszer kimerülése lép fel a legtöbb esetben. Az összes elmebetegek között az állam intézetekben 126 büntető elmebeteg kezeltetett, kik alapjukban véve e durvult öröklésük, tetleges-ségre és kitörésekre való hajlamuk miatt másnévű elhelyezést igényelnek. A betegek testi egészségére a lehető legjobb volt. Ez e higenikus gondozás üdvös eredménye.

Az egész országban a mult év folyamán, ugy az állami elmeógyógyintézetek, mint a kórházak elmebeteg osztályán, egy magángyógyító intézetben és a kórosvári tankórházban 7485 elmebeteg nyert intézeti elhelyezést, 2995 elmebeteg bocsátottat el és így az év végén 4900 maradt intézeti ápolás alatt. A 4 állami elmeógyógyintézetben a betegek zömét 3-ad osztály szerint ápolják és 3131 elmebeteg közül csak 12 kőben 26 első, 365 másodosztályú ápolatást élvez, 2314 pedig közkölségen nyernek ápolást. Ebből az tünik ki, hogy az elmebetegek nagyrésze a szegényebb osztályból kerül ki.

Az elmeógyógyító intézetek bevételei az évi kiadást csak részben fedezik, amennyiben 1,248,240 korona 52 fillér kiadással 487,829 korona 40 fillér bevétel áll szemben és így az államkincstár részéről 760,411 korona 12 fillér hozzájárulás van. Ez azonban csak a négy állami elmeógyógyintézetre vonatkozik. Ezenkívül a kőzkórházak elmebeteg osztályain és a poszonyi kórház elmebeteg osztályán körülbeül 2103 elmebeteg ápolatik az államkincstár terhére, kiknek ápolási díja 140 fillértől 2 korona 58 fillérig változik és így ezért az államkincstár körülbeül 900,000 koronát fizet.

Gazdasággal — a nagykállói elmeógyógyító intézetet kivéve — a többi intézetek beteget szorgalmasan foglalkoznak. A lipótmézei elmeógyógyító intézetben ez kiterjed serlőstenyészésre, konyhakertészetre és baromfitartásra a többiekben csak konyhakertészetre. Ezenkívül az intézetekben cipő-, asztalos-, szabóműhelyek vannak, ahol az összes szükséges javításokon kívül sok új munka is készül, ugy, hogy az anyagioldi elmeógyógyintézet a cipőfőlésteggel más intézeteket részben el tud látni.

A jelentés végül a magyar elmeorvosi kar képzettségéről emlékszik meg. Kétségtelen, hogy — bár a magyar pszichiatra idegen elmeógyógyító nyomdokain kezdte meg útját — ma már a legmagasabb színvonalon áll a magyar elmeorvosi kar képzettsége.

A tulajdonképpeni statisztikai részben felsorolja végül a jelentés a négy állami elmeógyógyító intézet mult évi betegforgalmát. E szerint 1900 január 1-én a létszám volt: a Lipótmézei 500 férfi, 450 nő; az Angyal földön 176 férfi, 127 nő; Nagyszébenben 199 férfi, 141 nő; Nagy-Kállón 206 férfi, 63 nő. — Összesen a négy intézetben férfi és nő: 1922. — A január 1-i létszámot azonban jóval fölümúlja ama betegek száma, akiket az egész 1900. esztendőben esztendőben ápolatik az intézetekben. Ez a szám 3121-re rug — Ezek közül elbocsátottak gyógyultan (mind a négy intézetet egybevéve) 213-at, javultan 205-öt, meghalt 338. A halálozás tehát 10.5 százalékot tesz ki, míg a gyógyultaké 6.82 százalék. Az összes apadás az 1900. évben 40.36 százalék. A létszám 1900. december 31-én mind a négy intézetben: 2164 tehát 69.64 százalékkal kevesebb, mint az év elején volt.

Pontos statisztikai tábiák egészítik ki a terjedelmes jelentést. Az intézetek népességére, az ápoló személyzetre, a betegek foglalkozására és egyéb fontos dolgokra vetnek világot a számadatok.

FŐVÁROS.

A temető virágai.

— Nyilatkozatok. —

A fővárosnál ismét foglalkoznak ázzal a tervvel, hogy a sírok virágdíszítését és gondozását kizárólag a fővárosi kertészlet végezhesse.

Előszó.

A temetőben jártam egy magamban
Sírok között meg sok virág jelett,
Miket halálra itél nem sokára
Egy készülő új szabályrendelet.
És észrevétlen szállt a á az éjjele
S amint a hold felbök mögé került,
Egyszerre ime minden sír fövében
Egy-egy halott fehér lepeiben üt.
S hogy életele kongottak a haragok,
Mint hogyha szóma mindenik verem!

Egy fiatal ember.

Szerettek engem lent a földön
S most oly sötét, sötét a sír
Es e feledtek lent a földön,
Csupán egy kis leányka sír...
A rozmaring az ablakában
Könnyharmatától nagyra nő
Síró kacajtól, hő lobászkodástól
Hangossá lett a csendes ointerem.
És vége-bossza nem volt a beszédnek,
Nem látta senki hogy jelen vagyok
Segyvet-mást atból mit holtak beszétek
Az éőőknek talán elmondhatok.
S egy kis leány minden tavasszal
Hozzám virágait kiűt.
S a rozmaring síromra hajlik
Es száll, leszáll a kis gyökér,
Míg földön és deszkán keresztül
Széporladó szívemhez ér.
S ha lent a földön a viragra
A kis leány csókot lehel,
A csók leszáll, leszáll a sírba
S széporladó szívemre lel...
Nem, nem kell kerteinek virága,
Mit bérelt kéz síromra ad,
De hagyjak nékem kérve-kérem,
Az egy szál rozmaringomat!...

Egy elégedetlen polgár.

Adót fizettem lent a földön
A menyti csak zsebresem fért
Fogyasztásért, szeszért, kutyaért,
A járdáért s biciklimért.

Épp' adóhátrálékba voltam
Mikor meghaltam s mód felett
Örültem, hogy foglalmi nálam
Már soha többé nem lehet!

De lám, tévedtem, mert a város
Egy új torrást adóra nyit,
Táplátatván ha ő porommal
Saját, becses virágait!

Ez sok! S ha a Tanács virágot
Fejem fölé ültetni fog,
Elismerésemnek jeléül
A síromban megfordulok.

Egy szegény asszony.

Hogy meghaltam, a két kicsinykém,
Árván, magányosan maradt,
S keserves könnyrel öntözgettek
Az én kopár sírhalmomat.
De egyszer csak Péterke így szólt
A kis Julishoz: „Jer velem,
Tépünk kökörcsint, pimpimpárát
A vadvirágos réteken!”
És hoztak s ültettek virágot.
A Péterkém s a kis Julis,
A míg szines lett, illatos lett
Az én szegényke sírom is...
Én Istenem, most vége ennek,
Mert hogyha otthon nincs kenyér,
Honnan vehetne két kicsinykém
Még drága pénzt virágokért?
S elhullnak majd a vadvirágok,
A síromon csak kő terem.
S nem fognak többé rám találni
A Juliskám s a Péterem.

Egy költő.

Csendes ajakkal szálltam a sírba
Ánde az én kicsi kis dalaim

Szerle repültek, szerle megültek
Szép kicsi lánykák ablakain.
S szerle dalolja mind, ki szerelmes
S mind ki szerelmes, jön ki felém,
Rózsafa ágát, tarka virágát
S hő szíve vágyát tárja elém!

S hogyha tavasszal jönnek a párok
Hozva virágot s hozva babért
Lelkem e lombot, szívem e dombot
Ah, nem is adná száz szoborért!

Ime ezentúl még gyönyörűbb lesz:
Városi kertész jár ide kint
S hozva virágát zöld csercepkben
Üteti el majd taksa szerint.

Kék nefelejtsét két koronáért
S öt koronáért itju babért,
Lám, hiszen érdemes émi a földön
S verseket érdemes frui ezért!

Mert ha nem is két több dal e sírnál,
Lelkem azért majd egyre örül,
Tudva, virágom husz koronába,
Söt huszonegy koronába kerül!

Lió.

(*) **A jövő évi közmunkák.** A pénzügyi és gazdasági ügyosztály ma adta ki a kölcsönpenzekből végrehajtásra váró közmunkák jövő évi programját, amelyet most egy vegyes bizottság fog átvizsgálni. A vegyes bizottság megállapodása lesz a főváros jövő évi közmunkáinak összessége. Az ügyosztályi tervezet szerint a jövő évben kerek számban 8-5 millió koronára van szükség, ebből vízvezetékre 32, csatornázásra 0-8, iskolákra 12, vásárcsarnokokra 0-2, közvágóhidakra és állatvásároknak 0-8, kórházakra 0-1, közigazgatási épületekre 0-4, külfönlétre 1-4 utépítésre és burkolásra 1-9 millió korona jut. Nevezetesebb új munkák: a III. kerületi elüljáróság épülete, a Lipót-környű két bérház az artézi-úrdó.

A pénzügyi osztálynak a 100 millió koronás kölcsönről szóló kimutatása szerint a főváros beruházási összes szükséglete a hosszabb utvonalak burkolása nélkül 144 359 560 korona, amiből 1902. év végéig 102 812 886 koronát használtak föl. A még főlőzeten 41 546 676 koronát képviselő munkákat pedig akként csoportosították, hogy azokat a legrosszabb esetben egy újabb kölcsönnek fölvételéig elhalasztassák.

Az 1902. év végéig szükséges 102 812 886 korona főlőzetet a 100 millió kötelezvények értékesítéséből betölti 92 271 922 korona és a regalekértalantási kötelezvény értékesítéséből származó 11 159 550 korona, együtt 103 431 472 korona adja. Marad tehát még 618 557 korona készlet, amelyet az ügyosztály a legelőtöbb kisajátítások főlőzetére szánt.

Ez az összeállítás részletesen föltünteti, hogy a 100 millió kölcson programjában szereplő tételek közül mi valósult meg, mekkora tudakással, vagy megtakarítással mit hagytak el egészen, miután a tételeket vetek föl és mit hártottak át egy újabb kölcsönre. Az utóbb említett 41 5 millió összegéből a vízvezetékre 6-6 millió (Márkó utcai telep áthelyezése, jobparti vízmű kibővítése balparti vízhálózat kiegészítése), a csatornázásra 12 millió (összekötő csatorna a soroksári Dunaágban, külső váci uti mellékgyűjtő, Hungaria körüli főgyűjtő, Ördögárok beboltozása a Lipótmezőig), iskoláépítésre 3-2 millió, a vásárcsarnokra 3-8 millió (központi kibővítése, tabáni, várbeli, belvárosi), vágóhidakra 1-8 millió, kórházakra 7-4 millió (Szt-Rókus kihelyezése, Szt-Gellért-kórház, menhelyek megfigyelő osztálya), a közigazgatási épületekre 0-4 millió, szabályozásokra 1 millió (Rakos-patak rendezése), külfönlétre 6-3 millió (szegényház, leány-árvaház) esik. Ezenkívül a főváros nagyobb utvonalaínak burkolására 11 millió korona szükséges és így a rendes háztartási keretbe nem szorítható szükségletek összege 55-5 millió. Mivel pedig ezek közül legobb esetben csak 15-4 millió hozza be a befektetési amortizációt, kerek 40 millió pedig pénzügyi tekintetben meddőnek tekintendő, ennek évi kamatozása és törlesztési szükséglete fejében mintegy 930 000 korona új tenger hárul a főváros háztartására.

SZÍNHÁZ. ZENE.

* **Pálmay Ilka a Vigsszínházban.** A *Pillangó-kisasszony* (Madame Butterfly) bemutatója, grófi *Kinszky-É. Pálmay* Itkával a címszerepben, mint már adtunk hírt róla, jövő kedden e hónap 15-én lesz a *Vigsszínházban*. Az illusztris vendégművész nő felépítése iránt olyan rendkívüli az érdeklődés már előre is, hogy a jegyeket tömegesen jegyzi elő nemcsak a

bemutatóra, hanem a darab következő előadásaira is. *Pálmay Ilka*, aki tudvaleg *Sullivan: Mikadójában* Yum-Yum szerepét kreálta, *Belasco* művében ismét japáni leányt fog ábrázolni. A művész nő új alakítása hosszas tanulmányozásnak lesz az eredménye. *Pillangó-kisasszony*-szerepének csak első részében emlékeztet Yum-Yumra, a nap widám, pajkos, nótás gyermekére. Ebben a részben *Pálmay Ilka*nak alkalma nyílik több énekszám előadására. Intermezso zenéje füzi össze a színmű első részét a másodikal, amely komolyabb jellegű, de egyuttal rendkívül poétikus is. *Pálmay Ilka* már kezdettől fogva kimonóban, vagyis japáni ruhában próbálja a darabot. A *Pillangó-kisasszony*nyal egy estén és pedig az angol darab után fog bemutatásra kerülni újabb *Bokor József*nek az *Almafa* című egyfelvonásos vígjátéka, amely elnyerte a *Vigsszínház* pályázatának 500 koronás díját. A kis darabból ma tartották meg az olvasópróbát. A *Vigsszínház* igazgatósága, számbavéve a közönség érdeklődését, intézkedett, hogy a bemutatásra szóló jegyek árusítását már holnapután, csütörtökön megkezdjék.

* **Várszínház.** Holnap szerdán lesz a *Várszínházban* az idei első operaelőadás. *Faust* kerüli színpadra a főbb szerepekben *Kann M.* (Margit) *Palóczyné F. B.* (Siebel), *Valent V.* (Mária) *Kertész* (Faust), *Mihályi* (Valentin) *Ney B.* (Wagner) közreműködésével. *Kann M.*, *Palóczyné F. B.* és *Mihályi* először átszszak szerepeiket.

* **Vendégszereplés a Katalinban.** *Béla Izor* és *Fejér Jenő* eredeti nagy operettjének a *Katalin*nak tegnapi kitűzött előadása *Hegy Aranka* gyöngékedése miatt elmaradt. A *Népszínház* igazgatósága tekintettel az operette nagy sikerére, valamint arra hogy *Hegy Aranka* gyöngékedése még néhány napig eltarthat, *Semsey Mariska* urnót, a *M. K. Operaház* tagját kérte föl *Katalin* cárnő szerepének az eljátszására. Gró. *Kegelevich István* intendáns és *Mészáros Imre*, az Opera igazgatója, tekintettel a darab sikerére és az eredeti szerzők érdekére is készséggel megengedték a művésznek, hogy a *Népszínházban* vendégül lépjen. *Semsey Mariska* ma részt is vett a próbában s holnap, szerdán, ő fogja játszani *Katalin* szerepét.

* **Liszt Ferenc-Zeneművészklub.** A *Liszt Ferenc-Zeneművészklub* választmányja *Szentirmay Elemér* enköltésével ú est tartott amelyen elhatározták, hogy az idei hangversenyévad alatt éleml művészi akciókat fognak kötetni s esőrangú művészi erők közreműködésével új nagyszabású hangversenyből álló ciklust rendeznek, amelynek keretében egy a magyar, mint a klasszikus és a modern zene rodomának a fővárosban meg elő nem adott számos kiváló terméke kerül bemutatásra. A hangversenyeken kívül érdekes felolvasó- és társasestelvetek is fognak rendezni. A választmány dr. *Dúcsy Belának* a művészi akció előmunkálatai körül kifejtett szives fáradozásáért, egyzökönyvében meleg köszönetet szavazott.

* **K. Kopácsy Juliska udvari hangversenye.** *K. Kopácsy Juliska*, egy bécsi újság híre szerint, két udvari hangversenyben is énekelni fog. A művésznőt a *török és a görög* udvarhoz hívták meg, a hangversenyek a téli folyamán lesznek.

* **Hetven esztendőös komikus.** A bécsi színpadok kedvelt komikus *Biszel Károly*, e hónap közepén öti be hetvenedik életévét. Az *an der Wien* színház a művész születése napjának torduját a *Szép Heléna* előadásával ünnepli meg, amelyben az ünnepeit komikus Menesze királyt fogja átszani. Ezt a szerepet játszottá sok sok esztendővel ennek előtt az *Offenbach*-operai premijer is. *Szép Heléndt* — *Kopácsy Juliska* fogja éneke ni.

* **Hírek a Népszínházról.** A *Népszínház* szemlélyete hozzáfogott a *Senki kisasszony* (*Miss Little Nobody*) című új angol operett bemutatásához. Az operett mint értesülünk, a hónap vége elé bemutatásra kerül. — A *Katalin*nak e hétre kitűzött előadásán kívül pénteken a *Járet 12 felesége* kerül színpadra a női öszerepben *Fedák Sarival*. Vasárnap délután *Sziglety Ede* *Szökött katona* ámban *Julesa* szerepében *Blaha Lujza* asszony lép föl; *Kamilla* s erepét ezuttal *P. Lukács Juliska* fogja játszani.

* **A postásfiú — új postásfiúval.** A *Magyar Színházban* mint értesülünk, a *postásfiú* című angol operettnek egy érdekes reprizát tervezik *Ledofsky Gizával* a színház kitűnő szubrett primadonnáival a címszerepben. A repriz az idei évad folyamán két újdonság közé ékelik be.

* **Videki színházak Nagyváradra.** mint onnan írják, a napokban vonult be, a nyári szünet után *Somogyi* kitűnő színársulata. A visszaérkezettek az első előadásokon nagy szeretettel fogadta a közönség s különösen kitüntetve rokonszenv minden jelével kedvence primadonnáit: *Amor Margitot*, aki az *Üdvöskö*-ben lépett fel először kedves játékaival s művészi bájosságával ezuttal is beilincselve a publikumot.

* **Dán színtársulat Berlnben.** A *berlini Rezidens Theater*ben e hónap vége leé egy dán színtársulat fog vendégszerepelt. A társulatnak *Hennings* asszony a damai stara, akit hazája legobb dramai művésznőjének tartanak. A művész nő *Ibsen Norájában* kezdte meg vendégjátékait.

* **A bécsi Burg-színház újdonsága.** A bécsi *Burg-színház* legközelebbi újdonsága *Buhr Hermann*nak, az ismert német szerző-kritikusnak, *Az apostol* című új drámája lesz.

Hoffmann az adósok börtönében.

(Meister tenorista letartóztatása.)

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Bécs, október 8.

Bécsnek ismét megvan a maga kulisszahistóriája, amelyen a színházi pletykára oly éhes bécsiek — hála Istennek! — elszórakozhatnak: egy népszerű operette-tenoristát a színpadon fogtak el!

Az eset, amelyet már rövid telegrammban jeleztem, a következő:

Meister Károly tenorista tavaly három évre a Carl-színházhoz szerződött, amelyhez azonban már a nyár folyamán hűtlen lett, amennyiben Steiner Gábor nyári színházhoz kötötte le magát, majd pedig a Theater an der Wienben játszó operette-társasághoz szerződött, amelynek nemsokára a rendes pétérvári vendégszereplésre kell elindulnia.

A mióta Meister otthagya a Carl-színházat, javában folyik szerződésszegés miatt a pör, amelynek folyamán a Carl-színház igazgatósága a pogári törvényszéknél a tenorista elfogatását sürgette a szökes gyanúja alapján; a törvényszék ezt az indítványt annak idején elutasította. A Carl-színház ölebbezással éit az országos törvényszékhez, amely megerősítette az elsőfokú bíróság ítéletét.

Tegnap a törvényszéknél az indítványt sürgősen megújították és pedig azzal a megokolással, hogy Meister aki különben is aláírta már pétérvári vendégszereplésére vonatkozó szerződését nincs kötelezve arra hogy a pör kimeneteléig Ausztriában tartózkodjék továbbá hogy egy színházi ügynökkétségben már megmutatta külföldi utlevéle éit a megkegyezéssel: — Akkor szököm, amikor nekem tetszik.

A bíróság kimondta, hogy a határozatot a felekkel írásbélileg fogja közölni. Három óraker délután dr. *Duschnitz*, a Carl-színház képviselője az ügyészségtől kézhez kapta az elfogatási parancsot, amelynek bekezdése így szól:

Elfogatási parancs.

Dr. *Duschnitz* Emil által képviselt Amos Andráss panaszra folytán *Meister-Lauth* Károly bécsi lakos, operette-énekes (II. ker. Sturzer-utca 1/B. szám) elfogatása és letartóztatása elrendeltetik a C. G. VII, 588—1. számú följelentésben foglalt igények biztosítására, mindaddig, amíg panszos abban a helyzetben lesz, hogy igényét kényszervégrehajtás útján érvényesíthesse, de legtovább 1902. évi március hó 15-éig s azzal a föltétellel, hogy Amos Andráss panaszos köteles a rabtartási költségeket, beleértve az elátás díját, egyelőre egy hétre 17 korona 50 fillér értékben ezen törvényszéknél a hivatalos órák alatt, a pénztári napló kezelőjénél letétbe helyezni.

Végezetül azt mondja a parancs, hogy a letartóztatás elmarad hogyha Meister Károly tízezer koronát biztosítékot letesz. A panaszos színház képviselője rögtön megtette az előkészületeket, hogy Meistert letartóztassa.

Este hat óraker, amikor a színeszék már csaknem teljes számmal megjelentek öltözőikben, a színház előtt egy négyülékes kocsit állt meg amelyből egy törvényszéki hivatalnok és egy detektiv szállt ki. Megálltak a kapu előtt és minden jövő-menőt erősen szemügyre vettek. Végre jött Meister, a varvavárt tenorista. A hivatalnok elébe lépett:

— Ön Meister Károly?

— A: vagyok.

— Parancsom van, hogy önt letartóztassam, de ez a parancs hatályon kívül lesz, ha ön tízezer korona biztosítékot letesz.

— A tenorista éktelen dühre gerjedt.

— Protestálok a Carl-színház eljárása ellen, egyelőre én egy vasat se fizetek, miután nem kötelezhetnek erre, mielőtt a pör el nem dől.

E közben megjelent a kapu előtt az igazgató és a szolgálattelvő rendőrszűviselő; a további tárgyalásokat a házban folytatták.

Tekintettel arra, hogy a letartóztatás veszélyeztetné az előadást, beiegyeztek a hatósági közegek abba, hogy a letartóztatást később foganaosítják, de Meister etől a pillanattól kezdve rendőri felügyelet alatt volt. A detektiv ellenlétében öltözőkötőt és festette ki magát és a rend éber öre egy pillanatra se hagyta el.

Amikor az előadás megkezdődött és az énekes a lámpák elé lépett, a detektiv az első kulissza mögött állt s mielőtt vége volt az énekes jelenésének, rögtön meléje szegődött. Meister nyugodtan énekelt, csak a kulisszák mögött látszott fölindulni.

Hoffmann meséit adták.

A második felvonás után megjelent a színpadon dr. *Duschnitz*, a Carl-színház képviselője, aki szemre-

hányságot tett *Karcsag* és *Walner* igazgatónak, amiért az elölgatást meghiusították és követelte, hogy *Meistert* rögtön letartóztassák és a rendőrségre vigyék.

Mikor a tenorista a harmadik felvonás alatt először hagyta el a színpadot, dr. *Duschwitz* igazgatótan követelte a hatósági közegétől, tartóztassa le rögtön a tenoristát.

— Csak az előadás után foganatosítom az elölgatási parancsot, — volt a felelet.

Igy is történt.

Minderről a közönségnek, amely színültig töltötte meg a színházat, sejtelle se volt. *Karcsag* Vilmos ezalatt a színházba hivatta a maga ügyvédjét, aki hiába kérte kollégáját, állna el a letartóztatástól és hagyja a tenoristát otthon aludni — „rendőri felügyelet alatt.” *Meister* az öltözőben levelet írt a családjához.

A tenorista játékközben gyakran tett célzásokat küszöbén álló elölgatására, de a közönség nem értette meg. Mikor például a harmadik felvonás végén feléje mennek a diákok és vállára teszik kezüket, vidáman kérdezte:

— Tán bizony ti is detektívek vagytok?

Előadás után a tenorista a hatósági közegekkel kocsira ült és a rendőrségre hajtattott.

Ott már két lukullusi vacsora várta és néhány palack valódi irancia pészgő.

A két primadonna küldte: *Kopcsai* Juliska asszony és *Stojan* kisasszony.

Édesben már rég nem esett meg, hogy valaki az adósok börtönébe kerül.

MŰVÉSZET.

□ Az Iparművészeti Társulat karácsonyi kiállítása. A magyar Iparművészeti Társulat ez uton is főhívva mindazokat, akik a társulatnak karácsonyi iparművészeti kiállításán részt venni óhajtanak, hogy kiállítandó tárgyaikat legkésőbb e hó 25-éig küldjék be a társulathoz. Az eddigi bejelentésekből ítélve a kiállítás kétszerakkora terjedelmű lesz, mint volt a tavalyi karácsonyi tárlat.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **Elmakoaszt főherceg.** Dr. Szörényi Lipót ügyvéd *Eisele* János képviselőtében a budapesti törvényszéknél *másfél millió korona* kártérítés erejéig pert indított *József Agost főherceg* ellen. *Eisele* ugyanis kibérelte a herceg szénbányáit de állítólag nem fizetett rendes időre, a miért megtagadta neki a szállítást. A tárgyalás a főherceg jogtanácsosa illetékességi kitogással élt. Azt vitatta, hogy a főherceg nem perelhető polgári bíróságnál. A törvényszék azonban megállapította a maga illetékességét, ami ellen a főherceg jogtanácsosa főbebezzést jelentett be. Azt a törvényszék ítélt is teresztette, egyúttal az érdemleges tárgyalást a mai napra tüzte ki. Hogy hogy nem, a főherceg jogtanácsosa nem jelent meg a mai tárgyaláson s a törvényszék a főperes kérésére a *főherceget* a *másfél millió korona* és *járuelkai erejéig elmakoaszt*.

§§ **Fogházra ítél gróf.** Gróf *Spanocchi* Leót két évvel ezelőtt a saját nővére, *Spanocchi* Jozefin grófnő azzal vádolta, hogy az ő nevét több vártóra beleegyezése nélkül írta. A törvényszék előtt a fő tárgyalás során azonban ez a vádja megdőlt az ügyész eljettte a vádat s a törvényszék beszűntető határozatot hozott a gróf ellen. — *Spanocchi* Leo grófról amíg okirat-hamisítás bűntete miatt bünyvzsgálat alatt állott, azt huresztették, hogy gróf *Bethlen* Károly nevére is hamisított 1895. évben egy 900 forintos váltót. A törvényszék rehabilitáló határozata után gróf *Spanocchi* Leo keresni kezdte ezen hírek terjesztőit, hogy felelősségre vonja őket. Első sorban gróf *Toldalazi* László és gróf *Bethlen* Károly ellen, utóbb pedig *Deésy* Zoltán, marostordamegyei alispán ellen fordult. Időközben kiderült, hogy a hír származását gróf *Bethlen* Károly volt, míg *Deésy* alispán csak annyit tett, hogy gróf *Bethlen* előadás alapján gróf *Spanocchi* Leót kigolyoztatta a marosvásárhelyi lovaregvesztelből. Ezek ellen fordult tehát gróf *Spanocchi*, jelentette őket a budapesti büntetőjársárbírósnál rágalmasz vétségéért.

Gróf *Bethlen* Károly az idézések dacára többször nem jelent meg a tárgyaláson. Mikor végre megjelent, kijelentette, hogy bizonyítani kívánja állításait. A tárgyaló albiró erre irasszakértőket idéztetett be a mai tárgyalásra amelyben aztán ítélettel nyert az ügy elintézését. A tárgyaláson *Jandl* albiró felhívta *Kempner* Miklós és *Zubriczky* törvényszéki irasszakértőket nyilatkozatukra vajjon a 900 forintos váltón levő gróf *Bethlen* Károly aláírás kinek a keze írása, *Spanocchi*é vagy pedig magáé gróf *Bethlen*é? Az irasszakértők beható vizsgálat után a váltón levő aláírást gróf *Bethlen* valódi aláírásának jelentették ki. Ezzel a bizonyítási eljárás beejését nyert s dr. *Haberfeld* Marcel, gróf *Spanocchi* ügyvédje mondta el vádbeszédét, amelyben élesen kikeit gróf *Bethlen* Károly ellen, aki legjobb barátját, gróf *Spanocchi* akarta tönkretenni akkor, amikor ez kétségbeesetten

küzdött rehabilitálásért. Dr. *Györffy* Gyula helyettesének mint gróf *Bethlen* védőjének vádbeszéde után a tárgyaló albiró bűnösnek mondotta ki gróf *Bethlen* Károlyt a rágalmasz vétségében s ezért elítélte 3 napi fogházra és 10 korona pénzbüntetésre. *Deésy* Zoltán alispán ellen azonban dr. *Haberfeld* Marcel a vádat eljettte s így a bíróság beszűntető határozatot hozott.

§§ **A féltékeny kőműves.** Huszonöt évig élt *Szalma* András kőműves boldogtalan házasságot a feleségével, ki a viharos viszonyok ellenére is tizenhét gyermekkel ajándékozta meg a férjét. A boldogtalan-ságnak egyetlen törzsa *Szalma* Andrásnak mániává fajult féltékenysége volt. A boldogtalan ember mindenkitől féltette a nem éppen szemrevaló asszonyt, kit a sok bu és gyöttrődés meg a sok munka időtlenít meg. Végre is megszokta a sok verést s huszonöt év után otthagya a nehéz természetű embert. Újságot hordott ki reggelenkint és ebből tartotta el magát, meg a kis fiát. Az ura többször visszahívta az asszonyt, de mikor látta, hogy hiába, revolvert vásárolt s egy májusi hajnalon a *Mária-utca*ban megtámadta a feleséget, amint kihordta az újságot. Az asszony menekülni akart, de a férje utána lött és könnyű sebet egett rajta. A merénylőt a fia segítségkérésére fogták el a rendőrök. A büntetőtörvényszék gyilkosság kísérletének büntette miatt bevezette vád alá *Szalma* Andrást. Az esküdtségi *Zsitvay* Leó elnöklésével a délelőtti tárgyalás a nyilvános. A tárgyalást végig hallgatta dr. *Oberschall* Adóll, a tábla elnöke is, aki most hivatalvizsgálatot tart a törvényszéken. A vádlott ma azzal mentegetőzött, hogy a felesége erköles-telen volt és féltékenysége tette. Az asszony előadta, hogy huszonöt éves házasságuk alatt tizenhét gyermekük született. A férje folyton bántalmazta. A gyermekek nem tanuskodtak apjuk ellen.

A többi kihallgatott tanu csak kevés jót tud mondani *Szalma* Andrásról. A törvényszék meghallgatta dr. *Moravcsik* véleményét a vádlott elmeállapáról. Dr. *Moravcsik* véleménye szerint a vádlott elme-zavart ember, akinek az a fix ideája, hogy a felesége őt megcsalja. A törvényszéki orvosszakértőnek ezt a véleményét megerősítette dr. *Hajós* Béla, elnörző orvos is. A kérdések feltevése során dr. *Pataky* kir. ügyész egyetlenegy kérdést a gyilkosság kísérletének büntetésére vonatkozó terjesztett a törvényszék elé. Dr. *Várkonyi* Oszkár védő ezen kérdéshez mellékkérdés gyanánt az elmezavarás jennitogását kérte felvenni oly irányban, hogy a vádlott tettenek elkövetésekor nem birt szabad elhatározási képességgel.

Az esküdtek bűnösnek mondták ugyan *Szalma* Andrást a gyilkosság kísérletének büntetésében, de egyúttal azt is kimondták hat szóval hat ellen hogy *Szalma* András elmezavarban követte el ezen tettet. A törvényszék ez alapon a vádlottat *felmentette*, egyúttal a közigazgatási bizottsághoz rendelte átíksérni elmeogyintézeiben leendő elhelyezés végett.

Aki a tanítót üti.

Budapest, október 8.

A latin közmondás szerint: akit az istenek megverni akarnak, azt megteszik tanítónak. Nagyon súlyos óknak kellene fennforogni, hogy az ilyen megvert embert még ütni is kelljen. Erre a kegyetlenségre csak az emberek vállalkoznak. A mint hogy *Bozsán* József magánhivatalnok tavaly december havában egészségének kockázatásával felugrott az ágyból, magára hánnya a ruhát s rohanat a dohány-utcai elemi iskolába, hogy teljozozza *Bartalos* András tanítót. Ott a tanteremben, a gyermekek személtátra inzuította a fiatal tanítót, mert az állítólag teljozozta a fiát. Még bicskát is rántott, mondják a tanuk, de az egészen mellékes. A bicskának nem jutott szerep abban a bűnpörben, melyet *Agarostó* bíró elnöklésével ma tárgyal a budapesti büntető törvényszék. Csak a pofon került s óba; az a pofon, mely a tanteremben elcsattant, s amely miatt *Bozsán* Józsefet hatóság elleni erőszak eméllítoték törvény elé. A törvényszék hatósági személynek minősítette a tanítót, akár véglegesen, akár ideiglenesen van alkalmazva.

Bartalos Andrásról a ma kihallgatott tanuk, köztük az iskolaigazgató, azt vallják, hogy szelidiekü, humánus fiatal ember, kiről durvaságot feltételezni nem lehet. Azt is vallották a tanuk, a jelenlött iskolagyermeknek hogy ennek a súlyos esetenek az előzménye igen jelentéktelen dolog volt. A kis *Bozsán*-fiu otthon telejtette a magyar olvasókönyvét, a tanító ezt a hanyagságot azzal akarta büntetni, hogy hazaszasztotta a fiut a könyvért. A hazaküldés alkalmával egyet lödött is a nyakán.

Hogy miyen volt ez a lödítés, azt bajos teljes bizonyossággal megállapítani, de az bizonyos, hogy dr. *Felcki* Sándor tiszti orvos, ki később megvizsgálta a fiut, azon a külső erőszaknak semmi nyomát sem találta.

Nos a fiu megindult s hazafelé mentében sírásra fogta a dolgot. Akadt egy jószívű bórkereskedőség, kinek lágy szive megindult a pityérgő fiu balsorsán. Az ember nem hinné, hogy a bórkereskedőségének ha ráérnek miyen szentimentálisak. Ez a bórkereskedőség hazakísérte a fiut, bement a házszobába, hol *Bozsán* mint lábadozó beteg az ágyat nyomta. Itt hallotta, hogy a fiát megverték. A bórkereskedőség, noha mitsém látott, mégis méltatlankodott. Mindez úgy hatott az ideges emberre, hogy, mint már

mondottuk, felugrott az ágyból és hiányos toaletten kizsaladt az utóára, berohant a tanterembe, s megpofozta fiának tanítóját. Csak annyit kérdezett, hogy: — Maga az a tanító, ki megütötte a fiamat?

De a dühdöt ember erre a kérdésre nem is várt választ, hanem ütött. Ezt maga is beüsmerte s a hallatlan brutalitást csak azzal tudta mentegezni, hogy a betegség s a láb következtében teljesen beszámíthatatlan volt a tett elkövetésekor.

A törvényszék ennek a védekezésnek csak részben adott helyet. Enyhítő körülménynek vette az izgatott állapotot s a 92. §-t alkalmazta a büntetés kimérésénél. De még az enyhítő paragrafus alkalmazása mellett is három hónapi fogházra ítélte a tanító bántalmazóját.

A tárgyalásról a következő tudósítást adjuk:

A törvényszék *Bozsán* Józsefet hatóság ellen való erőszakért helyezte vád alá s ma üt föltötte törvényt. Védője, dr. *Vissontai* Soma képviselőtében, dr. *Bródy* Ernő volt, a vádatnadságot pedig *Böhm* Alajos kir. ügyész képviselte.

Bozsán József beüsmerte, hogy a tanítót megütötte, s vallomása során a következőket mondja:

— Olyan állapotban voltam, hogy nem tudtam, mit cselekszem. Lázban feküdtem, mikor a fiam hazajött s zokogva beszéde el, hogy a tanító areul ütötte. Meg is látszott rajra az ütés nyoma. A gyermek angolkóros s otthon aig merünk hozzányulni. Hát bizony nagyon fölháborított, hogy olyan brutálisan bántak el vele az iskolában.

Bartalos András tanító azt mondja, hogy nem ütötte meg a gyermeket, hanem csak egy lödött rajja, hogy siessen haza a könyvért. Kötelességének tartotta a gyermeket hazaküldeni, mert az édesanyja többször panaszkodott neki, hogy hanyag es teledekeny.

— A gyermek. — folytatja a tanító. — nemsokára visszajött s leült a helyére. Pár percel később föltett kalappal belépett *Bozsán*, akit személyesen nem ismertem. Azt hittem, hogy iskolaszéki tag s eléje mentem, hogy üdvözöljem.

— Maga az az ember, aki a fiamat megverte? — kiáltotta haragosan, mikor szemközti állottam vele s hirtelen areul ütött. Majd bátralepett s kést rántott elő a zsebéből, mondván:

— Majd megantonom én magát!

A gyermekek sivalkodni kezdtek s egy részük befutott az igazgatóhoz s azt mondták neki, hogy meg akarnak engem ölni.

Az elnök: Milyen benyomást tett öre a *Bozsán* magaviselete? Izgatottnak látszott?

Bartalos: En bizony nem figyeltem meg a lelki állapotát.

A védő: Van nádpálca is az iskolában?

Bartalos: Van, mert szükség is van rá, ha mutatnak valamit.

— Ütlegelni nem szoktak vele?

— Sona.

Dr. *Felcki* Sándor tiszti orvos harmadnap megvizsgálta a gyermeket, de semmi nyomát nem látta rajta a külső erőszaknak.

Dr. *Stern* Ignác a *Bozsán*ék háziorvosa, azt vallja, hogy a vádlottnak a kritikus időben influenza járt. *Bozsán* különben sem egészséges ember. A tanu neurasténiát konstát s rajta.

Singer Rezső bórkereskedőségét látta a kis fiut, amikor sirva ment haza az iskolából. Kérdezte tőle, hogy miért sírsz, s a gyermek azt felelte, hogy a tanító areul ütötte.

Az elnök: Látszott rajta, hogy areul ütötték?

A tanu: Látszott.

Ez a tanu azt is látta, amint *Bozsán* magából kikelve rohanat az iskolába. Annvira izgatott volt, hogy csak téig öltöködött föl. Nem volt rajta sem mellérv, sem gallér.

Kiss Béla, igazgató a dohány-utcai elemi iskolában, azt mondja, hogy *Bartalos* nyugodt, szerény magaviseletű ember. A szülők s a gyermekek szereték és sona egyetlennyé panasz sem tettek ellene.

A kis *Bozsán* tanulótársai, kiket szintén kihallgattak, eltérően adják elő az eset előzményeit. Az egyik fiu látta a lödítést, a másik nem látta, maga a kis *Bozsán* Ödön határozottabban vall. Azt mondja, hogy megverte a tanító, azért sírt. De az t is beüsmerte, hogy az apjától is félt, mikor a könyvért hazaküldték.

A bizonyítási eljárás ezzel befejezést nyert s dr. *Böhm* Alajos kir. ügyész vádbeszédeben *Bozsán* két rendbeli: *Bartalos* István tanító és Nagy János fővárosi szolga ellen elkövetett hatóság elleni erőszak bűntete miatt kérte a vádlott megbüntetését. Dr. *Vissontai* Soma helyettes dr. *Bródy* Ernő védő így kezdte hatóság védőbeszédét:

— Nem nehéz a válasz, hogy ki használta erejét jogosulatlanul: a panaszos, aki hatáskörét túllépte, mikor testi tenyektét használta, vagy a legnemesebb erzeimében megbántott atya, aki öntudatlan, lázas állapotban, jehnevűten önbíraskodott. Az álmalmbatalomnak is csak ingatlanokat van joga kisaajtatni: a gyermekek testi kisaajtatásának jogát nem ismeri el sem a törvény, sem a humanizmus, sem pedagógiai hivatás. A tanító — magyarazta a fiatal védő nagy tudással — nem hatósági közeg, tehát ellene hatóság elleni erőszak nem követhető el.

A törvényszék bűnösnek mondotta ki *Bozsán* Józsefetegrendbeli hatóság elleni erőszak vétségében s ezért az enyhítő körülmények figyelembevételével elítélte három havi fogházra. A Nagy János fővárosi szolgával szemben elkövetett hatóság elleni erőszak bűntete alól a törvényszék vádlottat felmentette, mert Nagy Jánost nem hivatali kötelességének teljesítése közben bántalmazta a vádlott. Az ítéletben az ügyész megnyugodott, az elítélt és védője felebbezztek.

Nyiltér.

A Szinye-Lipóczi
Lithion-forrás
kittűn sikerral
használják

Salvator

vese-, húgyhólyag-, húgydara- és köszvénybántalmak ellen, vizeleti nehézségeknél, továbbá a légző és emésztési szervek hurutos bántalmainál.

Húgyhajtó hatása!

Vasmentes! Könnyen emészthető! Csirramentes!
Kapható éremnyomóeszközökben vagy a
Salvator-forrás igazságosádjánál Egeresen.
Budapesten, főraktár Edesky L. urnál.

TROPON a gyomor bajosok
legjobb tápláléka.

A gyöngései érzést, mely a rossz emésztésüknél, a táplálék tökéletlen fölemésztése következtében föllép, a Tropion hamar megszünteti.

Ez a könnyen emészthető fehérje, melyet a leggyöngébb gyomor is elbir, lehetővé teszi azoknak is, kiknek beteg gyomra a közönséges ételeket megemészteni egyáltalán nem képes, hogy szervezetüknek mindnap annyi fehérjét juttassanak, amennyi annak jó erőben tartásához szükséges.

Mibe kerül vidékre szállítva?

Kérjen árjegyzést a

Szt. Lukácsfürdő kntvállalatától, Budapesten

Jövedelmező foglalkozást

nyerhetnek elsőrendű hazai biztosító-intézetnél intelligens külsővel bíró egyének előnyös feltételek mellett. Írásbeli ajánlatok „Ügyes 8452” alatt Haasenstein és Vogler (Jaulus és Tsa) céghez Budapest, Dorottya-utca 9. l. em. intézendők.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

SPORT.

A margitszigeti sporttelep megnyitása.

Holnap, szerdán, délután 3 órakor történik a Magyar Athletikai Klub házi versenyével a margitszigeti sporttelep megnyitása meghívott közönség előtt. Az első nyilvános verseny ott a M. A. K. nemzetközi atletikai viadala lesz vasárnap, 13-án délután 3 órakor.

Őszi lóversenyek.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, október 8.

A szép nyári idő hűvösre változott, de ha borongós őszi idő szállt is a versenyterre, közönség igen szép számmal volt tanuja a népszerű földmívelési miniszterium díjának. Mint minden nagy verseny mostanában, ez is igen érdekesen folyt le, csaknem ellentétben az eddigi eseményekkel; a földmívelési miniszter díját a nagy favorit nyerte meg Mindegynek hívják a derék állatot, mely nemcsak hogy a legjobban tudott futni társai között, de csakugyan a legszebb ló is volt az aspiránsok közt ugy, hogy általában lett a finish után a kíváncsiság, vajjon jogánál fogva követeli-e a kikötött 5000 forintért a győztest a földmívelési miniszter. Darányi földmívelési miniszter azonban hála a kisbíri ménes amugy is kittűn és tekintélyes számú anyagának, nem tosztotta meg báró Springer Gusztávot a lovásról s Mindegy apjára a Kisbíren levő Dunure bizza továbbra is, hogy a Galopin vért tovább kultiválja tenyésztésünkben.

A 30.000 koronás díjért különben hat ló indult; a második helyet közmegelepítésre Aldomás foglalta el Fagon előtt, míg a második favorit Scharbe, Ronny után csak ötödik lett. Attila már rég aikonyát éli; mint utolsó futásainál mindig, most is csak legutolsó lett.

Érdekes s rendkívül izgalmas volt a finishe a Kladrubi-díjnak. Sok és jó ló futott érte, teljesen egyenlő kilátással. Négy ló csaknem egy vonalban bentakozott ki a távolság táján kezdődött küzdelemből, mely végre is csak egy nyakhosszal juttatta a díjhoz Tubereuset a szívós Hans Heiling s a mindössze egy lejjel elmaradt Vig előtt.

Egyébként a nagy favoritok napja volt a mai nap, melynek részletes eredményét itt adjuk:

I. Palotai díj. Távoiság 1000 méter, díj 3000 korona. Péchy Andor Macdonald-ja (Tara) első, Pumus (Black) második, Picador (Gilechrist) harmadik. Azután: Pusztabíró, Ex. Maichbon, Pázmán, Esély, Nunquam dormio, Becsvágy. Totalizátor: 10 : 20. Helyrefogadások: I. 10 : 62, II. 50 : 76, III. 50 : 86.

II. Kladrubi díj. Távoiság 1400 méter, díj 4000 korona. Gróf Festetich T. Tubereuse-je (Southey) első, Hans Heiling (Adams) második Vig (Bulford S.) harmadik. Azután: Hazafi, Faix, Limonádé, Macca, Sardou. Totalizátor: 10 : 53. Helyrefogadások: I. 50 : 98, II. 50 : 90, III. 50 : 110.

III. Földmívelési minisztérium díja. Díj 30.000 korona az elsőnek, 7000 korona a másodiknak, 3000 korona a harmadiknak. Távoiság 2400 méter. Báró Springer G. Mindegy-e (Adams) első Aldomás (Barker) második, Fagon (Bulford) harmadik. Azután: Konny, Attila Scharbe. Totalizátor: 10 : 20. Helyrefogadások: I. 50 : 74, II. 50 : 202.

IV. Nyeretlen eladókétesek handicapje. Díj 2000 korona. Távoiság 1400 méter. Dreher Antal Duplert-je (Southey) első, Olga (Wilton) második, Hajas (Gilechrist) harmadik. Azután: Sprit, Aconit, Miss Chamberlain, Fidibus, Canter. Totalizátor: 10 : 54. Helyrefogadások: I. 50 : 90, II. 50 : 110, III. 50 : 84.

V. Eladó verseny. Díj 2000 korona. Távoiság 2000 méter. Herzog M. Tinsisteje (Riennowszky) első, Széltoló (Bonta) második, Gaudriole (Bulford S.) harmadik, azután Rousserole, Gilead, Schweine-Baron, Hasrmann. Totalizátor: 10 : 20. Helyrefogadások: I. 50 : 64, II. 50 : 103, III. 50 : 142.

VI. Kőbányai díj. Díj 3000 korona. Távoiság 1400 méter. Herzog M. Alestája (Prudames) első, Garáza (Adams) második, Rumbold (Slack) harmadik, azután Hajdu, Kikircs, Mennykő, Siasati Tüppörtyü, Kozmaöcsöce. Totalizátor: 10 : 46. Helyrefogadások: I. 50 : 130, II. 50 : 182, III. 50 : 438.

Legujabb.

Választás Brassóban.

Brassó, október 8. Korodi Lutz Lajos 646 szavattal pártokon kívüli népprogramm alapján dr. Vajna Gábor szabadelvű jelölt 477 szavata ellenében képviselőnek megválasztott.

TAVIRATOK.

A bécsi városházáról.

Bécs, október 8. A városi tanácsnak mozgalmas közgyűlése volt ma. A napirend első tárgyával vita nélkül végeztek és elfogadták a tanács indítványát, amely szerint Magyarországból Alsó-Ausztriába csak fel nem darabolt sertéshúst lehet behozni és sertésvész idején sem pácolt, sem füstölt sertéshúst nem szabad behozni. A klerikális és keresztény-szocialista egyesületek segélyezéséről szóló kérvények tárgyalása közben a szocialisták és Lueger hívei között több üsz-szeütközés volt, mely azzal végződött, hogy Lueger a fegyelmi bizottság útján három ülésről kizáratta Reimann városi tanácsost és Schühmeiert is kizárással ienyegette.

Vasutépítési hivatal Ausztriában.

Bécs, október 8. A Reichsgesetzblatt mai számában közzétett hírdetményez, amely szerint vasutépítési igazgatóság szerveztetett egy osztályfőnök és vasutépítési igazgatók vezetése alatt, illetékes oldalról megjelözik, hogy az állami vasutépítések vezetésére és ellenőrzésére eddig fennállott szervezet már rendes körülmények közt sem bizonyult teljesen kifogástalannak és hogy különösen tekintettel azokra a nagy feladatokra, amelyek a vasutügyi kormányzatra az 1901. július 6-iki törvény végrehajtásánál várnak, mellőzhetetlennek látszott a vasutügyi minisztériumban oly külön ügyosztály létesítése, melyben az új vonalak építésére vonatkozó összes feladatok egyessítettnek, mivel csak ily módon óvható meg a belső vezetés egysége és az ügyletek lebonyolításánál szükséges önállóság és mozgékonyaság. Az új ügyosztály közvetlenül a vasutügyi miniszter alá rendeltek, aki a vasutépítési ügyekben fenntartja magának a döntést mindazokban a kérdésekben, amelyek organizatorius intézkedésekre vagy oly üzleti ténykedésekre vonatkoznak, melyek nagyobb érdemleges vagy pénzügyi fontossággal bírnak. A vasutépítési igazgatóság több adminisztratív osztályba fog elosztatni. Az állami vasutépítési ügy ellenőrzésére vasutépítési vezetőségek tognak létesíteni, amelyek az illető építési vonalakon tognak széke ni.

A csehországi választások.

Prága, október 8. Csehországban ma kezdődtek a döntő tartománygyűlési választások. A falusi községek az új törvény alapján ma választanak első ízben közvetlenül. választási megbizottak nélkül. A választási küzdelem hevesnek ígérkezik.

A közép-amerikai csatorna.

London, október 8. A Daily Chroniclenak azt elentik Washingtonból, hogy az angol és az amerikai kormány megjegyezésre jutott egymással a közép-amerikai csatornára vonatkozó új szerződés föltételeire nézve. A megjegyezés szerint a Clanton-Bulver-szerződés erejét vesztí és Amerika kizárólagos jogot nyer a csatorna építésére. A csatorna valamennyi nemzet

hajói számára ugyanazon föltételek mellett lesz nyitva, de csak béke idejében lesz semleges, ellenben háboru idején Amerikának joga lesz minden érdekében álló intézkedést megtenni. Roosevelt elnök a nevezett lap szerint oda fog hatni, hogy a szenátus mielőbb elfogadja a szerződést.

London, október 8. A Daily Chroniclenak a közép-amerikai csatornára vonatkozó angol-amerikai megjegyezésről szóló jelentését a Daily Telegraphnak egy washingtoni távirata is megerősíti azzal a megjegyzéssel, hogy Pauncefote angol nagykövet novemberben ismét Washingtonba megy és akkor megállapítja az új szerződésösszevetget és alá is írják a szerződést.

Uj szerb lap.

Belgrád, október 8. Huszadik Század címmel ma új napilap indult tegy, amelynek a volt kereskedelmi miniszter a kiadó-tuladónosa. A lap élén közli a programot, amely hangsúlyozza, hogy sem orosz-, sem osztrák-magyarbarát érdekeket nem fog támogatni, hanem távol fog állani minden párttól.

A porta és a szerb kivándorlók.

Konstantinápoly, október 8. A szerb kormány egy idő előtt a portánál lépéseket tett, hogy kieszközölje 2—3000 kereszténynek Törökországba való visszatérésnek megengedését, akik Ó-Szerbiából vándoroltak be Szerbiába. A török kormány erre megadta az engedélyt és kijelentette, hogy ez a visszatérés az emigránsok teljes személyes biztonsága mellett fog megtörténni. Ennek dacára három szerbet, akik megkísérlették a visszatérést Ó-Szerbiába, a török helyi hatóságok Javor mellett elfogtak, ami Krisztics szerb ügyvivőt arra indította, hogy a portánál megfelelő lépéseket tegyen.

Japán pénzügyei.

London, október 8. A Timesnak jelentik Tokióból tegnapi kelettel: Hir szerint a legközelebbi japán költségvetés 24 millió jen fölösleget fog kimutatni. Ezt a fölösleget a tíz milliónyi rendes fölösletési öszszeggel együtt az államadósság csökkentésére fogják fordítani. A rendes kiadásokat is csökkenteni fogják néhány millióval, hogy lehetővé tegyék a katonatisztek és polgári hivatalnokok fizetésének és a katonák zsoldjának emelését.

Az oportói mozgalmak.

Madrid, október 8. Lisszaboni jelentések szerint az oportói lapok azt a hírt közlik, hogy az ottani 6. gyalogrezd kaszáryánának falain lázadó felhívásokat ragasztottak fel. A katonáktól állítólag elvették a föltételeket és a helyőrség-változtatás kérdését megfontolás tárgyává tették.

A francia és belga bányászok.

Brüsszel, október 8. A belga és a francia bányászok vezetői általános sztrájkot akarnak szervezni. Terv szerint november 1-én 250.000 francia és belga bányász ki fogja mondani a sztrájkot.

A pestis.

Róma, október 8. Stefani-ügynőkség jelenti Nápolyból: A nissidi kórházban ápolott betegek egynek kivételével mind jobban vannak. Az izolált emberek teljesen egészségesek. Sanzopoloroban telboncolták egy gyanus tünetek között meghalt ember holttestét és konstátálták, hogy a pestis ebben az esetben teljesen ki van zárva. Ujjab pestisesetet nem jelentettek be. Óvatosságból a nissidi kórházba vittek egy Danieli nevű nápolyi embert, aki kirakómun-kás volt a szabad kikötőben és rosszul lett.

Közzgazdasági táviratok.

New York, október 8. (Terményföld.) (Zárlat.) Gyapot New Yorkban helyben 8 1/2 (8 1/2). okt.-re 7.92 (7.88). Januárra 7.99 (7.94). New-Orleansban helyben 8 1/4 (8 1/4). — Petroleum: Stand white New Yorkban 7.65 (7.65). Stand white Philadeiphában 7.60 (7.60). Refined in Cases 8.75 (8.75). Credit Balances at Oil City 1.30 (1.30). — Zsír: Western steam 10.10 (10.25). Robe és Brothers 10.35 (10.60). — Tengery irányzata állandó. — Okt.-re 61 1/2 (61 1/2) Decemberre 61 1/2 (62.—). — Májusra 62 1/2 (62 1/2). — Buza irányzata szilárd. — Piros őszi helyben 76 1/2 (75 1/2). Októberre 74 1/2 (73 1/2). Decemberre 76.— (75 1/2). márc.-ra — (—). — Májusra 79 1/2 (78 1/2). Gabona szállítási díja Liverpoolba 1.— (1.—). — Kávé: fair Riof. sz. — (5.—). Okt.-re — (4.95). Januárra 5.25 (5.20). — Liszt: Spring Wheat cears 2.80 (2.80). — Cukor: 3 1/2 (3 1/2). — On: 24.42 (24.92). — Réz: 16 1/2 (16 1/2). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelözik.)

Chicago, október 8. (Terményföld.) (Zárlat.):

Buza irányzata szilárd. Októberre 68 1/2 (67 1/2). Dec.-re 70 1/2 (69 1/2). Tengery irányzata állandó — Októberre 65 1/2 (65 1/2). — Zsír: Októberre 9.62 (9.75). — Januárra 9.95 (10.07). — Szalonna short clear 8.95 (9.05). — Sertéshús: Októberre 14.95 (15.15). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelözik.)

KÜLÖNFÉLÉK.

A szerelem filozófiája.

— Radó Antal fordítása. —

Kis patak folyóba tér,
Magy folyók tengerbe folynak;
Két szél is ha összeér,
Egy a mással összeolvad;
Nincsen semmi egyedül, —
Ez az égi rendelet;
Minden mással egyesül —
Mért nem én veled?

Lepke és virágszirom
Egyre csókjaik' cserélik;
Feihót csókol hegyorom,
Hab csókossa partja szélit,
Földet napfény, hód tavát...
De mit ér, szép gyermekem,
Bárha minden csókot ad —
S te nem adsz nekem?

Shelley.

† A cár és Loubetné. Elénk megfigyelők észrevették, hogy Miklós cár 1896-ban, amikor a nagy operában jelen volt egy díszelőadásán és Faure előnk páholyából távozott, a nélkül távozott, hogy Faure Félixnének karját nyújtotta volna. A legutóbbi hetekben történt látogatása alkalmából a compiégnai színházban a cár karját nyújtotta Loubet előnk nevének, amikor kimentek a színházból. Sok fejtörést okozott, hogy mért tett a cár ilyen megkülönböztetést? Most ennek a rejélyének a *Tempésben* kulcsát adja Crozier Fülöp, a köztársaság írszeriatármestere: Ha az embert egy hölgy megbíjva a házába és amikor az ember bucsut vesz a ház asszonyától, akkor nem nyújtja a karját. Faure neje akkor este az opera páholyában otthon volt. Ő volt ott előbb, ő fogadta a cárt és ezért kellett neki már a többi vendégek miatt is a páholyban maradnia. Tehát a cár is és Faurené is az etikett szabályai szerint jártak el. Compiègneben azonban más volt az eset: ő a páholyában nem volt otthon, a szalonja nem volt a páholyban, mint annak idején Faurenének, hanem ezt egy bosszu esernök választotta el a páholytól. Természetes tehát, hogy karját kellett nyújtania az előknének éppen úgy, mint ahogy Loubet karját nyújtotta a cárnének.

Szóval: hál Istennek az etikett istene nyugodtan tovább alhatik Franciaországban.

† Uralkodók vállalkozásai. Hogy az uralkodók gyakran vesznek részt vállalkozásokban az régen tudott dolog. Ok sem hevertethetik tőkésüket paragon, mert azt a rengeteg költséget, amibe udvartartásuk kerül, többnyire nem fedezi a civilisztájuk. Er-

dekes tudni, hogy a legtöbb koronás fő amerikai papirokba helyezi pénzét, mert ezek a papirok (vasúti-, bányai-, vagy gyári részvények és elsőbbségi kötvények) nemcsak a tőkét biztosítják, hanem elég jó kamatot is hoznak. Átlagos, de megbízható adatok szerint egyes uralkodók a következő összegekkel vannak amerikai pénzpiacokon érdekelve:

II. Miklós cár 30 millió frank.

VII. Edvárd király 25 millió frank.

II. Vilmos császár 15 millió frank.

A spanyol régens királynő 10 millió frank.

A spanyol Izabella 7 és fél millió frank.

Lipót belga király 15 és fél millió frank.

A yorki herceg, az olasz, a görög, a dán király, Abdul Hamid szultán, a perzsa sah, mindössze körülbelül 40 millió frankot helyeztek el amerikai értékekben.

† Zsörtölődő asszonyok. Négy jó pajtás összerült a hagyományos péntek esti vacsorán. Mindannyi házas már s ezen a garçonestén föllevelezték régi élményeiket s üszerezik a házasság borsáival is. A legutóbbi estén mindegyik elmondta, hogy milyen a felesége, ha zsörtölődik. És szót az első:

— Az én feleségem áldott jó asszony. Csak egy nagy hibája van. Nagyon sokat tart a löztjéről. És nagy veszedelme. Tudjátok, hogy én mindent megesezem csak a sárgarépát nem. S az én jó feleségem éppen ezt tanulta meg lözni legjobban. Eleinte nem szóhadtam neki, mikor gyönyörtől szuprázó arcra kintáta a sárgarépát s nekem sok keservvel együtt le kellett nyelnem a sárga szeleteket is. De később, mikor már gyermekeim is össeseredtek, nekimerészkedtem és kértem, hogy szüntesse be a sárgarépát. Hanem ezzel nem értem célt, mert a répa mind sűrűbb lett asztalunkon. S ha nem ettem belőle, az asszony zsörtölődött. A legközelebbi répás ebéd közben aztán megszólalt a telefonom. Egy közeli kintű vendéglőbe hitt el egy jó barátom, aki ebéd után azonnal el akart utazni. Sietve teljesítettem a kérését. S ezután minden sárgarépás ebédnél megszólalt a telefon. A jó barát mindig elhív s én mindig készségesen távoztam. Így ment ez jó darabig, míg végre egy újabb répás ebéd előtt kis beszédrel nyitotta meg az asszony az ékeztis. Gyermekeinkhez szót, akiknek megmagyarázta, hogy apuk gyomra nem bírja el a sárgarépát s így más lözekeket kap; pedig — tette hozzá — a sárgarépa nagyon tápláló, kintűn eledel. Hanem a telefon többé nem szólat meg ebéd közben.

Es szót a második:

— Az én feleségem csak egyszer zsörtölődött. Másodszor már nagyon elvettem a kedvét. Ugy kezdődött a dolog, hogy többször kimaradtam a klubban s e miatt keseregni kezdett az asszony. De én ökömmel az asztalra ütöttem, szót sem szóltam, fogtam a kilincset, becsaptam az ajtót és távoztam hazairól. Három napig bíretem sem hallotta. S a feleségem ki-

volt gyógyíva. Most már jöhelek, mehetek, amikor akarok.

A harmadik így beszélt:

— Az én feleségem a legjobb, legkedvesebb asszony a világon. Csak álmában nem szabad háborgatni, mert akkor nagyon dühös tud lenni. És én vigyázok is, hogy éjjeli nyugalmát ne zavarjam. De halljátok csak, milyen kellemetlen lehet ez nála. Hároméves kis Annánk vizért kiáltott egy éjszaka. Ugy véltem, hogy a feleségem is ébren van s én is ölkeltem, hogy vizet adjak a kicsikének. Alig fekvőtem vissza ágyamba ismét vizért kiáltott a kicsike. Ekkor már nem mozdultam. De a kicsike erősen kiáltott s ismét le kellett szállnom. Rövid idő múlva azonban ismétlődött a kiáltás s a kicsikének ezután minden öt percben más kívánsága volt és én valamennyit hűségesen teljesítettem, egész reggelig. Az anyjuk pedig nyugodtan szendergett ágyában.

Es kezdte a negyedik:

— Az én kedves feleségem mindig zsörtölődik. Szegény, ő nem is tehet róla. A természetében van. Reggeltől estig duzzog, de én már nem is veszem észre. És így a legboldogabban élünk egymással.

† Munkácsy kalandja. A *Deutsche Revueben* Iges Waitner jolytatta a Munkácsy Mihály bagyatiékában maradt műtörténeti becsü írások ismeretét. A legutóbbi füzetben Munkácsy egy levelét közli, amelyet a mester 1885-ben Párisból írt a feleségének. A levél, amelyben jókedvűen meséli el egy kalandját, amely szórakozottsága következtében történt a következő:

Kedves Ceólem!

Mint legutóbb most is a *Café de la Paix*-ből irok. Ebéd után vagyok. Itt áll előttem egy kis pohár cognac, és amíg lassan leszürosülöm, elmondom neki sorsomat és bajaimat. Bajaimat, ha ugyan szabad így neveznem a Chartresbe akaratlanul történt kirándulást. No, halgass ide, de ne nevsz, mert nem mondok semmit és emuliasztasz egy kedves kis történetet.

A legutóbbi esütörtökön táviratoztam J...-nak, hogy a következő nap — péntek — reggelen lásson vendégeim reggelire. (Hogy pénteket választottam, megkeserültem.) Feültem a vonatra és Versailles felé robotgattam.

Amikor már egy órája utaztam és még mindig nem éreztem meg örökdedtem egy urat, aki velem a kupében ült, hogy ez a vonat a Versailles felé menő vonat-e?

— Versailles? Igen. Csakhogy már rég elhagytuk.

— Igazán?

— Igen. És legközelebb csak Chartresben áll meg.

Elárulhatom, hogy nem voltam nagyon megelégedett. Amikor Chartresbe érkeztem az volt az eső

REGÉNY.

TÜZZEL-VASSAL.

Írta: SIENKIEWICZ HENRIK

(48)

— Skrzetuskié, a herceg kapitányáé, aki mikor Kudakba utazott, jó borral vendéglét meg. No fiam, mit igen a gazdád? Mit csinál?

— Köszönöm a kérdést, egészséges, köszönetet álaltam.

— Hát aztán téged miért küldött ide?

— Lubniebe megyek, nincs rám szüksége.

Bohun eddig fürkészve nézte az apródot, most beszélgetni kezdett vele.

— En is ismerem a gazdádát, Roslogiban láttam.

Rzenzian tetette magát, mintha nem hallana jól.

— Hol, uram?

— Roslogiban. A Kureviceknél.

— Kiknél?

— Ugy látszik, süket vagy, mondta Bohun.

— Nem aludtam eleget, ez az egész.

Majd alhatsz később. Most azt mond meg, hogy miért küldött haza a gazdád Lubniebe.

— Valószínűleg a kedvesének küld valami szerelmes üzenetet, szót közbe Sagloba.

— Meglehet uram, nem tudok róla, felelt Rzenzian, aztán meghajlott a két ur előtt és kifelé igyekezett.

— Dicsértessék az Ur Jézus, monta kimenőben.

— Amen, felelt rá Bohun és rákiáltott Rzenzianra:

— Megállj csak frickó! Mért tagadtad el, hogy a Skrzetuski apródja vagy?

— Mert nem kérdezted, uram, én pedig nem vagyok fecsegő. Dicsértessék —

— Sose dicsértessék elj! Azt mond meg inkább, hogy viszel-e magaddal valami levelet?

— Uram, a gazda megírja a levelet, a cseléd elviszi és odaadja annak, akinek szól. Nem neked szól a levele, hát hagj odábbmenni.

Bohun egyet tapsolt, s több ember rontott be a szobába.

— Motozzátok meg ezt a fickót!

— Csak semmi erőszak. Nemes ember vagyok, ezért a törvény előtt fogsz felelni!

Sagloba is közbeszólt, hogy hagyják békében a fiút, de azáltal átkutatják már a zsebeit s találtak is két levelet nála, amelyeket Bohunnak adtak át. Bohun persze nyomban kiharosolta az embereit a szobából, mert nem akarta elárulni előtök, hogy nem tud olvasni sem. Mikor megint hármában voltak, odanyújtotta a leveleket Saglobának.

— Olvasd, kérlek.

Sagloba olvasni kezdte.

— Kurevice herceggasszonyának, Roslogiban. Bohun ráordított az apródra.

— Es azt hazudtad, hogy nem is tudod, merre van Roslogi és kik azok a Kurevicek!

— Azt tettem, amit a gazdám parancsolt.

Sagloba habozott, hogy fölbontsa-e a levelet. A nemesi pecsétet mégis csak tisztelni kell! De Bohun megnyugtatta.

— A löhetnam megbízott, hogy minden levelet átolvassak. Fölbonthatod bátran.

— Nagyasszonyom! Parancsolom! szót a levél, adom tudtadra, hogy Kudakban vagyok már, ahonnan isten segédelmével meg ma reggel utnak indulok a Sics felé. Ejszaka írom e levelet, álmaitanul a gondtól és a félelemtől. vajjon nem fenyeget-e veszedelem annak a gaz Bohunnak és feles emberének a részéről? Grodsieki is azt jósolja, hogy véres, nagy háború lesz nemsokára, esdve kérlek tehát, induljatok azonnal Lubniebe, be se várjátok amíg fölszárad a pusztá, inkább menjetek löháton. Annál is inkább kérlek erre, mert én aligha jövök vissza idejére. Tedd meg, amire kérlek, hogy így nyugodtan

nézhessek a jövőbe, amely nekem boldogságot ígér. Azt hiszem, most fölösleges is már, hogy Bohun álltassuk, keress föl a herceget, kérd őt fel Helena gyámjál, ő aztán gondoskodik rólatok. Ő zintén tisztellek és köszöntelek.

— Hallod, Bohun pajtás, szarvakat rak a homlokodra a kapitány! Hát egy lány körül csapátok a szelét? No, sobaj, velem is megesezt már ilyesmi, amikor...

Az adomájába azonban belé sem kezdett, amikor odapillantott Bohunra. Hatottalványra torzult az arca, göres rángatta, szemeit lecsukta, rettenetes tusát vihatott magában.

— Mi a bajod, pajtás?

Bohun intett, hogy ne kérdezze, aztán vácogva, nehezen nyögte.

— Olvasd tovább! Olvasd a másik levelet!

— Helena hercegnőnek szól.

— Olvasd! Hamar!

— Edes, drága, szerelmes Helenám, szívbeli királynőm, parancsolom! Soká leszek távol tőled, megköttem tehát a némedet, hogy vigyen Lubniebe, ahol nem fenyegeti az erényedet a Bohun durvasága s ahol nem érheti baj boldog szerelmünket...

— Elég! — ordította Bohun és fölugrott az asztal mellől, rárohant Rzenzianra és kis fejszéjével bezuza a mellét. A szerencsétlen fiu a rettenetes csapásra vértől borítva összesépet, Bohun pedig Saglobához ugrott s kikapta a kezéből a leveleket. Pajtása ijedten húzódtott vissza a sarokba, de magával vitte oda is a boroskancsót.

— Az Atya, Fiu és Szentlélek nevében, mi lelt? Megörültél? Elvesztetted az eszedet? Térj magához, dugd a fejedet egy sajtár hideg vízbe! Az ördögbe is, hát nem halgatsz rám?

— Vért! vért! — ordított Bohun.

— Tiszára megbolondultál! Hát nem elég ez az ártatlanul, bűnben kiontott vér? Látod, ez a szegény fiu alig lélekszik már! Az ördög bujt beléd, vagy magad vagy a sátán!

Akközben odasompolygott a mozdulatlanul fekvő Rzenzianhoz és megtapogatta a szívét. Bo-

gondom, hol találkoznak enni. A kocsisom a nagy fejedelmhez címzett fogadót ajánlotta. Jó, hát menjünk a nagy fejedelmhez. Tiszta, rendes étterme volt. Egyetlen vendége volt kivéve egy pap. Kérdezem az öreg asszonyt, aki kiszolgálja, hogy mit ehetem.

- Mindent, amit óhajt.
- Van borjuketletje?
- Igen, uram.
- Jó. Hozzon tehát két borjuketletet burgonyával.

— Igen, uram.
Az asszony nemsokára visszatér és két tojást hoz.
— De hiszen én kotletet rendeltem!

- Igen, uram, rögtön meglesz.
 - Jó.
- A tojások kitűnők voltak. Megeszem és várok a kotletekre. Az asszony halat hoz.

— De jó asszony, mincsem kotlettelje?
— Igen, uram rögtön hozom.
— Jó. Lássuk hát addig a halat.

A hal nagyszerű volt. Megettem az egészét és várom a kotletjeimet. De az asszony megint hoz egy ételt. Disznóhát volt.

- Soha, soha, vigye vissza!
 - De kóstolja meg uram. Nagyon jó.
- Es tényleg pompás volt. Nem maradt a tányéromon csak a csontja.

De azért most még erősebb akarattal követeltem a kotletet. Az asszony csak egy kotletet hozott, de az költemény volt. Eltűnt az is nemsokára a tányéromról. Egy őszi barackot ettem utána és az utolsó pohár bordeauxit a nagy fejedelem egészségére ittam.

Aztán megkérdeztem az asszonyt, hogy ilyen jó reggeli után mit csinál az ember Chartesben.

- Menjen uram a domba.

Te tudod, mennyire rajongok a domokért és mondhatom, hogy először töltött el az elmúlt századok műszakos és poétikus varázsa, amely ezekben az emlékekben megmaradt. Es most még jobban fogom szeretni a 13. és 14. század góthikáját és a modern góthikát — amelyhez sajnos, a pesti képviselőház is tartozik — még jobban utálok. Annnyira elmerültem a dom bálulatóba, hogy a Páris felé menő vonatot elmulasztottam és a második vonatot kellett megvárnom.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

Védkezés a pestis ellen. A földművelésügyi miniszter a pestis Nápolyból való behuroolásának megakadályozása céljából a Nápolyból és kikötőjéből származó következő áruknak és tárgyaknak behozatalát megtiltotta: 1. Használt fehérnemű. ócska és

hun üvöltött, mint egy farkas, a két kezébe fogta a fejét, amelyet majd szétrepesztett a fájdalom és a düh. Végezettem a padon, de csakhamar föl pattant és kirohant a folyosóra.

— Menj csak a vesztedbe! Törd szét a fejedet a falon, azt se bánom. Hát ki látott már ilyesmit? Ez a szegény fiu, istennek hála, még él. Most majd meglátjuk, hogy nem hazudott-e, hogy valóban nemes ember-e?

A tórdére emelte Rzenzian fejét és a Dopula híres borából összepennként öntött a szájába.

— A finom bor a legbiztosabb nemesi próba. Mert a zsidó vér sutorogva forr, ha itali vegyül beléje, a lomha parasztlér még lustábbá lesz, de a nemes vér fölbuzdul, szépen összevegyül a drága nedűvel és bátorítja, erősíti a testet, szárnyassá a lelket.

Rzenzian nyögni kezdett.
— Ahá, jó ital, ugy-e? Mind meginnád? No, hagyj nekem is belőle! Most már biztos a gyógyulásod. Majd elrejtelek az istállóba, hogy szét ne tépjen ez a kozák farkas.

Fölkapta az apródot, kivitte az istállóba, lefektette s elfuttatott egy katonát az orvosért. Azután Bohun keresésére indult.

— Lóra ült, mondták a katonák és a táborba lovagolt. Meghagyta nekünk, hogy álljunk indulásra készen s nyergeljük föl a lovakat.

— Az anyémet is fölnyergeltétek?
— Igen.
— Hozták elő!
Most érkezett vissza Bohun, mögötte egész erdője a kozák dárdaikkal. Lehetettek vagy kétszázan. Rákiáltott a katonákra.

— Lóra! Hamar!
Sagloba odalépett hozzá.
— Elmégy?
— El.
— Hová a pokolba visz már megint az ördög?
— Esküvőre megyek!
— Az Isten szerelmére, pajtás, légy eszedben. Az a parancsolat, hogy itt maradj és őrizd

viselt ruhaneműt (személyes használatra szolgáló holmik) használt ágyneműt. Amennyiben a tárgyak utipodgyás-ként, vagy lakhelyváltoztatás következtében, mint költözökös tárgyak szállítottak, azok a határáteljárásnál az egészségügyi vizsgálatra és eljárásra nézve fennálló külön határozatok alá esnek. 2. Rongyok, ideértve a hidraulikus erővel összerakított azon rongyokat is, a melyek, mint kereskedelmi cikkek, nagy csomagokban szállítottak. 3. Használt zsákok, szőnyegek és már használatban volt himzések. 4. Friss vagy levegőn nem tökéletesen szárított, valamint meszeződen, vagy gipszszel, arzénal, vagy egyébként nem kezelt nyers bőrök. 5. Friss, (nyers) állati nyerstermények, mint csontok, körmök, paták, hályogok, iriss, nem szárított, vagy nem sózott belek, amennyiben az említett tárgyak állati hulladékok, továbbá szőr és sörte. 6. Haj. A felsorolt áruk vagy tárgyak átvitele az esetre, ha azoknak a szomszédos külföldi átviteli, illetve beviteli területre való beviteli engedélyezése igazoltatott, csak úgy engedhető meg, ha azok oly módon vannak csomagolva, hogy utközben azoknak mindenemű kezelése lehetetlen.

Hajóállomás megszüntetése. A Dunagőzhajózási Társaság az alacsony vízállás miatt Ráczalmás megállóhelyet e hónap 9-ikén az összes forgalomra nézve megszünteti.

Fizetésképtelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésképtelenségeket jelenti: Ruzicka Bozena kereskedőnő Lundenburg. Nachman Elzik kereskedő Zalesovki. Feintinger Károly kereskedő Innsbruck. Lazebnik Alajos szabó Bécs. Langer Janos aranyműves Reichenberg. Horos Zsófia kereskedőnő Beszterce. Zenker Ede kereskedő Troppau, Brenner Ferdinánd kereskedő Möding.

Szesszárak. A kontingens nyersszesz ára Budapestben penzben 42.— korona. áruban 42.50 korona. Bécsben 39.80 korona penzben illetve 40.— korona áruban.

Borjувásár. 1901. évi október hó 8-án. (A budapesti uarhavasárterem vásár-pénztár részvénytársaságától.) Felhajtás: Beüldi élő borju 520 drb, leült borju — db, bécsi borju — db, 12 db, nővendékmárha — darab, bárány élő — darab, leült bárány — darab. Árjegyzések. — Beüldi élő borju I. rendű 83—98 l-ig, kivételes 100 — l. rendű 74—80 l-ig, 1 kilónként leült borju I. r. — l-ig. II. r. — l-ig. — l-ig, kivét. — l. kilónként leonás nélkül. Rugott borjúkért 40—50 l-ig. Nővendék márha 60 l-től 64 l-ig, I. r. — l-ig, középminőségű — l-ig, alárendelt — l-ig, 1 kilónként. Bárány élő — k., leült bárány — k., kivételes ár — k-ig páronként. — A kis felhajtás folytán az irányzat élénk volt, az árak 2—3 fillérel emelkedtek.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-ővárosi sertés-konzumvásár árjegyzése 1901. évi október 8-án. Készlet 501 darab. Erkezett 1269 darab. Összesen 1860 darab. Eladott 988 darab. Maradt 622 darab. Napi árak: 120—180 kilogramm sulyban 88—94 koronáig. 220—280 kilogramm sulyban 90—94 koronáig. 320—350

a várost, te meg elmégy és a katonákat is elviszed magaddal. Hiszen a csőcselék nyomban ráront a nemesekre, ha nincs itt az őrség. Mit szól majd a hetman?

— Bánom is én!
— A tejjeddel játszol!
— Hát legelőbb elveszitem!
Sagloba látta, hogy itt hiába a beszéd. Sejtette, hogy hová indul a vad kozák, s nem tudta mivéte legyen: vele menjen, vagy itt maradjon? Ha vele megy: meg a kalandokba, s veszedelmekbe. Ha itt marad: a csőcselékkel gyűlik meg a baja, amelyet eddig is csak a Bohun tekintélye, meg az ezer embere tartotta féken. A hetmannál meg nem akart védelmet keresni. Csehrint nem hagyta volna el szívesen, mert ott jól folyt az élte, barátságban volt mindenkiel, de legkivált Bohunnal, aki fizetett érte bőkezűen. Végre is rászánta magát, hogy vele megy.

Félóra múlva ezekérszáz ember állott indulásra készen; Bohun az élükre állott, mellette lovagolt Sagloba. A parasztlér kiálltak a házak elé s találgatták, hogy merre mennek s hogy visszajönnek-e?

Bohun mogorván, némán, titokzatosan ült lován. Katonái nem kérdezték, hogy hova mennek. Utána mentek volna a világ végére is. Atusztattak a Dnyeperen s a Lubniebe vivő országútra értek. Gyors ügetésben haladtak a lovak, nagy porfelföld vertek föl s mivel forró és tikasztó volt a nap, csakhamar szakadt róluk a tajték. Meg kellett lassítaniok a menetet s most már nem sorban, hanem hosszu szalag módjára, egyenként, egymás mögött vonultak a lovasok végig az országúton.

Sagloba mindenáron beszédet akart kezdeni Bohunnal, aki megnyugodott kissé, de areán halálos fájdalom kinya sajgott. A messzeség, amelyet mohó vágygyal fürkészték a szemei, az egyhangu lödöbögés s a pusztai levegő leüllapították. Sagloba a melegről kezdett panaszkodni.

(Folytatása következik.)

kg. sulyban 88—94 K-ig. Öreg nehéz páronként 400—500 kilós 84—90 koronáig. Maiae —70 korona. A vásár lanyha volt.

Bécsi sertésvásár. A st-marxi központi vásár-csarnokban ma megtartott sertésvásárra bejelentet-tek 13117 darabot, ebből a vásár elején elhajtottak: 4927 darab fiatal sertést, 8638 darab magyar hizott sertést. — nehéz sertést, összesen 11865 darabot.

Vontatott az irányzat.
Jegyzések: kgként élő sulyban (a fogyasztási adót nem számítva) eisürendű sertés 82—83 fillér, kivételesen 84 filléren. középminőségű sertés 76—80 fillér, könnyű sertés 68—74 fillér, fiatal sertés 68—88 fillér, süldő — fillér.

A budapesti gabonatózsde.

Budapest, október 8.

A hangulat ma kedvező volt. Jó kínálat mellett élénk forgalom fejlődött. A forgalom 50.000 méter-mázsát tett, az árak 5 fillérel emelkedtek. Rozs változatlan maradt, Zab 10 fillérel emelkedett.

Eladott:
Buza. Tiszavidéki: 1700 mm. 80 k. 8 K. 50 l. novemberi szállásra, 500 mm. 80.5 k. 8 K. 50 l., novemberi szállásra, 400 mm. 81 k. 8 K. 35 l., 700 mm. 79 k. 8 K. 35 l., 100 mm. 80 k. 8 K. 30 l., 1100 mm. 80 k. 8 K. 42 1/2 l., 800 mm. 79.5 k. 8 K. 42 1/2 l., 1000 mm. 79.5 k. 8 K. 32 1/2 l., 100 mm. 79.2 k. 8 K. 30 l., 400 mm. 79 k. 8 K. 42 1/2 l., 100 mm. 79 k. 8 K. 20 l., 250 mm. 79 k. 8 K. 30 l., 300 mm. 79 k. 8 K. 30 l., 400 mm. 79 k. 8 K. 35 l., 300 mm. 79 k. 8 K. 35 l., 500 mm. 81 k. 8 K. 35 l., 100 mm. 78.5 k. 8 K. 25 l., 350 mm. 78.5 k. 8 K. 20 l., 100 mm. 78 k. 8 K. 20 l., 1200 mm. 79.5 k. 8 K. 20 l., 500 mm. 79.4 k. 8 K. 30 l., 1000 mm. 78 k. 8 K. 30 l., 100 mm. 78 k. 8 K. 30 l., 100 mm. 80 k. 8 K. 30 l., 100 mm. 78.3 k. 8 K. 25 l., 100 mm. 78.3 k. 8 K. 12 1/2 l., kevert, 200 mm. 78 k. 8 K. 12 1/2 l., 2400 mm. 77.3 k. 8 K. 12 1/2 l., 400 mm. 77.7 k. 8 K. 15 l., 250 mm. 78 k. 8 K. 15 l., 100 mm. 78.5 k. 8 K. 15 l., 100 mm. 78.5 k. 7 K. 90 l., kevert, 100 mm. 76.5 k. 7 K. 80 l., 100 mm. 75 k. 7 K. 85 l.,

Karcsagi: 1000 mm. 78 k. 8 k. 30 f.
Pusztai-Pod: 1500 mm. 77.5 k. 8 K. 25 f.
B-Csabai 1000 mm. 79 k. 8 K. 32 1/2 l.
Egyermegyei: 1000 mm. 78 k. 8 K. 27 1/2 f., 450 mm. 78 k. 8 K. 20 l., Budára, 400 mm. 77 k. 8 K. 17 1/2 l., 600 mm. 76.6 k. 8 K. 10 l.
B-Ujfalvi: 2000 mm. 77.5 k. 8 K. 17 1/2 f.
Pestmegyei: 200 mm. 76 k. 8 K. 05 f., 100 mm. 77 k. 8 K. 05 f., 150 mm. 75.5 k. 7 K. 90 l., 100 mm. 75.5 k. 8 K. 10 l., 600 mm. 75.5 k. 7 K. 95 l., kevert.
Adai: 2200 mm. 76.5 k. 8 K. 07 1/2 f.
Bácskai: 2500 mm. 77 k. 8 K. 10 f., 950 mm. 77 k. 8 K. 10 f., 2700 mm. 76.5 k. 8 K. 10 l., 4500 mm. 75.8 k. 8 K. 05 l., 600 mm. 75.5 k. 8 K. 07 f.
Szerémségi: 600 mm. 73.4 k. 7 K. 45 f.
Zimonyi: 2000 mm. 72.4 k. 7 K. 25 l.
Szerbiai: 3200 mm. 73 k. 7 K. 20 f.,

Mind három hónapra.
Rozs: 150 mm. 6 K. 82 1/2 f., 600 mm. 6 K. 80 f., 100 mm. 6 K. 75 f., 200 mm. 6 K. 72 1/2 f., 100 mm. 6 K. 70 f., 200 mm. 6 K. 67 f., 400 mm. 6 K. 68 l., paritás 200 mm. 6 K. — f., ab Nagy-Szöllős.
Zab: 100 mm. 7 K. 15 l., 100 mm. 7 K. 10 l., 400 mm. 6 k. — l., 630 mm. 7 K. — l., 100 mm. 7 K. — l., 200 mm. 7 K. 10 l., 100 mm. 6 K. 85 f., 150 mm. 6 K. 87 1/2 f., 350 mm. 6 K. 70 f. dohos.
Tengeri: 100 mm. 5 K. 22 1/2 f., 500 mm. 6 K. 17 1/2 fillér.
Lucerna: 100 mm. 47 K. — f., 50 mm. 45 K. — fillér.

Készpénzfutás mellett.
A készpénz hivatalos egyezése a budapesti áru-és értéktőzsde szokásai szerint készpénz 50 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

B u z a	Kilós	Kilogramm		Kilogramm	
		Ára	Kilós	Ára	Kilós
Tiszavidéki új	76	7.85	8.—	8.20	8.35
"	77	7.85	8.—	8.20	8.35
"	78	7.95	8.15	8.20	8.35
"	79	8.15	8.25	8.30	8.45
Fehérmegyei	76	7.85	8.—	8.20	8.35
"	77	7.90	8.15	8.20	8.35
"	78	7.95	8.15	8.20	8.35
"	79	8.15	8.25	8.30	8.45
Pestvidéki	76	7.80	7.95	8.15	8.35
"	77	7.85	8.—	8.15	8.35
"	78	7.95	8.15	8.20	8.35
"	79	8.15	8.25	8.30	8.45
Bánági	76	7.75	7.90	8.10	8.30
"	77	7.80	7.95	8.10	8.30
"	78	7.85	8.00	8.10	8.30
"	79	8.05	8.15	8.20	8.30
Bácskai	76	7.95	8.10	8.15	8.30
"	77	8.—	8.15	8.20	8.30
"	78	8.—	8.15	8.20	8.30
"	79	8.—	8.15	8.20	8.30

Egyéb gabonafajták	Kilós	Kilogramm	
		Ára	Kilós
Rozs új eisürendű	70—72	5.75	6.85
" másürendű	—	5.55	6.75
Árpa	90—92	5.90	6.10
" ágóti való	92—94	5.75	5.90
" sörözőre való	94—96	5.—	5.—
Zab	30—41	6.80	6.90
Tengeri	—	5.—	5.—
Borsó	—	5.15	5.30
Köles	—	4.90	5.10

A határidőzlet folyamán a következő kötések történtek:
Buza októberre . . . 7.97—7.96—7.94—7.95—7.94
Áprilisi buza 1902 . . . 8.33—8.34—8.33—8.32—8.31
Rozs októberre . . . 6.86—6.87—6.88—6.87—6.86
Áprilisi rozs 1902 . . . 7.06—7.05—7.04

Zab októberre . . . 6.92-6.91-6.89-6.88-6.87
Aprilisi zab 1902. . . 7.23-7.24-7.23-7.21-7.20
Májusi tengeri 1902. . . 5.12-5.11-5.10

Déli egy óraker a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Buza októberre . . . 7.91 pénz 7.92 áru
Aprilisi buza 1902. . . 8.29 " 8.30
Rozs októberre . . . 6.86 " 6.87
Aprilisi rozs 1902. . . 7.03 " 7.04
Zab októberre . . . 6.86 " 6.87
Aprilisi zab 1902. . . 7.18 " 7.19
Májusi tengeri 1902. . . 5.10 " 5.11

Délután fél 5 óraker zárul:

Buza októberre . . . 7.95-7.96
Buza áprilisi . . . 8.31-8.32
Rozs októberre . . . 6.86-6.88
Aprilisi rozs 1902. . . 7.05-7.06
Zab októberre . . . 6.91-6.92
Aprilisi zab 1902. . . 7.21-7.22
Májusi tengeri 1902. . . 5.10-5.11

A budapesti értéktőzsde.

A mai előtőzsde igen osekély forgalom mellett változatlan leletyást tanusított, miközben a vezető árfolyamok keveset változtak. Zárlat felé az irányzat némileg javult.

A helyi piac értékei előtőzsdénken el voltak hanyagolva.

A déli tőzsdén némi javulás állott be. A vezető értékek kissé emelkedtek s szilárdan zárultak.

A helyi piacon ipar- és kereskedelmi bankrészvényekben volt kereslet 6-8 koronával magasabban, ugyszinte közti vasutban, melyek szintén 4-5 koronával emelkedtek.

A vasutpiac változatlan.

Az előtőzsde csendes.

Kötötték: Magyar hitelrészvény ---.---. Osztrák hitelrészvény 618.25-614.75. Államvasutj részvény 618.75-619.50 korona.

A déli tőzsde: kedvezőbb.

Jegyztek: Magyar hitelrészvény 623.50-624.---. Osztrák hitelrészvény 614.25-615.25. Államvasutj 619.25-620.75. Ipar- és kereskedelmibank 89.---90.---. Rimamurányi 418.---. Közüti vasut 556.---562. korona.

Forgalomba került továbbá: Salgótarjáni részvény 523.---526.---. Budapesti általános villamos vasut 210.---212. Dunagőzhajózási 780.---785. korona.

Utőtőzsde. A 4 órai zárlatkor maradt:

Osztrák hitelrészvény 618.70. Magyar hitelrészvény 626.---. Leszámitoló 408.---. Rimamurányi vasut 417.---. Osztrák-magyar államvasuti részvény 623.---. Közüti vasut 561.---. Villamos vasut 279.--- korona.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonzerű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzések: Heremag: luerna magyar 43-48.---. korona. vörös aprószemű 40.---45.---. korona. vörös erdélyi ---.---. korona. vörös bántási ---.---. korona. közepesemű 46---49.---. korona. nagyszemű 50.---54.---. korona. Lisznozir: budapesti 54---54.50. korona. vidéki ---.---. korona. Tóbiazsalona légszentáritott vidéki ---.---. korona. városi 4 darabos 44.50-45.---. korona. 3 darabos 46.---46.50. korona. üstölt ---.---. korona. Szilva: boszniai szokás szerinti minőség 13.25-13.75. korona. 120 darabos ---.---. korona. 100 darabos 14.25-14.75. korona. 85 darabos 15.75-16.---. korona. avonnaliszállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 13.---13.50. korona. 100 darabos 14.---14.50. korona. 85 darabos ---.---. korona. Szilvaiz: siavóniai ---.---. korona. szerbiai ---.---. korona. azonnali való szállításra.

A bécsi gabonátőzsde.

Bécs, október 8. (A Budapesti Napló telefonjelentése.) A hangulat ma bányadt lett. A budapesti készáru piac további javulást jelentett, New Yorkban a több nap óta tartó reakció után szintén valamivel javultak az árfolyamok, de az itteni piacon biányzott a vásárlási kedv s így az árfolyamok hanyatlásnak indultak, úgy hogy zárlatkor buza 3-4 fillérrel, rozs 2, zab 4-5 fillérrel esett. Tavalyi tengeri nem változott, idei azonban egy árnyalattal szilárdult.

Kötötték: Buza őszre 8.02---. buza tavaszra 8.47-8.42-8.43. rozs őszre 7.19-7.17. rozs tavaszra 7.40-7.38. zab őszre 7.20-7.16. zab tavaszra 7.52-7.46. tengeri május-juniusra 5.40-5.89-5.40. tengeri szeptember-októberre 5.50-5.53. Földmondottak 1000 mm. buzát. A készáru piacán csak osekély üzlet volt, az irányzat tartott mert a tulajdonosok szigorúan tartózkodtak maradtak és ennek következtében nem mutatkozott kínálat, amely nyomaszótlag hatott volna. Ami az árpát illeti, a forgalom megakadt, de a beállított hideg következtében vásárlási kedv jelentkezett. Zab őszre 7.14-7.15, zab tavaszra 7.47-7.48, tengeri május-juniusra 5.88-5.89.

A bécsi értéktőzsde.

Az előtőzsde barátságos irányzat mellett kezdődött. Később az üzleti lanyhaság folytán is barátságos.

A déli tőzsde csendesen indult, ugyanilyen hangulattal zárult.

Zárlat barátságos.

Bécs, október 8. (Magyar értékek zárlata.) 4 1/2%-os aranyjárdék 118.50. Husza és szegedi kölcson sorsjegy 143.25. Magyar vasuti kölcson ezüstben 100.---. Magyar keleti vasuti állami kötvény 119.25. Magyar eszámító- és penzváltóbank 410.---. Rimamurányi vasut részvény 422.---. Magyar koronajárdék 92.75. 4 1/2%-os Magyar földterem. kötvény 92.15. Magyar hitelbank részvény 623.---. Magyar nyeresémi kölcson sorsjegy 177.---. Kassa-oderbergi vasuti részvény 350.75. Magyar kereskedelmi bank ---. Magyar cukoripar 1685.---.

Bécs, október 8. (Osztrák értékek zárlata.) 4 1/2%-os papírjárdék 98.55. 4 1/2%-os osztr. aranyjárdék 118.50. 1800-os sorsjegy 138.35. Osztrák hitelrészvény 398.---. Angoi-osztrák bank 260.---. Bécsi bankjegyesület 425.50. Osztrák-magyar bank 1630.---. Déli vasut 77.50. Dunagőzhajózási részvény 783.---. Dohányrészvény 273.---. Császár- és királyi arany 11.32. Német bankváltó 117.30. 4 1/2%-os ezüst járdék 98.40. Osztrák koronajárdék 95.50. 1864-ki sorsjegy 212.50. Osztrák hitelbank részvény 617.---. Unionbank 515.---. Osztrák Länderbank 395.50. Osztrák-magyar államvasut 622.50. Elbavölgyi vasut 459.---. Alpesi bányarészvény 341.---. 20 frank arany 190.---. Londoni váltó 239.10. Bécsi Tramway Ltt B. 240.---. Bécsi Tramway Ltt A. 245.---. Lipót kőhő 310.---. Az irányzat szilárd.

Bécs, október 8. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 617.---. Magyar hitelrészvény 624.---. Angoi-Osztrák bank 260.50. Bécs: bankjegyesület 426.---. Union bank 515.---. Länderbank 395.50. Osztrák-magyar államvasut részvény 622.50. Déli vasut 78.---. Elbavölgyi vasut 459.50. Északnyugati vasut részvény 454.---. Dohányrészvény 274.---. Rimamurányi vasut 423.---. Alpesi bányarészvény 241.50. Májusi járdék 98.55. Magyar korona járdék 92.75. Lőrök sorsjegyek 93.---. Német birodalmi mársa 117.32.---. Napoleon d'or ---.---

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, október 8. (Tőzsdei tudósítás.) A mai tőzsde irányzata gyöngye volt az egész vonalon. Elkedvetlenítette a tőzsdét Páris és London tegnapi bányászlaga. Bányá- és kohó-részvények hanyatlottak arra a hírre, hogy a közszázindikátus legközelebb keresztülviszi a tervezett 30%-os redukciót. Hamburgi eladások is nyomaszótlag hatottak. Vasutak gyengék, járdékok renyhék. Spanyolország a Karlsta-mozgalom híre este. Általában nagyon csendes volt az üzlet. Alacsony londoni konzorkuruzok még inkább fokozták a kedvetlenítést. Zárlatkor 3 1/2%-os birodalmi kölcson szilárd volt. Magánkamatláb 2 1/2%.

Berlin, október 8. (Zárlat.) 4 1/2%-os papírjárdék 99.10. 4 1/2%-os osztrák aranyjárdék 100.90. Elbavölgyi vasut ---. Magyar koronajárdék 93.60. Osztrák-magyar államvasut 133.40. assa-oderbergi vasut ---. Bécsi váltó 85.25. Magyar vasuti beruházási kölcson 102.60. Alpesi bányarészvény ---. Disconto-Commandit 170.60. Általános vállamossági Edison 172.---. Gelsenkircheni 154.75. Laura-kőhő 173.70. 4 1/2%-os ezüstjárdék 98.60. 4 1/2%-os magyar aranyjárdék 100.10. Osztrák hitelrészvény 194.10. Déli vasut ---. Károlyi Lajos vasut ---. Orosz bankjegyek 216.15. 4 1/2%-os új orosz kölcson ---. Török dohányrészvény ---. Olasz járdék 96.---. Magyar hitelbank ---. Dynamit Trust 148.50. Harpeni 150.30. Az irányzat szilárdult.

Berlin, október 8. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom 4 1/2%-os magyar aranyjárdék 93.60. Magyar koronajárdék 194.75. Osztrák hitelrészvény 133.50. Osztrák-magyar államvasut 132.60. Déli vasut 19.75. Északnyugati vasut 216.15. Elbavölgyi vasut ---. Orosz bankjegyek 216.15. Buschtiehradi 99.---. Orosz bankjegyek ---. (Ultimo.) Lombard ---. Szilárd.

Frankfurt, október 8. (Zárlat.) 4 1/2%-os papírjárdék 98.80. 4 1/2%-os osztrák aranyjárdék 101.15. Magyar koronajárdék 93.70. Osztrák-magyar bank 117.---. Déli vasut 19.80. Elbavölgyi vasut ---. Londoni váltó 203.70.---. Bécsi bankjegyesület 108.---. Villamos részvény 117.---. 3 1/2%-os magyar aranykölcson 83.70. 4 1/2%-os ezüstjárdék 98.60. 4 1/2%-os magyar aranyjárdék 100.---. Osztrák hitelrészvény 193.50. Osztrák-magyar államvasut 132.80. Északnyugati vasut ---. Bécsi váltó 852.16. Páris váltó 809.33. Umo bank ---. Alpesi bányarészvény 170.50. Az irányzat gyenge.

Frankfurt, október 8. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Ariovalomok januára. Esti forgalom Osztrák hitelrészvény 194.50. Német bank 170.25. Disconto 171.10. Berlini kereskedelmi bank 129.75. Gelsenkircheni ---. Haszemi 151.40. Laura-kőhő ---. Olasz járdék ---. Szilárd.

Hamburg, október 8. (Zárlat.) 4 1/2%-os ezüstjárdék 98.40. 1800. sorsjegy 139.---. Déli vasut 19.75. 4 1/2%-os osztrák aranyjárdék 100.75. Osztrák hitelrészvény 194.70. Osztrák-magyar államvasut 132.25. Olasz járdék 98.90. 4 1/2%-os Magyar aranyjárdék 100.50. Az irányzat szilárd.

Páris, október 8. (Zárlat.) Osztrák-magyar államvasut 673.---. 4 1/2%-os osztrák aranyjárdék 100.55. Osztrák Länderbank ---. 3 1/2%-os francia járdék 101.05. Ottomanbank 516.---. 3 1/2%-os francia járdék 102.05. Alpesi bányarészvény 370.---. Déli vasut 103.---. 4 1/2%-os magyar aranyjárdék 101.50. Párisi bankrészvény 995. Osztrák járdék 99.35. Francia tőzszth. járdék ---. Osztrák földteremiteintezési részvény 1200. Török dohányrészvény 305.---. Az irányzat bányadt.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Október 8. A sertésüzlet irányzata változatlan. A) Húsi sertések ára: I. A) Magyar: elsörendü: Öreg nehéz (paronként 400 kilogramm feletti súlyban) fillérg. Közép (paronként 300-340 kilogramm terjedő súlyban) --- fillérg. Fiala nehéz (paronként 320 kilogramm feletti súlyban) 91-92--- fillérg. Fiala közép (paronként 251-320 kilogramm terjedő súlyban) 90-92--- fillérg. Fiala könnyű (paronként 250 kilogramm terjedő súlyban) 90-92--- fillérg. II. Magyar s z ed etti: Nehéz (paronként 280 kilogramm feletti súlyban) --- fillérg. Közep (paronként 240-280 kilogramm súlyban) --- fillérg. Könnyű (paronként 240 kilogramm terjedő súlyban) --- fillérg. III. Romániai: Nehéz (paronként 320 kilogramm feletti súlyban) --- fillérg. Közép (paronként 250-320 kilogramm terjedő súlyban) --- fillérg. Könnyű (paronként 250 kilogramm terjedő súlyban) --- fillérg. IV. Romániai eredeti (Stachi). Nehéz (paronként 240 kilogramm terjedő súlyban) fillérg. Könnyű (paronként 240 kilogramm terjedő súlyban) --- fillérg. V. Szerbiai: Nehéz (paronként 260 kilogramm feletti súlyban) 90---91 fillérg. Közép (paron-

kint 240-280 kilogramm terjedő súlyban) 89---90 fillérg. Könnyű (paronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 89---90 fillérg.

Sertésleltés szám 1901. október 6. napján volt készlet 43.378 darab. --- 1901. október 7. napján lehajtatott 936 darab. 1901. október 7. napján elszállított 857 darab. 1901. október 8. napjára maradt készletben 43.457 darab.

Napirend.

Naplór: Szerda, október 9. Római katolikus: Arey Dénes. --- Protestáns: Dénes. --- Görög-orosz: (szeptember 26.) János hitt. --- Zsidó: Tischi 26. --- Nap kelet: 5 óra 56 perckor. --- Nyugszik: 5 óra 5 perckor. --- Hold kelt: délelött 12 óra 46 perckor. --- Nyugszik: délután 3 óra 32 perckor.

Nemzeti Múzeum. Képtár és a néprajzi osztály (Csillagutca 15. sz.) Nyitva van délelött 9 óratól 1 óráig. Többi tálrai 1 korona belépődíj megtekinthető.

A Nemzeti Szalon kiállítások. d. e. 9 óratól este 7 óráig. Belépődíj 50 fillér.

Országos Képtár az Akadémiában nyitva van délelött 9-11-g.

Iparművészeti múzeum és az iparművészeti társulat Állandó bazárja az Üllő-úton nyitva délelött 9-11-g.

Teknőtojás iparműzeum. Nyitva délelött 9-11-g.

Mezőgazdasági Múzeum d. e. 9-11-g.

Földtan Intézet múzeuma (Stefánia ut 14.) nyitva délelött 10-1 óráig. Belépődíj 1 korona.

Közlékedés Múzeum délelött 9-12-ig és délután 3-5-ig.

As Akadémia Goethe-szobája nyitva délelött 10-12-ig. Múzeum könyvtár nyitva délelött 9 óratól 1 óráig.

Akadémiai könyvtár nyitva délelött 3 óratól 7 óráig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelött 9 óratól 12 óráig és délután 3-8-ig.

Állatkerti a Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szaknyelvtár és keleti mintatár: V. kerület Váci-körút 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelött 9-től délután 2 óráig.

Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelemterületi gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetőség arisztokraták is eszközöl) a városligeti iparcarnokban nyitva: délelött 9 óratól 12 óráig és délután 3 óratól 6 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvenytársulat) V. Váci-körút 32. szám alatt.

Kivonata hivatalos lapból.

--- Október 8. ---

Kinevezések. A király dr. Csap Miklós II. osztályú fő-törzsszövost, beosztva a budapesti honvédelmi-erőrség körháza, a honvéd orvosi alkalmazo iskola parancsnokává; --- a vallás- és közoktatásügyi miniszter Kruganszky József sándorfiái állami elemi iskolai tanítót a vihyne-peszterényi állami elemi iskolához jelen minőségben áthelyezte és Kneisz Emil okeleveles tanítót a sándorfiái állami elemi iskolához rendes tanítóná, Wajdits Gizella okeleveles tanítónőt az erszébeti állami elemi népiskolához rendes tanítónőre, Prém Erzsébet okeleveles óvónőt a draskovecz állami óvodához nevezte ki.

Népmagyarosítások. A belügyminiszter Berniczay alias Gyepes András rásokpaiotai lakos, valamint kiskoru gyermekei József, Terézia, Lajos, Pál és András vezetékevének Mezeire, Bioch S. Sándor hajósi lakos vezetékevének Balogra, Weisz Rebeka (férj. Szervei György) budapesti lakos vezetékevének Virányira, Róth Árpád Márton budapesti lakos székesfővárosi számtiszt vezetékevének Radnara, kiskoru Szaft János budapesti lakos vezetékevének Kerteszre, Wainner János pesti lakos vezetékevének Pataki, Jäger József máramaroszi lakos, valamint kiskoru fia József, Lajos és Béla vezetékevének Erdélyre, kiskoru Chrlia János tóházi lakos vezetékevének Királyra, Muntyán Sándor kolozsvári lakos, valamint kiskoru gyermekei Ida, Sándor és József vezetékevének Pataki, kiskoru Janda Artur darázsi lakos vezetékevének Jandira, kiskoru Tusch Ernő István dévai lakos vezetékevének Dávidra kért átváltoztatást megengedte.

Időjelzés.

--- Az Országos Meteorologia Intézet hivatalos jelentése. ---

Budapest, október 8.

A Keleti-tenger fölötti mély depresszóna kissé esakábbra húzódtott, míg a tegnapi genoui depresszóna a Balkán fölé került. A maximum a Biscaya-fölső felől nyomul a kontinensre.

Az európai időjárás általában változókéony, helyenkint esős és főleg Közép-Európában hűvös. A Keleti-tenger környékén viharos szelek vannak.

Hazánkban a tegnapi eső az északnyugati megyék kivételével kiterjedt az egész országra és mennyisége jobbra 5 és 10 mm. közötti volt. A hőmérséklet általában és főleg a nyugati részekben erősen leszállt.

Kültsék. Változókéony, hűvös idő várható, elvélve esővel.

Vizállás.

Table with columns for location (Inn, Duna, Környe, Vág, Rába, Dráva, Mura, Száva, Szamos, Kraszna, Latorca, Laborca, Ugr) and water level measurements for various dates (Okt. 8., Okt. 7., Okt. 6., Okt. 5., Okt. 4., Okt. 3., Okt. 2., Okt. 1., Okt. 30., Okt. 29., Okt. 28., Okt. 27., Okt. 26., Okt. 25., Okt. 24., Okt. 23., Okt. 22., Okt. 21., Okt. 20., Okt. 19., Okt. 18., Okt. 17., Okt. 16., Okt. 15., Okt. 14., Okt. 13., Okt. 12., Okt. 11., Okt. 10., Okt. 9., Okt. 8., Okt. 7., Okt. 6., Okt. 5., Okt. 4., Okt. 3., Okt. 2., Okt. 1., Okt. 30., Okt. 29., Okt. 28., Okt. 27., Okt. 26., Okt. 25., Okt. 24., Okt. 23., Okt. 22., Okt. 21., Okt. 20., Okt. 19., Okt. 18., Okt. 17., Okt. 16., Okt. 15., Okt. 14., Okt. 13., Okt. 12., Okt. 11., Okt. 10., Okt. 9., Okt. 8., Okt. 7., Okt. 6., Okt. 5., Okt. 4., Okt. 3., Okt. 2., Okt. 1., Okt. 30., Okt. 29., Okt. 28., Okt. 27., Okt. 26., Okt. 25., Okt. 24., Okt. 23., Okt. 22., Okt. 21., Okt. 20., Okt. 19., Okt. 18., Okt. 17., Okt. 16., Okt. 15., Okt. 14., Okt. 13., Okt. 12., Okt. 11., Okt. 10., Okt. 9., Okt. 8., Okt. 7., Okt. 6., Okt. 5., Okt. 4., Okt. 3., Okt. 2., Okt. 1., Okt. 30., Okt. 29., Okt. 28., Okt. 27., Okt. 26., Okt. 25., Okt. 24., Okt. 23., Okt. 22., Okt. 21., Okt. 20., Okt. 19., Okt. 18., Okt. 17., Okt. 16., Okt. 15., Okt. 14., Okt. 13., Okt. 12., Okt. 11., Okt. 10., Okt. 9., Okt. 8., Okt. 7., Okt. 6., Okt. 5., Okt. 4., Okt. 3., Okt. 2., Okt. 1., Okt. 30., Okt. 29., Okt. 28., Okt. 27., Okt. 26., Okt. 25., Okt. 24., Okt. 23., Okt. 22., Okt. 21., Okt. 20., Okt. 19., Okt. 18., Okt. 17., Okt. 16., Okt. 15., Okt. 14., Okt. 13., Okt. 12., Okt. 11., Okt. 10., Okt. 9., Okt. 8., Okt. 7., Okt. 6., Okt. 5., Okt. 4., Okt. 3., Okt. 2., Okt. 1., Okt. 30., Okt. 29., Okt. 28., Okt. 27., Okt. 26., Okt. 25., Okt. 24., Okt. 23., Okt. 22., Okt. 21., Okt. 20., Okt. 19., Okt. 18., Okt. 17., Okt. 16., Okt. 15., Okt. 14., Okt. 13., Okt. 12., Okt. 11., Okt. 10., Okt. 9., Okt. 8., Okt. 7., Okt. 6., Okt. 5., Okt. 4., Okt. 3., Okt. 2., Okt. 1., Okt. 30., Okt. 29., Okt. 28., Okt. 27., Okt. 26., Okt. 25., Okt. 24., Okt. 23., Okt. 22., Okt. 21., Okt. 20., Okt. 19., Okt. 18., Okt. 17., Okt. 16., Okt. 15., Okt. 14., Okt. 13., Okt. 12., Okt. 11., Okt. 10., Okt. 9., Okt. 8., Okt. 7., Okt. 6., Okt. 5., Okt. 4., Okt. 3., Okt. 2., Okt. 1., Okt. 30., Okt. 29., Okt. 28., Okt. 27., Okt. 26., Okt. 25., Okt. 24., Okt. 23., Okt. 22., Okt. 21., Okt. 20., Okt. 19., Okt. 18., Okt. 17., Okt. 16., Okt. 15., Okt. 14., Okt. 13., Okt. 12., Okt. 11., Okt. 10., Okt. 9., Okt. 8., Okt. 7., Okt. 6., Okt. 5., Okt. 4., Okt. 3., Okt. 2., Okt. 1., Okt. 30., Okt. 29., Okt. 28., Okt. 27., Okt. 26., Okt. 25., Okt. 24., Okt. 23., Okt. 22., Okt. 21., Okt. 20., Okt. 19., Okt. 18., Okt. 17., Okt. 16., Okt. 15., Okt. 14., Okt. 13., Okt. 12., Okt. 11., Okt. 10., Okt. 9., Okt. 8., Okt. 7., Okt. 6., Okt. 5., Okt. 4., Okt. 3., Okt. 2., Okt. 1., Okt. 30., Okt. 29., Okt. 28., Okt. 27., Okt. 26., Okt. 25., Okt. 24., Okt. 23., Okt. 22., Okt. 21., Okt. 20., Okt. 19., Okt. 18., Okt. 17., Okt. 16., Okt. 15., Okt. 14., Okt. 13., Okt. 12., Okt. 11., Okt. 10., Okt. 9., Okt. 8., Okt. 7., Okt. 6., Okt. 5., Okt. 4., Okt. 3., Okt. 2., Okt. 1., Okt. 30., Okt. 29., Okt. 28., Okt. 27., Okt. 26., Okt. 25., Okt. 24., Okt. 23., Okt. 22., Okt. 21., Okt. 20., Okt. 19., Okt. 18., Okt. 17., Okt. 16., Okt. 15., Okt. 14., Okt. 13., Okt. 12., Okt. 11., Okt. 10., Okt. 9., Okt. 8., Okt. 7., Okt. 6., Okt. 5., Okt. 4., Okt. 3., Okt. 2., Okt. 1., Okt. 30., Okt. 29., Okt. 28., Okt. 27., Okt. 26., Okt. 25., Okt. 24., Okt. 23., Okt. 22., Okt. 21., Okt. 20., Okt. 19., Okt. 18., Okt. 17., Okt. 16., Okt. 15., Okt. 14., Okt. 13., Okt. 12., Okt. 11., Okt. 10., Okt. 9., Okt. 8., Okt. 7., Okt. 6., Okt. 5., Okt. 4., Okt. 3., Okt. 2., Okt. 1., Okt. 30., Okt. 29., Okt. 28., Okt. 27., Okt. 26., Okt. 25., Okt. 24., Okt. 23., Okt. 22., Okt. 21., Okt. 20., Okt. 19., Okt. 18., Okt. 17., Okt. 16., Okt. 15., Okt. 14., Okt. 13., Okt. 12., Okt. 11., Okt. 10., Okt. 9., Okt. 8., Okt. 7., Okt. 6., Okt. 5., Okt. 4., Okt. 3., Okt. 2., Okt. 1., Okt. 30., Okt. 29., Okt. 28., Okt. 27., Okt. 26., Okt. 25., Okt. 24., Okt. 23., Okt. 22., Okt. 21., Okt. 20., Okt. 19., Okt. 18., Okt. 17., Okt. 16., Okt. 15., Okt. 14., Okt. 13., Okt. 12., Okt. 11., Okt. 10., Okt. 9., Okt. 8., Okt. 7., Okt. 6., Okt. 5., Okt. 4., Okt. 3., Okt. 2., Okt. 1., Okt. 30., Okt. 29., Okt. 28., Okt. 27., Okt. 26., Okt. 25., Okt. 24., Okt. 23., Okt. 22., Okt. 21., Okt. 20., Okt. 19., Okt. 18., Okt. 17., Okt. 16., Okt. 15., Okt. 14., Okt. 13., Okt. 12., Okt. 11., Okt. 10., Okt. 9., Okt. 8., Okt. 7., Okt. 6., Okt. 5., Okt. 4., Okt. 3., Okt. 2., Okt. 1., Okt. 30., Okt. 29., Okt. 28., Okt. 27., Okt. 26., Okt. 25., Okt. 24., Okt. 23., Okt. 22., Okt. 21., Okt. 20., Okt. 19., Okt. 18., Okt. 17., Okt. 16., Okt. 15., Okt. 14., Okt. 13., Okt. 12., Okt. 11., Okt. 10., Okt. 9., Okt. 8., Okt. 7., Okt. 6., Okt. 5., Okt. 4., Okt. 3., Okt. 2., Okt. 1., Okt. 30., Okt. 29., Okt. 28., Okt. 27., Okt. 26., Okt. 25., Okt. 24., Okt. 23., Okt. 22., Okt. 21., Okt. 20., Okt. 19., Okt. 18., Okt. 17., Okt. 16., Okt. 15., Okt. 14., Okt. 13., Okt. 12., Okt. 11., Okt. 10., Okt. 9., Okt. 8., Okt. 7., Okt. 6., Okt. 5., Okt. 4., Okt. 3., Okt. 2., Okt. 1., Okt. 30., Okt. 29., Okt. 28., Okt. 27., Okt. 26., Okt. 25., Okt. 24., Okt. 23., Okt. 22., Okt. 21., Okt. 20., Okt. 19., Okt. 18., Okt. 17., Okt. 16., Okt. 15., Okt. 14., Okt. 13., Okt. 12., Okt. 11., Okt. 10., Okt. 9., Okt. 8., Okt. 7

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.
Szerda, 1901. október hó 9-én.
Zárva.

NEMZETI SZÍNHÁZ.
Szerda, 1901. október hó 9-én.
A Sasok.

Vigjáték 3 felv. Irta Guthi Soma és Rákosi Viktor.
Személyek:
Förrei Gábor Nádai L. Bukibis Rózsahegy
Felesége Lánzy Lányi Latabár
Sas Barnabás Ujházi Tüskés Szőke
Sas Ferenc Császár Lola Tuboly
Sas Viktor Zilahi Mari Boros
Kezdeté 7¹/₂ órákor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.
Szerda, 1901. október hó 9-én.
A szerencseszillag.

Angol operett 3 felvonásban. Szövegét írták Adrian Ross, Charles Brookfield és Aubrey Hopwood. Fordították Latskó Andor, Makai Emil és Mérei Adolf. Zenéjét szerzte Ivan Caryll.
Személyek:
Bahadur Sziklay Lord Teddy Ledófsky
Bim-Shing-Tapa Dolly Oázis Almásy
Mimatt Boross Cukornád Lukácsy
Könönceros Mátrai Anasztás Mezei
Alóé Tomcsányi Makvirág Sziklayné
Tapióka Palásthy Mika Turcsányi
Laula Boigr N. Ajtonáló Iványi
Kezdeté 7¹/₂ órákor.

VIGSZÍNHÁZ.
Szerda, 1901. október hó 9-én.
Szívem!

Vigjáték 3 felvonásban. Irta Bilhaud és Hennequin. Fordította Molnár Ferenc.
Személyek:
Grisolles Góth Maxime Tapolezai
Montureux Balassa Francine Fábán
Antoinette Csilag Rose Bálint
Héliene Gazi M. Joseph Kassay
Gaston Chateau Bihari
Kezdeté 7¹/₂ órákor.

NÉPSZÍNHÁZ.
Szerda, 1901. október hó 9-én.
Semsey Mariska vendégfelléptével.

Katalin.
Eredeti nagy operett 3 felvonásban, egy változással. Irta dr. Béldi Izor. Zenéjét szerzte Fejér Jenő.
Személyek:
H. Katalin Semsey Mária Nyiri
Gr. Gurackij Szirmai Olga Nyári
Buranov Iván Szabó Téliemaque Németh
Trojkor Fedor Tollagi Duplessis Kéry
Aekszej Horváth Anica Bojár
Sunderand Ujvári Gregor Kiss M.
Dacsok Havasi Tiszt Szerdahelyi
Kezdeté 7 órákor.

URANIA SZÍNHÁZ.
Szerda, 1901. október hó 9-én.
Róma.

Három szakaszban. Irta Irmel Ferenc.
Kezdeté 7¹/₂ órákor.

VÁRSZÍNHÁZ.
Szerda, 1901. október hó 9-én.
Faust.

Nagy opera 5 felvonásban. Zenéjét szerzte Gounod. Szövegét Goethe után írták Barbier és Carré. Fordította Ormay F.
Személyek:
Faust Kertész Margit Kann M.
Mefistofeles Kornai Siebel Palóczy
Valentin Minályi Mártha Valént
Wagner Ney B.
Kezdeté 7 órákor.

FŐVÁROSI ORFEUM
Nagymező-utca 17.

Rosario Guerrero
Paul Conchas
O. K. Sato

Fioccati
Mörbitz Bernát

Előre váltunk jegyet!
Este nagy a tolongás!

Jegy elővétel díj nélkül váltható délelőtt 10-től 1-ig a pénztáran.

Kész
férfi- és fiuruhák

az általánosan elismert legjobb minőségben és kivitelben kaphatók

Grossmann S. és Fia

férfiszabóknál Kossuth Lajos-utca 14. a Nemzeti Kaszinó átellenében. Előzőtt Deák Ferenc-u. és Bécsi-u. sarkán.

Mérték szerint legnagyobb választék bel- és külföldi szövetekben. Vidéki rendeléseknél elegendő egy megfelelő öltöny beküldése.

Nagyszabású, teljes kényelmet nyújtó, olcsó

Keleti Társas Utazás

Olaszországon Egyiptomon át Szentföldre.

Indulás Budapestről október 20-án.
Jegyek ára, beleértve elsősorú szállodákat, teljes és pedig minden igénynek megfelelő ellátást: I. osztályban 550 forint, II. osztályban 430 forint, III. osztályban 260 forint.
Jelentkezések az utazási díj beküldése mellett elfogad

Propper N. János igazgató
KELETI UTAZÁSI IRODÁJA
Budapest, Múzeum-körút 15.

KELETI KÁVÉHÁZ
Csömöri-ut 14.

KIS JANCSI
balatonfüredi hírneves zenekara ma és mindennap esténként hangversenyez.

500,000 korona nyerhető
1 db 300-as Magyar Jelszavak-sorsjegy-igényvénnyel. Húzás október 25. Igényvénymény 100.000 kor. Ára 4 kor. 1 db 1874. évi Bécsvárosi sorsjegy-igényvénnyel. Húzás november 2-án. 16-nyeremény 400,000 korona. Ára 12 korona.
A kettő együtt csak 15 korona.
Vidéki rendeléseknél portóért 35 fill. küldendő.

Mercurbank
és váltóüzlet részvényársaság
BUDAPEST, IV., Váci-utca 37. szám.

HAGGENMACHER-féle
a söröződe által palaezkozott
GÓLIÁT MALÁTA-SÖR
legkellemesebb üdítő és tápláló ital.
Dr. Telbis János kir. keres. törvén. hit. végzés nyilatkozata: „A Haggemacher-féle Góliát Maláta Sört, vegyválasztatom alapján, Míg magas extract és malátacukor (Maltose) tartalma következtében a legkitűnőbb maláta-sörök közé sorozom.”
Megrendelési hely:
Budapest, V., Kádár-utca 5. sz.

1896. állami arany érem.
Páris 1900 Grand Prix.

Elegendő

Elegendő egy mintakabátnak beküldése megfelelő öltöny megrendelésénél.
Elegendő egy levelezőlap minták megküldéséért és mértékvetelhez való utasításért.
Elegendő ajánlás az a tény, hogy meg nem felelő ruháért apénz visszaadatik. Rothberger Jakab és k. kir. udvari ruhaszállító, Budapest, Váci-utca 6.

PÉNZ
Kölcsön sorsjegyekre alacsony kamat mellett. Forduljon bizalommal Budapest legfrégibb bankházaiknak egyikéhez. Alapították 1874-ben.
BEIFELD JÓZSEF bankháza Budapest. Károly-körút 1.

BRÜNNER TESTVÉREK
Budapest, IV., Koronaherceg-utca 3. sz.
Mindennemű világítási tárgyak gyára u. m.:
**légszesz-,
petroleum-,
villamos-világításra.**
Árjegyzékek ingyen és bérmentve.
Salonpetroleum és császárrolaj bérmentve a házhoz szállítva.

Az 1901. évi teljes naptárral ellátott képes nagy árjegyzék
épp most jelent meg
a közkezdvelt egy- és kétkoronas áruosztályról, ugyszintén az összes árucikkekről kívánatra bérmentve.

INGYEN
PARISI NAGY ÁRUHAZ. KERÉPESI-UT 38 SZ.
1901 JANUAR 31
1901 FEBRUAR 28
VII. KERÉPESI UT 38.
PARISI NAGY ÁRUHAZ.

Színházak heti műsora.

	M. Kir. Operaház	Nemzeti színház	Vigszínház	Népszínház	Magyar színház
Csütörtök	Paraszt becsület A piros cipő	A bor	Szívem	Ugyanaz	Ugyanaz
Péntek	Nincs előadás	Essex gróf	Ugyanaz	Jáfet 12 felesége	A veszte-szüzek
Szombat	Aida	A sasok.	Ugyanaz	Katalin	A veszte-szüzek
d. n. Vasárnap este	—	Peleskei nótárus	Ugyanaz	Szökött katona	—
	Észak csillag	A sasok	Ocskay brigadéros	Katalin	A veszte-szüzek

Schunda V. József
es. és kir. udvari hangszergyáros, a m. kir. opera, a m. kir. zenekadémlia és nemzeti zenede szállítója a pedálcimbalom és az újonnan javított tárogató főttalálója.
Budapest, Magyar-utca 18. sz.
Ajánlja mindennemű saját gyárásban készült réz-fuvó-, fa-fuvó-, vonó- és ütőhangszereit valamint saját találmányú javított és szabadalm. **CIMBALMAIT.**

Most érkeztek rendkívül nagy választékban valódi perzsa szőnyegek

valamint valódi

szmyrnaszőnyegek.

Valódi perzsa ágyelők darabja 6, 8, 10, 12, 15 frt és feljebb egész a legfinomabb antique darabig.

Épügy rendkívül nagy raktár futó- és pamlagszőnyegekben, butorszövetekben, flanell-takarókban, csipke-, applikáció- és színes szövétfüggönyökben, pokrócok, lamberquinek, erdélyi pokrócok, utazó- és kocsitakarók, cocosszőnyegek az összes szélességekben stb. Fantazie butorszövetek és dekoráció-szövetek, finom himzések stb.

Egyes szárnyak és ablakfüggönyök.

Szőnyegmaradékok.

Egyes ágy- és asztalterítők.

legnagyobb választékban

igen jutányosan

Joannovits Döme

BUDAPEST, IV.,

VÁCI-UTCA 25.

Alapított 1820.

Telefon 990.

Veszek

zalogbázi cédulát régi arany ezüstárút briliánt és gyémánt árút a legmagasabb árak mellett
FRIED A.
óras és ékszerész
Kerepesi-ut 2. szám.

Cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság üzletigazgatósága.

Arlejtesi hirdetmény.

A cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság magyar vonalai számára az 1902. évben szükséges következő anyagok, u. m.: ásvány-kenőolaj (vulkánolaj) szállár kocsikenőcs szállítására ezenel nyilvános pályázatot hirdetünk.
Az ajánlatok f. 6. november hó 10-én, déli 12 óráig a cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság üzletigazgatóságánál (budai pályaudvar) benyújtandók, illetőleg beküldendők, megjegyezvén, hogy ugyanott a vonatási és műhely-osztálynál a részletes pályázati hirdetmények, az általános és különleges szállítási feltételek és a választott bírósági rendtartás betekintetők, illetőleg megszereshetők.
Budapest, 1901. október hó 3-án.
Az üzletigazgatóság.

ÉNZT

SORSJEGYEKRE és ERTEKPAPIROKRA (visszafizethető teltés szerinti kisebb részletekben is) bármily összegzet igen olcsón ad.
Kövány Ármín bank- és váltóüzletje 1000 székelykereset. IV. k. Ferenciek-tér 2. Gróf Cziráky-palota.

Magy. kir. államvasutak. Igazgatóság.

Hirdetmény.

A kézbesíthetetlen és fölös szállítmányok a vasúti üzletszabályzat 70. §-a értelmében nyilvános árverés útján d. e. 9 órákor az alábbi felsorolt állomások teherárúraktáiraiban a következő napokon kerülnek eladásra, melynek a t. közönség ezenel meghívott.

Bpest Dunapart	17.
Szeged	17.
Pozsony	21.
Zágráb	21.
Ujvidék	22.
Kassa	22.
Győr	23.
Eszék	23.
Bpest nyugoti	24.
Arad	24.
Veszprém	25.
Kolozsvár	25.
Békes-Csaba	28.
Szatmár-Németi	28.
Debrecen	29.
Miskolc gömöri	29.
N.-Várad	30.
Fiume	30.
Budapest, 1901. okt. 1.	31.
Az igazgatóság	

Erzsi néni Szakácskönyvei

A legnépszerűbb és leghasznosabb szakácskönyvek, melyek a székelykocsmások egy-egy ágát mutatják ki részletesen és szűz szerint párolással állanak a székelykocsmások irólalomban.
A mai és vadféle községek elűt kötet közel 400 recept a legkülönbözőbb halak, nemkülönbözött rakott, uszort, rákok, csigák, káposztalésőrelől.
- Ára köte 2 korona.
A konyhák könyve. 500 és 600 letező készítésének gyakorlati kézikönyve. Tartalomban való letezők, gombócok, metélek, galuskák és rétesek, pudingok, kockok és kockonyvák, erények, torták, uszort, csigák, cukor- és gyümölcsök. - Ára köte 2 korona.
Hogy kell befőzni? A gyümölcsök, főzők és befőző készítésének gyakorlati kézikönyve. Tartalomban való letezők, gombócok, metélek, galuskák és rétesek, pudingok, kockok és kockonyvák, erények, torták, uszort, csigák, cukor- és gyümölcsök. - Ára köte 2 korona.
Megrendelhetők: Lampel Róbert és Wodianer F. és Fiai cég. és a Budapesti Könyvtáraknál, Budapest, Kerepesi-ut 21. Kapcsolat minden könyvtárosoknál.

PRÓBA SZERENCSE!

Kétkrajcáros levelezőlapon tett megrendelésre elegendő, hogy meggyőződést szerezzen cipőmígjáról, mely ha nem felel meg, a pénzt haladéktalanul visszaadom.
Minden cipőért egy évi jótállást vállalok, ha az általam föltalált „Guzli” kenőccsel, melyet ingyen adok, bekeni. Mértéknek elegendő egy papírlapon harisnyának a lábtalp rajza. **Kérje képes árjegyzékem ingyen.**

- Férfi sima vixelő 3.-
- Férfi elegáns vix fűzős 3.20
- Sárga bagaria fűzős 3.50
- Bocsalv. bőr v. szalonnalakk, elegáns, fűzős 4.-
- Női zerge engos v. fűzős 3.-
- Angol bocsalv. bőr v. szalonnalakk fűzős 3.50
- Bagaria csizma egy darabból, halálhállyal **Cégváltás!** Igen értelet verőim szives tudomására hozom, cégem Agulár Dávidk. 2. ezental saját nevem alatt vezetem.

AGULÁR IGNÁTZ
Budapest, DEÁK-TÉR 6.

Titkos betegségek

gyógyítására e specialista legjobban ajánható számos éven át szerzett gazdag kórházi tapasztalatai alapján

Dr. FABINYI J.

v. kórházi orvos, specialista
gyógyít legrovidebb idő alatt biztos sikerrel férfiaknál és nőknél: **hugycsőfolyást, hólyagbajokat, újakeros sebeket, syphilit, ennek következményét, makacs borbajokat és az önterítésből támadt idenbetegségeket.**
Mindenek az eredmény területi gyengeségnél (impotenti) úgy fiatal, mint öregebb egyéneknél. Levelekre díjtalanul válasz; kívánatra gyógyszerek.

Lakás: Budapest, Erzsébet-körút 12. sz. (Dohány-utca sarok, 1. emelet).
Bejrat a lépcsőnél. Külföldi várótermek
R. ndelex délelőtt 9—3-ig, este 6—8-ig.

Titkos betegségek szakorvosa

gyanús, gyors, alapos és kényelmes módon biztos gyógyulást óhajto szentelőknak. 30 éves kórházi és magán-gyakorlati tapasztalataival legva legjobban ajánható

Dr. GINCZÁR J.

egyetem. orvostudor
gyógyít férfiaknál és nőknél foglalkozást szavaz nélküli mindennemű bármily régi kelőlű
Nemi betegségeket úgy mint **hugycsőfolyást, hólyag- és vizeletibajokat, bujas eros sebeket, syphilit, önterítésből eredő idegbajokat, a legmagasabb borbetegségeket és szépséghibákat,** továbbá
Nemi gyengeségi állapotokat (impotencia) meglepő biztos eredménnyel gyorsan a legújabb módon.
Rendelő-intézet: Budapest, VII. Kerepesi-ut 14. sz. 1/a.
Rendelés: délelőtt 10—4-ig, delután 6—8-ig.
Külföldi várótermek. Külföldi és szajarat. Levelekre díjtalanul válasz.
Levelekre díjtalanul válasz.

Butor-otthon.

Van szerencsénk becses tudomására adni a n. 6. butorvásárló közönségnek és nagyrabesült vevőinknek, hogy a már rég fonnálló jóhírnevű üzletünket áthelyeztük jelenleg

Kerepesi-ut 21. sz. alá, Uránia-színház épületében, mely terjedelmére és modern berendezésére nézve páratlan az egész országban. Dus választék mindennemű és kivitelű butorokban a legolcsóbb árak mellett. Menyasszonyi kelengyeléknél külön árendigény. — Hazaifui üdvözlettel

PATYI KALMÁN és TIVADAR

BUTOR-OTTHONA

Budapest, Kerepesi-ut 21., Uránia-színház épületében.

SELYEM-ÁRUHÁZ

KÖSZEG HENRIK és Társa

BUDAPEST, IV., KRISTÓF-TÉR 2. SZ.
Mintákat vidékre kívánatra küldünk.
Kéretük megrendelésnél tájékoztatás az ár és szín megjelölésére.

Fekete mintázott és sima tiszta selymek —95, 1.05, 1.50 frt és feljebb.
Színes dívat-selymek, csikos, sima, mintázott és chiné bluzok és ruhákra —90, 1.20, 1.50—4.50 frtig.
Mesó-bársony gyöngyöri minták —75, 1.42 és 1.72 frt.
Fanné-bársony sima és mintázott 1.50, 2.25, 2.40, 3.30 frt.
Fehér selymek menyasszonyi ruhákra 65 krajcártól 5 frtig.

3889. sz.

Értesítés.

A cs. és kir. 6. hadtest intendánsága alantjegyzett mennyiségű rozst és zabot vesz raktárszerű minőségben kereskedelmi üzansz szerint és pedig:

Szállítási idő			Az ellátó raktárnak			A miskolci fiók ellátóraktár- nak	
			Kassán		Nyiregyházán	Zab	
			Rozs	Zab	Zab		
m é t e r m á z s a							
Hó első felében	Hó végén	November	1901.	300	200	150	200
		December		200	200	100	200
		Január	1902.	200	200	100	200
		Február		200	200	100	200
		Március		200	200	100	200
		Április		200	200	100	200
		Május		200	—	100	100
Összesen			1.500	1.200	750	1.300	

Az általános feltételek a következők:

1. A szállításnak helyt az ellátó raktárakba költségmentesen kell történni. A nyiregyházi ellátó depót a vasuti állomásnál van és annak sínpályáján fekszik.

2. Szállítani csak raktárszerű minőségű árut lehet. Férget termény semmi szín alatt sem vétetik át.

3. Rozsra tett ajánlatoknál az ajánlott mennyiségből nyerendő korpára nem lehet reflektálni.

4. Az ajánlatok az egész mennyiségre, vagy kisebb (100 q-ig) részletekre is tehetők; a katonai kezelés azonban fentartja azt a jogát, hogy akár az egyik vagy másik cikket, vagy csak a rész-mennyiséget fogadja el.

5. Az ajánlatban az ajánlott termény származása kitüntetendő.

Azon ajánlkozók, kik saját terményeiket ajánlják, az ajánlatban ezt külön említsék meg.

6. Ha a szállításra a mérsékelt katonai tarifa kívántatik, ez csak vissztérítés útján történhetik és az ajánlatban külön kérendő.

Külön is megemlítetik, hogy egyes vasutaknál speciális tarifák vannak, — még pedig teljes waggon gabonára — melyek **még olcsóbbak**, mint a katonai tarifa.

7. Kincstári zsákok csak a kölcsöndij lefizetése ellenében adtnak. Ha azonban a szállítás eladó zsákjaiban történik, akkor ezek bizonyos határidőn belül visszashállítatnak, a költséget azonban a szállító viseli.

8. Az írásbeli 1 koronás bélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve

a 6. hadtest intendánságához beadandók és rövidebb mint **10 napi kötelezettséggel** nem bírhatnak. A boríték külső oldalára ez irandó: „Ajánlat rozst (zab) eladására, ad 3889. sz. Értesítéshez.”

9. Ajánlkozók, kik a hadtest intendánságának ismeretlenek, idejében gondoskodjanak hitel- és szállítóképességi hatóságai bizonyítványokról.

10. Az 1901. november és december hónapokban szállítandó gabonamennyiségek 1902. januárban fizettetnek ki;

Az 1902. január—május hónapokban szállítandó mennyiségek azonnal fizettetnek, még pedig mindig a postatakarékpénztár útján. A nyugtabélyeget a hadsereg-vezetőség fizeti.

11. Ezen vásárlás alapjául szolgáló 1901. október 6-ról kelt árfolyam-füzet a hadtest intendánságánál és a katonai ellátóraktáránál Kassán és Nyiregyházán, továbbá a fiók-ellátó-raktáraknál Miskolcon és Eperjesen a hivatalos órákban megtekinthető. Ez árfolyamfüzetek 16 fillérért a nevezett ellátó-raktáraknál kaphatók, esetleg postán is küldetnek.

12. Az ajánlkozók az ajánlatban **határozottan kijelentik**, hogy az említett árfolyam-füzet tartalmát ismerik és az abban foglaltaknak magukat mindenben alávetik.

Kassa, 1901. október 6.

Cs. és kir. 6. hadtest intendánsága.

1901. évi október 18-án délelőtt 10 óráig

